

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 25 april 2016*§ 2 Interpellation om ledarskap inom äldreomsorgen (nr 2015:43)*

Anförande nr 1

Borgarrådet **B o u c h e r** (V): Jag ber att få hänvisa till det utskickade svaret.

Anförande nr 2

S o f i a M o d i g h (KD): Tack för svaret! Jag kanske inte var riktigt nöjd med det utan skulle gärna se ett lite fylligare svar om just det som är strategi. Att det liksom pågår kompetensutveckling och utbildning och att det är budgeterat och så är ju jättebra, men när det gäller att tänka strategiskt menar jag lite mer långsiktigt, och då blir det också lite viktigare hur man ser på omvärlden.

Det står ett par meningar här i svaret om att det i framtiden är viktigt att cheferna ges bättre förutsättningar att utöva ett gott ledarskap. Precis! Och då undrar jag: *Hur* har ni tänkt om det? Vad är den långsiktiga strategin när vi vet att den demografiska utvecklingen ser ut som den gör och vi vet att vi kommer att få brottas med den? Detta skulle jag gärna vilja veta lite mer om.

Anförande nr 3

Borgarrådet **B o u c h e r** (V): Ordförande, ledamöter och Sofia Modigh! Det är ju ett tag sedan den här interpellationen besvarades i september förra året. Sedan dess har det hänt en del. Några av de saker som i interpellationssvaret beskrevs som under plan är nu i full gång. Det är därför med rätt stor nöjdhet som jag tack vare den här interpellationen får tillfälle att berätta om allt spännande vi gör.

Som Sofia sade alldeles nyss att vi skrev i svaret är den framtida ledarförsörjningen inom äldreomsorgen mycket viktig, inte minst mot bakgrund av den demografiska utvecklingen efter 2020, och därför behövs det naturligtvis en långsiktigare strategi.

Arbetsvillkoren behöver förbättras inom hela äldreomsorgen, och ett led i att säkerställa den framtida ledarförsörjningen är att cheferna ges bättre förutsättningar att utöva ett gott ledarskap. I det arbetet är det viktigt med utbildning men även med andra insatser som syftar till ledarskaps- och organisationsutveckling. Om detta är vi antagligen helt överens.

Det ledarutvecklingsprogram som beskrivs i det utskickade svaret innefattar i nuläget två piloter inom socialtjänsten och biståndsbedömningen. Med piloter är det så att vi försöker testa och se om det här är ett bra sätt att göra det på. Till hösten startar ytterligare två program: ett som riktar sig till avdelningschefer inom äldreomsorg och socialtjänst och ett som riktar sig till beställarchefer på enhetsnivå. Ytterligare program startar nästa år. Just nu har vi dubbelt så många sökande som vi har platser, vilket är väldigt roligt och också ett tydligt bevis på att det här behövs och är efterlängtat. Vi kommer därför att utöka platserna till våren nästa år. Allt detta är verksamheter som anordnas centralt i staden, och det är i sig en strategi för hur vi framgent ska jobba med dessa frågor.

Även äldreförvaltningen anordnar fortlöpande utbildning för chefer inom ramen för utvecklingsprojekten. Lite grann som Sofia sade: Det pågår ständigt ett arbete. Ett

exempel sker inom ramen för kvalitetsobservationer vilket vi fick en dragning av vid det förra nämndsammanträdet.

Såsom det också står i det utskickade svaret har även stadsdelsförvaltningen naturligtvis egna chefsprogram. Vi har dock även intresserat oss för att se över andra insatser för ledarskap, till exempel administrativt stöd. I hemtjänstutredningen ingår till exempel ett utvecklingsarbete för att se över de administrativa rutiner som i dag tenderar att ta fokus från det konkreta ledarskapet. I det arbetet ingår också ett aktivt stöd från äldreomsorgen till stadsdelsförvaltningens avdelningschefer. Det handlar inte bara om utbildning utan också om hur vi organiserar arbetet för våra chefer.

Anförande nr 4

S o f i a M o d i g h (KD): Jag tackar för ett lite mer utvecklat svar. Det är ju faktiskt väldigt intressant och väldigt viktigt, och från Kristdemokraternas sida tycker vi att det är jättebra att man ändå jobbar med den här frågan med så många olika målgrupper som man gör.

Det som vi säkert kommer att återkomma till i andra debatter och längre fram är också numerären, hur många ledare vi kommer att behöva i framtiden för att klara att bedriva den verksamhet som krävs, avgångar och liknande. Det är inte en fråga i den här interpellationen, men det kräver onekligen sin strategi där det också förstås måste handla om hur vi attraherar människor att bli ledare inom äldreomsorgen så att vi får den kvalitet både på ledare och medarbetare som vi vill ha.

Jag tror att frågan kommer att återkomma i annan tappning längre fram, men tack så mycket för den redogörelse vi fick nu!

Anförande nr 5

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag ska fatta mig väldigt kort. Sofia Modigh nämnde frågan om hur många ledare vi behöver i framtiden, och det är verkligen en väldigt viktig fråga. Dels behöver vi naturligtvis ersätta de ledare som går i pension, dels är det här ett kvinnodominerat yrke där man kan se en tydlig tendens att ledare har väldigt många underställda. Det är en av de organisatoriska frågorna som vi tittar på: Hur kan vi göra så att ledare inom äldreomsorgen får färre underställda? Då behövs det ännu fler ledare, så det är en fråga som jag absolut gärna vill återkomma till.

§ 4 Interpellation om Stockholms stads satsningar på kompetensutveckling av personal i egen regi (nr 2015:67)

Anförande nr 6

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag ber att få hänvisa till det utskickade svaret.

Anförande nr 7

S o f i a M o d i g h (KD): Den här interpellationen är kanske lite mer brännande, och vi kanske tycker mer olika om den. På sätt och vis kanske den är lite teknisk, på gränsen till juridisk, och då når man inte alltid hela vägen fram med politisk debatt.

Grunden är att vi förstås tycker att det är konstigt att man avsätter 200 miljoner till kompetensutveckling utan att låta alla utförare få del av dessa pengar. I vår värld är det så att om man har infört ett valfrihetssystem är man också underställd EU-rätten med likabehandling, konkurrensneutralitet och transparens, och då tycker jag att det är konstigt att inte alla stockholmare ska ha rätt till kompetensutvecklad personal, oavsett driftsform?

I svaret som jag har fått hänvisar man till att koncerner, om det är privata utförare, skulle ha råd att hitta kompetensutvecklingsmedel inom sin koncern på andra ställen, så på det viset är det inte synd om dem. Detta tycker jag känns som andemeningen i svaret. Men då tänker jag att ni brukar ju ändå också värna om små och idéburna utförares möjlighet på den här marknaden. Om de inte får del av resurserna för kompetensutveckling har åtminstone inte de möjlighet till detta.

Egentligen är dock den principiella frågan att alla stockholmare borde ha rätt till kompetensutvecklad personal, oavsett driftsform, och att EU-rätten borde säga att man faktiskt är skyldig att tillställa alla utförare de här medlen.

Anförande nr 8

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, ledamöter och Sofia Modigh! I din interpellation skriver du att valfriheten inom äldreomsorgen endast kan betraktas som trovärdig om utförare får likvärdiga förutsättningar. Det är någonstans där du börjar ditt inlägg också.

Vi är nog överens om analysen; vi är bara inte överens om vart den landar. På den fria marknaden, såsom jag ser det, kommer aldrig helt likvärdiga förutsättningar att existera. Inom den numera konkurrensutsatta äldreomsorgen finns inte i dag likvärdiga förutsättningar. En del av företagen ägs av stora, världsomspännande riskkapitalister som Ambea med Vardaga och Nytida. En del är börsnoterade som Attendo. En del är småföretagare. En del är små, idéburna organisationer. En del ingår i stora non-profit-koncerner som Röda Korset, och en del är i egen regi.

Det enkla svaret på interpellationen är därmed att de avsättningar ur det egna kapitalet som ett företag gör kan användas i det egna företaget. Detta gäller naturligtvis även Stockholms stads avsättningar. Attendo kommer självfallet aldrig heller att använda sina avsättningar till någonting annat än det som ryms i det egna företaget.

På det viset är det också en tydlig skillnad mellan de statliga medel som en kommun får och som ska ut till verksamheterna och de fonderingar som staden gör för

ändamål inom staden. Stockholms stad har beslutat att prioritera en satsning på kompetensutveckling av sin personal. Det är bra, och det kommer att gynna hela staden.

Den borgerliga oppositionen talar ofta om värdet av konkurrens. Varför just staden ska fråntas möjligheten att konkurrera är för mig helt obegripligt. Återigen: Om staden satsar på att kompetenshöja sin personal kommer det att komma hela staden till godo. Det kommer att komma även de privata företagen till godo. Det kommer i framtiden att finnas mer utbildad personal i Stockholm, och det kommer att stärka och förbättra äldreomsorgen i Stockholm.

Jag är inte heller beredd att gå emot stadens uppfattning om rättsläget. Däremot uppmanar jag de privata aktörerna att följa stadens goda exempel och göra satsningar på kompetensutveckling av den egna personalen.

Anförande nr 9

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Staden har avsatt 200 miljoner för kompetensutveckling av medarbetare inom Stockholms stad, främst inom verksamhetsområdena äldreomsorg, utbildning, skola och socialtjänst. Medlen är avsedda för personal anställd inom Stockholms stad.

Detta tycker alltså Kristdemokraterna är ett problem. Jag tycker att det är märkligt att Sofia Modigh anser det så problematiskt att stadens egna verksamheter blir bättre. Självt är jag rätt glad och stolt över det.

För mig blir det här en så himla typisk allianspolitik! Valfrihet är bara bra så länge man ska välja något annat än de kommunala alternativen. Om de kommunala alternativen blir bättre än de privata, då är det liksom dålig konkurrens.

Som sagt, jag är glad över det här och håller med föregående talare om att det kommer att gagna hela staden.

Anförande nr 10

S o f i a M o d i g h (KD): Jag tror att de flesta av oss är överens om värdet av kompetensutveckling i sig. Frågan är mer, som sagt, hur de resurser vi har ska fördelas och vilka aktörer som ska få ta del av dem.

En av de EU-rättsliga principerna som man ibland vill hänvisa till är att man inte får ge så kallad offentlig stödgivning till enskilda företag. Det kan man förstå, eftersom det snedvrider konkurrensen. I det här fallet kan man se det som att man gör det, när man ger till sin egen verksamhet men inte till annan verksamhet.

Frågan är därför om det här håller rättsligt. Jag förstår ju att stadens jurister har tittat på detta och kommit fram till det. Samtidigt ifrågasätter jag det utifrån SKL:s jurister och andra som låter som om de kanske tycker annat. Det får kanske visa sig rättsligt så småningom.

Jag måste säga att jag tycker att det är lite fascinerande att just Anna Rantala Bonnier kommer med kritik mot Kristdemokraterna i det här. Hon har ju själv, precis som jag, erfarenhet av att jobba inom ideella organisationer och vet därmed också hur viktigt

det är att de idéburna och ideella organisationerna får bra förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Sedan tycker jag att det haltar lite om man står här och säger att det är bra för branschen att bara den offentliga personalen blir utbildad för att det därmed ska smitta av sig på hela branschen. Då borde man ju stå här och hylla den privata marknaden och säga att det är jättebra att de privata aktörerna kompetensutvecklar sin personal, för det har redan smittat det offentliga. Smittningseffekten borde vara densamma, och då är det ju fantastiskt oavsett vem som vill investera i kompetensutveckling.

I grunden tycker jag fortfarande att det är ett problem att aktörerna som inte är offentliga inte får del av de här skattemedlen. Det handlar ändå om stockholmarnas pengar som används till kompetensutveckling och inte bara om några pengar som vi äger. Vi förvaltar en resurs som stockholmarna har tillsatt oss, och då är det rimligt att alla alternativ som stockholmarna väljer också ska få del av kompetensutvecklingspengarna.

Jag tror som sagt inte att någon är ledsen över att verksamheten blir bättre. Vi vill alla att personalen får mer kompetensutveckling; det är formerna för det som vi debatterar.

Anförande nr 11

Borgarrådet B o u c h e r (V): Först och främst, och jag tror att jag har stått i talarstolen och sagt det här förut, är ju inte personalen livegen utan kan alltid byta arbetsgivare. Därmed är all kompetensutveckling av personal, oavsett i vilket företag den sker, en resurs för hela staden. Vi är alltid tacksamma över all kompetensutveckling som sker i staden.

Det juridiska är lite intressant, så nu ska jag vara lite komplicerad om jag hinner. Vad gäller frågan om likställighetsprincipen i det utskickade svaret, vilket jag håller med om inte är helt begripligt, kan man säga att beslutet om medel för kompetensutveckling av stadens medarbetare *inte* innebär, rent juridiskt, att kommunmedlemmar kommer att behandlas olika.

Vad jag förstår gäller inte kritiken att beslutet skulle innebära att kommunmedlemmar behandlas olika utan snarare att kommunala respektive privata utförare behandlas olika. Där har stadens jurister konstaterat att principen inte är tillämplig beträffande de avtalsförhållande mellan kommun och parter vid till exempel upphandling eller köp av tjänst. Vi har ju avtal med olika företag som innebär att man ska klara sin egen kompetensutveckling, och där finns också pengar särskilt avsatta för att man ska klara av det här. Vill man göra saker därutöver är det fullt möjligt för samtliga parter att göra det. Det finns redan andra olikheter på juridisk grund, till exempel att privata hemtjänstföretag får erbjuda tilläggstjänster och ta betalt för det, vilket de kommunala av juridiska anledningar, fullt begripliga, inte får göra. Det finns alltså redan en hel del ojämlikheter i själva avtalssystemen som de ser ut i dag och det som är det kommunala ansvaret.

Jag vet inte om det blev jättesolklart när jag började dra upp de här juridiska aspekterna, men det är intressanta juridiska hårklyverier. Vi har dock landat i och har

juridiken helt med oss, eller det är snarare tack vare juridiken vi har landat i att det här är det mest juridiskt korrekta.

Sedan, när vi får statliga bidrag för kompetensutveckling kan vi med dem ge en extra skjuts till de privata, därför att där är det mycket lättare att göra så.

Anförande nr 12

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag vill också prata om konkurrens, men jag vill prata om oss – vi som konkurrerar som arbetsgivare. Vi kan bli mer attraktiva, satsa på våra egna medarbetare och också höja kompetensen och kvaliteten för brukarna. Jag tycker att Torun redan har klargjort det juridiska, och våra jurister i kommunen har utrett det här. Likställigheten gäller kommuninvånarna och inte våra utförare. Men jag är helt för att vi ska öka stadens attraktivitet som arbetsgivare och kunna konkurrera med de privata arbetsgivarna också.

Anförande nr 13

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Tack, Sofia, för att du också tog upp mitt arbete inom den ideella sektorn! Jag är nämligen anställd inom Stockholms stadsmission. Man kan säga att även min Stockholms-stadsmissions-persona är väldigt lycklig över kompetensutvecklingen för stadens medarbetare. Jag har jobbat väldigt mycket som ombud gentemot socialtjänst inom kommuner, med ungdomar och framför allt med ungdomar i hemlöshet. Jag började göra det 2008 och har mött en rad olika bemötanden, typer av handläggningar och annan typ av ojämställdhet inom de olika stadsdelarna när det gäller just ungdomar i hemlöshet.

Det här var också anledningen till att jag engagerade mig politiskt: Jag upptäckte att det fanns brister i det system som skulle ta hand om alla, att de här 18-20-åringarna som bodde i sina bilar eller i någon annans bil för den delen, för de hade inga egna bilar, inte fick den hjälp som de ville ha därför att det fanns olika grader av riktlinjer, kompetens och annat som gjorde att det ibland blir olika handläggningar inom olika stadsdelar och socialtjänster.

Jag är jätteglad över att få vara med och påverka i socialnämnden och verkligen få påtala vikten av att se de här grupperna. Därmed följer ett behov av kompetensutveckling, så jag skulle säga å mitt yrkesjags vägnar att jag tackar ännu mer för den här kompetensutvecklingen och att mitt jobb inom Stockholms stadsmission kommer att bli enklare.

Anförande nr 14

S o f i a M o d i g h (KD): Det var skönt att höra att Vänstern också ger några lovord till de privata för att deras kompetensutveckling är värd något för branschen.

Det är värt att notera att den här principen som Stockholms stads jurister följer i alla fall är överklagad, så den juridiska aspekten får vi kanske veta mer om när den har behandlas i förvaltningsrätten.

Det är som sagt svårt att stå och slå varandra i huvudet med juridik när det avgörs rättsligt, men mig veterligen kommer EU:s konkurrensregler att träda i kraft här och det är inte så lätt godkänt som det ser ut. Oavsett det juridiska hävdar jag ändå att den viktiga principen är att alla stockholmare har rätt till de skattepengar som vi i den här

salen har avsatt till kompetensutveckling, och då borde det inte vara avgörande vilken utförare man har.

§ 5 Interpellation om rätt till heltid i förskolan (nr 2015:73)

Anförande nr 15

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

E r i k S l o t t n e r (KD): Tack för svaret, borgarrådet Burell, och tack för att mina frågor besvarades! Det är ju långt ifrån alltid så är fallet när det gäller interpellationer. Sedan är jag såklart inte nöjd med det politiska innehållet i svaret, och det är det vi ska debattera nu.

Politik handlar om att prioritera. Vi är i dag i ett läge där många föräldrar oroar sig för alltför stora barngrupper i förskolan och där det råder stor brist på utbildad personal, inte minst förskollärare. Att då lägga fram en stor reform som ska ge barn även till föräldralediga rätt till heltid i förskolan är för oss kristdemokrater en mycket märklig prioritering. Att i ett läge med stor brist på både lokaler och personal införa en åtgärd som ökar efterfrågan på barnomsorg är både märkligt och kortsiktigt.

När jag skrev interpellationen fanns det inga kostnadsberäkningar på vad reformen skulle kosta. Jag tyckte att det var väldigt märkligt med tanke på det ekonomiskt ansträngda läge som råder i många stadsdelar att då lägga fram en hel ofinansierad reform. Nu har beräkningar tydligen gjorts, och de beräkningarna, ska jag erkänna, är något lägre än vad jag trodde vid en första anblick. Det återstår dock att se om reformen stannar på 6 miljoner eller om kostnaderna kommer att stiga.

Oavsett detta riskerar dock reformen att öka barngruppernas storlek om inte ytterligare pengar tillförs stadsdelarna, och för mig är detta en märklig prioritering.

Det är också märkligt att man lägger fram ett förslag som ger barnen mindre tid med föräldrarna. Det är väldigt sällan jag möter väljare som oroar sig för att deras små barn har för mycket tid hemma. Däremot möter jag ofta dem som önskar mer tid med sina barn. Nu inför man en reform som ökar vistelsetiden i förskolan för barn som har föräldrar hemma med syskon, och det känns helt fel, även om åtgärden skulle vara ekonomiskt neutral.

Det fyller knappast heller något pedagogiskt syfte, då den pedagogiska delen gott och väl ryms inom de 30 timmar som barnen har rätt till i dag. Det finns många som också oroar sig för alltför långa vistelsetider i förskolan, inte minst för de små barnen. 30 timmar i veckan, som Stockholm i dag erbjuder, är också mer än vad lagen ålägger oss att erbjuda, så av flera anledningar anser vi kristdemokrater att detta är en dålig reform och en dålig prioritering.

Anförande nr 17

Borgarrådet B u r e l l (S): Stockholm ska vara barnens stad. Vi vet att förskolan lägger grunden för social träning, förmågor och kunskaper som är otroligt välgörande för barnen att ha med sig in i skolan via förskoleklass. Vi har i Stockholm en högklassig verksamhet inom våra förskolor, och det är, precis som Erik Slottnér säger, så att vi har utmaningar att se till att både lokaler och personal räcker till. Det är därför vi satsar på förskolan, både ekonomiskt och verksamhetsutvecklingsmässigt.

Vi i majoriteten vill att rätten till förskola ska omfatta alla barn, oavsett föräldrarnas sysselsättning och oavsett var i staden man bor. Det finns en formell rätt som inte utnyttjas i lika hög grad i Stockholms olika stadsdelar. Vi vet att det finns stadsdelar i Herrängen, Årsta där 100 procent av treåringarna är inskrivna i förskola, medan det till exempel i Vinsta, Tensta och Kista är mellan 83 och 87 procent.

Jag förstår inte hur Erik Slottner kan ifrågasätta ambitionen att ge så många barn som möjligt möjlighet att gå i förskolan. Erik Slottner har själv, hedersamt nog, upprepat det som finns i svaret kring kostnadsberäkningarna – 6 miljoner kronor ungefär som, om man räknar om det, skulle motsvara ungefär 44 extra barn i barngrupperna för små barn och 44 extra barn i de större barnens grupper.

Jag blir lite fascinerad när jag hör Erik Slottner, som naturligtvis, och det tycker jag är bra, betonar föräldrarnas vilja och förmåga att själva bedöma vad som är bäst för deras barn. Från det resonemanget, som jag skriver under på, argumenterar Erik Slottner för ett förmyndarsamhälle när han säger att vi genom att möjliggöra för de föräldralediga föräldrar som vill och bedömer att deras barn mår bäst av att vara ytterligare några timmar på förskolan därmed säger att de *måste* göra det. Men det är ingen här som kommer att tvinga någon förälder att tvinga sina barn att vara på förskolan över huvud taget och i synnerhet inte när det gäller den här reformen. Även om det formellt sett är så att det finns vissa timmar när pedagogisk verksamhet bedrivs är hela dagen är viktig och meningsfull för våra barn. Jag tycker inte att Erik Slottner har rätt i det han säger om detta.

Återigen: Det är fint att vi nu har siffror på det här, som vi vet motsvarar ungefär 1 promille av kostnaden för det vi lägger på förskolan och att vi, i stället för det som Erik Slottner har gjort, tillsammans argumenterar för hur vi ska bygga ut förskolan i Stockholm.

Anförande nr 18

F r e d d y G r i p (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Som socialist och feminist brinner mitt hjärta för förskolan. Att föräldrar tryggt kan lämna sina barn till utbildad och kunnig personal som inte bara ger omsorg utan även lägger grunden för det livslånga lärandet är en viktig del i ett välfärdsland som Sverige. Det är en rättighet som alla barn och föräldrar har, och därför är det självklart för den nya majoriteten att denna rättighet finns, oavsett om barnen får syskon eller inte.

Jag ber er alla – på läktaren har vi folk i dag, vilket är härligt – och även Erik Slottner notera att vi inte tvingar föräldrarna att ha sina barn på förskolan under föräldraledigheten, utan vi ger dem möjligheten att ha barnen på förskolan under föräldraledigheten, och jag förstår verkligen inte varför Erik Slottner vill begränsa föräldrarnas möjlighet att själva bestämma hur de ska lägga upp sin vardag under föräldraledigheten

Den rödgrönrosa majoriteten vill värna barnens rätt till förskolan, även om de får syskon. Barns rätt till förskola ska inte heller ställas mot pedagogernas planeringstid. Det är ofta där kritiken kommer, så därför kommer vi att fortsätta jobba stenhårt för att förbättra förutsättningarna för pedagogerna så att de kan upprätthålla den goda kvalitet i förskolan som vi stockholmare så länge har kunnat vara tacksamma för.

Den rödgrönrosa majoriteten värdesätter förskolan och kommer under mandatperioden att fortsätta värdesätta och satsa på förskolan. Därför tycker vi att det är viktigt att värna barns rätt till heltid i förskolan, syskon eller inte.

Anförande nr 19

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill tacka Erik Slottner för att han lyfter upp en viktig fråga om storleken på barngrupper i förskolan i sin interpellation. Det är också en viktig fråga för Feministiskt initiativ.

Som förälder till en en-och-ett-halvt-åring som precis har börjat i förskolan är jag full av beundran över de fantastiska pedagoger som jag lämnar min dotter till varje dag. Jag känner mig väldigt trygg med dem, och trots att både hon och kanske några gånger även jag grät vid lämning i början vet jag att hon får en rolig och utvecklande dag med kompetent och kunnig personal.

Sedan hon började förskolan har hon utvecklats enormt på två månader. Det kommer nya ord varje dag. Hon kan nästan äta gröt själv med sked och andra storheter som jag tänker att ni som har barn runt omkring er kan känna igen.

Jag är också glad att jag bor i Stockholm, eftersom jag vet att hon, även om hon skulle få ett syskon, inte berövas den här roliga tiden eller begränsas i den, utan får vara kvar så mycket som vi bestämmer att hon vill vara det, höll jag på att säga.

Precis som skolborgarrådet pratar om handlar om rätten till heltid i förskolan för alla barn om jämlikhet och jämlika livschanser, oavsett om man är ensam barn eller har många syskon. Vi vet att andelen barn som går i förskolan är lägre i ekonomiskt utsatta områden än i resten av staden, och vi vet dessutom att förskolan är extra viktig för språkutvecklingen om man inte har svenska som första språk eller inte talar svenska hemma. Förskolan är också bra för all möjlig typ av inläring. Det är fantastiskt med förskolan; den är bra för typ allting! Man har också bättre chanser i den vanliga skolan när man har gått i förskolan.

Vi behöver därför främja förskolegång för alla barn, och då tycker jag att det här är en bra och viktig satsning. Och som Freddy Grip sade precis är det ju inte förbjudet att hämta sina barn tidigare. Det är ingen som fjättrar barnen vid förskolan.

Ur ett barnperspektiv måste vi se att öka möjligheterna för alla barn att gå i förskolan. Det kan behövas flera satsningar på barn i områden där förskolegången är lägre, men det här är en bra sådan, och jag kan lova att även vi i Feministiskt initiativ kommer att fortsätta jobba för mindre barngrupper och alltid vilja höja kvaliteten i förskolan.

Anförande nr 20

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag får väl inleda med att säga, vilket verkar behövas, att också jag tycker att förskolan bedriver en väldigt bra och fin verksamhet för våra barn. Så har jag fått det sagt, för det låter som att ni på den andra sidan på något sätt insinuerar att jag skulle tycka någonting annat, och det tycker jag är lite fult.

Däremot håller jag inte med Olle Burell när han säger att det är förskolan som lägger grunden för barns sociala träning och kunskapsutveckling. Jag menar att den grunden

läggs i familjen. Långt innan barnen börjar förskolan läggs den grunden och inleds den sociala träningen och kunskapsinhämtandet. När Anna säger att hennes barn utvecklas väldigt bra i förskolan och att hon kan många fler ord nu än när hon började hoppas jag självklart att så är fallet. Men jag känner även en och annan person som inte har gått i förskolan men som faktiskt kan prata ändå. Det direkta sambandet kanske inte är så klart. Det finns säkert en och annan talför person i den här salen som ofta är uppe i talarstolen men som kanske inte har gått 40 timmar per vecka i förskolan. Man kan lära sig saker och ting och bli en social person även utanför.

Med den retorik ni för tycker jag att ni svartmålar föräldrar som väljer något annat än förskola, exempelvis dagbarnvårdare, vårdnadsbidrag under det första året eller att förlänga sin föräldraledighet. Ni skuldbelägger dem för att vilja förhindra barnens sociala träning och kunskapsutveckling. Jag gillar inte det tonläget.

Alla barn har också i Kristdemokraternas Sverige rätt till förskola. Frågan är om den rätten måste vara 40 timmar för barn som har syskon hemma eller om det räcker med 30 timmar. Vi tycker att det räcker med 30 timmar i veckan.

Frågan är också om en ökad vistelsetid från 30 till 40 timmar i veckan per automatik är ett barnperspektiv. Är det verkligen så? Vet vi att en ökad vistelsetid från 30 till 40 timmar för exempelvis en tvååring kommer att generera bättre skolresultat? Jag är inte alls så säker på det.

Vänsterpartiet och Freddy Grip vurmar väldigt mycket för den här reformen, men det handlar även om prioriteringar. Att politik handlar om prioritering har dock Vänsterpartiet sällan förstått sig särskilt mycket på. Vad lägger vi våra pengar på? Är det den mest prioriterade åtgärden inom förskoleområdet att öka vistelsetiden för barn som har syskon hemma, eller är det viktigare att lägga pengarna exempelvis på mindre barngrupper?

Sedan tycker jag inte ens att ni reflekterar över de många rapporter som släpps om att mer tid med barn och föräldrar att bygga relationer är väldigt viktigt för barnens psykiska hälsa och mycket annat. Jag skulle önska att ni reflekterade lite grann över hur barn och föräldrar kan få mer tid tillsammans också och inte bara prata om vistelsetid i förskolan.

Anförande nr 21

Borgarrådet B u r e l l (S): Vi behöver inte insinuera någonting om Erik Slottners åsikter om förskolan. Det är bara att läsa hans interpellation och lyssna på vad han säger här i talarstolen så får vi bevis på att han inte tycker att förskolan är lika viktig och bra som många av oss andra.

Han ifrågasätter också om det skulle vara gynnsamt för skolgången att gå i förskolan. Jag träffade så sent som i tisdags skolkuratorer som sade att det märks väldigt tydligt i en förskoleklass och genom hela lågstadiet huruvida klassen har en hög andel barn som har gått i förskola eller en låg andel som har gått i förskola.

I förskolan lär man sig viktiga saker utöver det man lär sig hemma. Självklart är det så, Erik. Det är ingen som tycker någonting annat än att föräldrar eller vårdnadshav-

are är det viktigaste i barns liv – självklart. Men man lär sig till exempel turtagning. Det är svårt att lära sig om man är ensam barn till exempel eller bland två barn eller tre barn, jämfört med att vara i en större grupp. Det märks väldigt väl när man sedan börjar i förskolan.

De problem vi kämpar med gällande bristande arbetsro och studiero i grundskolan skulle till stor del, hävdar jag, kunna åtgärdas genom att fler fick möjlighet att gå i förskolan och att den verksamheten håller hög kvalitet och blir en ännu bättre pedagogisk form. Detta kräver personal, och det kräver, precis som Erik Slottnér är inne på, att det inte blir för många barn i barngrupperna.

Det är svårt att mäta det här så det är med stor ödmjukhet men ändå med glädje som jag kan påminna om att det har blivit färre barn i barngrupperna i Stockholms förskolor. År 2014 var det 15,1. År 2015 var det 14,3 – detta trots att Erik Slottnér målar någon viss på väggen. Vi har också, blygsamt men ändå, ökat personaltätheten från 4,9 barn till 4,8 barn per pedagog.

Jag skulle vilja påminna om att den här viktiga reformen har kostat ungefär 6 miljoner kronor. Jag vill dock också vara öppen med att det kan vara så att det system som ni har efterlämnat, det system som vi har ärvt, innehåller lite luft, viktig luft, som man har kunnat använda för sin planeringstid på förskolan. Därför tittar vi på den frågan och om det är så att vi skulle behöva tillföra lite mer resurser för att få förskolan att rulla på så smidigt som vi vill att den ska göra. Detta är någonting som vi gör i dialog med avdelningscheferna för våra 14 stadsdelsnämnder och vår avdelningschef för den nyinrättade avdelningen för förskolan.

Summa summarum är det barnens behov som måste vara i centrum, och jag är övertygad om att de föräldrar som Erik Slottnér underkänner i själva verket är kapabla att bedöma det.

Anförande nr 22

Erik Slottnér (KD): Är det någon som underkänner föräldrarnas möjlighet att välja och att tilltro föräldrarna att veta vad som är bäst för deras barn är det ändå Socialdemokraterna som tar bort valfriheten inom väldigt stora områden. Man har till exempel tagit bort vårdnadsbidraget, och man gör allt vad man kan för att gömma undan annan pedagogisk verksamhet än just förskolan för de föräldrar som önskar det i sin iver att alla ska pressas in i förskolan – alla andra alternativ är av ondo. Är det någon som misstror föräldrarnas möjlighet att välja är det ändå Socialdemokraterna med sina stödtrupper på vänsterkanten.

Sedan, Olle Burell, tycker jag faktiskt att du lägger ord i munnen på mig. Jag har aldrig ifrågasatt förskolans betydelse, utan det jag ifrågasätter är om en ökad vistelsetid från 30 till 40 timmar för de barn som har föräldrar som är hemma med syskon verkligen kommer att leda till de underverk som ni tror, med ökad jämlikhet och ökade kunskapsresultat i skolan. Det är det jag ifrågasätter. Jag står inte här och föreslår att man ska ta bort rätten till förskola, vilket ni i inlägg efter inlägg fortsätter insinuera. Vi har inte lagt fram ett enda sådant förslag i fullmäktige, men vi ifrågasätter den här reformen för att öka vistelsetiden från i dag väldigt höga vistelsetider till ännu högre vistelsetider, eftersom det riskerar att få negativa

konsekvenser på annat håll och riskerar att ta fokus från att ytterligare minska barngruppernas storlek i förskolan.

Anförande nr 23

Borgarrådet B u r e l l (S): Ett tag höll jag på att bli riktigt uppeldad och uppjagad, men jag ska försöka återgå till mitt normala jag och bara konstatera att jag tycker att Erik Slottner har hamnat i en ganska ologisk argumentationsslinga.

Vad den här reformen handlar om är att vi ökar valmöjligheterna och valfriheten – det är ett ord som vi tycker om, eller hur – även för de föräldrar som är föräldralediga att tillsammans bedöma om det gynnar barnets utveckling att gå ytterligare några timmar i förskolan eller inte. Det är de som väljer det. Vi har sett till att det finns de ekonomiska resurser som behövs för att kunna möjliggöra detta, och det är upp till föräldrarna att bedöma det.

Det finns även andra valmöjligheter när det gäller pedagogisk omsorg. Dessa finns också kvar. Varför vårdnadsbidraget är väldigt skadligt tror jag inte att jag behöver argumentera om, för det finns en så stor majoritet i den här salen som förstår någonting som Kristdemokraterna inte förstår.

Anförande nr 24

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vet inte om det var jag som blev kallad ”stödrupp” alldeles nyss. Själv tänker jag att jag kommer från Feministiskt initiativ.

I alla fall, jag fattar liksom heller inte riktigt grejen. Här får man helt plötsligt som förälder välja hur mycket man vill ha sitt barn i förskolan, och då är det ett problem för Kristdemokraterna. Ni brukar ju gilla att få sitta vid köksbordet och bestämma själva och så där. Helt plötsligt får alla föräldrar det, och då är det jättedåligt.

Jag tycker också att det är lätt att bara prata om barn i mitt barns ålder, det vill säga ett-och-ett-halvt-åringar och tvååringar. Men man går ju på förskolan tills man börjar i sexårsverksamhet, så det här gäller ju i förskolemått mätt även ganska stora barn. Då är det ännu viktigare att få gå kvar, att vara med sina kompisar, att inte behöva gå hem tidigare än alla andra och tänka på vad man missar.

Återigen, det här är ingen obligatorisk förlängning av alla barns tid i förskolan utan bara en möjlighet för femåringen som precis har fått ett syskon att få fortsätta leka med sina kompisar.

Anförande nr 25

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Eftersom Erik Slottner inte har några inlägg kvar vill jag bara påpeka att det här, liksom allting vi gör i den här salen, handlar om att prioritera. Är detta verkligen det vettigaste man kan göra för de här pengarna? Är det här den bästa insatsen man kan göra i förskolan? Där har vi uppenbarligen olika uppfattningar.

Anförande nr 26

F r e d d y G r i p (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi i Vänsterpartiet är ganska duktiga på prioriteringar, tycker vi själva i alla fall, och vi har fått ökat stöd i

valet tack vare våra prioriteringar. Vi tycker att 6 miljoner extra för att ge barnen rätt till förskola på heltid oavsett om de har syskon eller inte på en budget på 6–7 miljarder kronor är en ganska lätt prioritering att göra.

En prioritering som vi absolut inte kommer att göra är vårdnadsbidraget, så det är ganska tydliga och enkla prioriteringar som vi står upp för i dag: rätten till heltid för alla barn i förskolan!

§ 6 Interpellation om effekterna av lokala dubbdäcksförbud (nr 2015:74)

Anförande nr 27

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 28

B o A r k e l s t e n (M): Ordförande, fullmäktige! Den här interpellationen skrevs i december månad när det var vinterväglag, och det kanske kan kännas lite fel att ta upp den nu när solen skiner. Men vi fick ett ganska snabbt svar från trafikborgarrådet, och vi tackar särskilt för början och slutet på svaret.

Där hänvisar man lite grann till den samsyn vi har haft tidigare när det gäller trafikfrågor. Det finns en utredning där brödtexten säger att man skulle behöva ha en avgift för dubbdäck i Stockholm. Om man betalar kan man sedan åka på alla gator med dubbdäck.

Nu visar det sig att det inte riktigt blev så. I stället började man med ett förbud på ett antal gator, där man alltså inte får köra med dubbdäck på längden. Det är godkänt att köra på tvären, så man kan alltså korsa de här gatorna fram och tillbaka ganska mycket, och hur nyttigt det är på tvären jämfört med på längden kan vi kanske återkomma till.

På Hornsgatan har det varit kört för dubbdäck sedan 2010, och det visar sig att det blev en minskning av dubbdäcksanvändandet från ungefär 60–70 procent till 30–40 procent. Dock var på de närliggande gatorna högre procentsatser, så det var inte så att dubbdäcken försvann, utan man tog i stället andra vägar. Till exempel på Ringvägen var man nere i 38 procent, och på Nynäsvägen var man uppe på 53 procent.

Staden vill ha fler poliskontroller som ska ta dem som nu kör på de förbjudna gatorna. Polisen har gjort några enstaka kontroller med inte alltför lyckat resultat. Det visar sig att två av tre bilister körde med dubbdäck fast man inte fick, så det var alltså civil olydnad. Då känner man så här: Är detta verkligen en arbetsuppgift för polisen att stå och titta huruvida man har dubbdäck, som man säkert kör med av någon speciell anledning, kanske inte bara för att köra i Stockholms innerstad? Man kanske behöver åka iväg och hälsa på någon på landet, ut på någon av landsvägarna, och då är det helt nödvändigt med dubbdäck.

Det är därför början och slutet av svaret är så bra, för där vill man alltså ha en samsyn och en avgift. Vi får väl höra lite grann nu vad borgarrådet säger om parkeringsvakter.

Anförande nr 29

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det förbud som finns och som infördes 2010 och det utökade förbud som vi införde nu 2016 har gett effekt. Vi kan se, som Bo Arkelsten beskriver, att på Hornsgatan sjönk dubbdäcksanvändningen först från 70 procent till 40 procent och sedan till under 30 procent. Vi har också sett en generell nedgång av dubbdäcksanvändningen i staden, vilket är alldeles utmärkt. Det är detta vi behöver, för dubbdäcken sliter upp skadliga partiklar som åker in folks lungor och ut i kroppen. Den medicinska forskningen visar att det här inte är bra. Man får hjärt-

kärlsjukdomar och annan påverkan, framför allt om man har astma och problem med luftvägarna och sådant. Detta är alltså någonting som vi måste fortsätta med.

Sedan kommer man till att det finns dem som låter bli att följa detta förbud, och jag skulle ju önska att de som kör bil i Stockholm faktiskt följde våra regler. De som är tvungna att ha dubbdäck av olika anledningar på de här gatorna får ansöka om dispens, och det finns dem som har gjort det. Man får också åka med bilen om man ska till exempel till Södersjukhuset eller S:t Eriks sjukhus, för det är sjukvårdstransporter och de är undantagna enligt det regelverk som finns.

Den första delen är alltså att jag önskar att stockholmarna kunde efterleva vårt förbud, och sedan, om vi kunde få till den här avgiften som är extremt mycket mer effektiv och flexibel och gör att de som verkligen gör den här bedömningen och tycker att det är värt att betala pengar för det kan använda sina dubbdäck.

Vad vi behöver är att komma ned till nivåer runt 10 procent dubbdäcksanvändning. Då gör vi bedömningen att luftkvaliteten kan bli okej när det gäller partiklar. Vi har en bra bit kvar att gå. De nya förbuden som vi nu införde på Fleminggatan och Kungsgatan har gällt sedan årsskiftet. Dubbdäcken ska ha skruvats av för tio dagar sedan, och vi får se i utvärderingarna hur det har fungerat. Jag hoppas att det har fungerat bra.

Om vi ska ägna resurser åt att jaga dubbdäcksförbrytare, om man kan kalla det så, kan man diskutera vad poliserna ska göra. Jag skulle gärna se att våra parkeringsvakter också kunde vara med och titta efter sådant här, men som jag förstår det så går inte det.

Jag tycker att förbudet är bra. Det är viktigt att vi har det här, och det vore ännu bättre om vi hade en avgift och kunde få en total konsensus i riket. Vi är överens här i staden, så de där borta i riksdagen och regeringen kan ju fixa det här.

Anförande nr 30

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Det här är ingen riktigt bra interpellation av Bo Arkelsten. Den andas lite grann kvällstidningsjournalistik. Det står till exempel att två av tre stoppade bilister körde med dubbdäck. Jämförelsen haltar lite grann, men om vi skulle ta exemplet Arlanda och de som står i tullen och vinkar in personer, så upptäcktes två av tre med alkohol i väskan. I urvalet finns det alltså en viss bias.

Sedan står det vidare interpellationen att en avgift är mer effektiv, bla bla bla. Ja, som instrument *i sig*, men i den utredning som nu lades fram, var det den 31 mars förra året, tar man ett totalt samhällsekonomiskt grepp om frågan och då landade utredaren i slutsatsen att administrationen skulle bli så pass omfattande för en så pass liten fråga att den samlade bedömningen blev att det nog ändå inte är samhällsekonomiskt motiverat. Det var utredningens slutsats, och det borde kanske ha varit med i texten.

Jag läser frågorna här: Anser ansvarigt borgarråd att det är rimligt att lägga polisresurser på detta? Då får man nästan intrycket att det är borgarrådet som lägger ned

polisresurser. Så är det naturligtvis inte alls, så det var väl inte någon banbrytande formulering.

Om vi går in på svaret inger det en viss oro. Jag läser ur svaret: När det kommer till polisens prioriteringar är det primärt inte min uppgift eller möjlighet att göra detta. Staden har infört dubbdäcksförbud. Sedan är det upp till polisen att se till att förbudet efterlevs.

Ja – då är det återigen detta som jag har uttryckt oro för tidigare: Trafikborgarrådet kör sitt eget race utan att ta hänsyn till omgivningen. Det behöver man faktiskt göra när man lägger fram förslag och tar politiska beslut! Man ska ta hänsyn till omgivningen, interagera och samarbeta med andra. Tyvärr är det nog så att vi ser för lite av det från Daniel Helldéns sida.

Om vi pratar samhällsekonomi får vi vidare inte glömma bort att dubbdäcksavgift sliter på vägar. Tittar man samhällsekonomiskt på det, så visst, det kan bli en kostnad att polisen behöver övervaka, men slitaget är inte obetydligt. Jag kan inte låta bli att berätta när jag 1987 kom till Statens trafikinstitut. Det första jag hörde var en person som skrek i telefonen: Dubbdäcken kostar i slitage minst 600 miljoner kronor om året! Och det var på den tiden.

Anförande nr 31

B a w e r K e v i r (S): Varje år räddar vinterdäck med dubbar liv i trafiken. Men samma däck skördar även liv. Dammet som bildas när dubbarna sliter mot vägarna fastnar i våra lungor och gör oss sjuka. Dödlighet och akuta läkarbesök ökar när det är höga partikelhalter i luften.

Ytterligare en negativ hälsoeffekt av dubbdäck är det buller som uppstår. Buller gör oss inte bara stressade och irriterade, utan det ökar också risken för hjärt- och kärlsjukdomar. Ett minskande av dubbdäcken kommer att förbättra luftkvaliteten och på så vis hälsan för befolkningen liksom vägarnas hållbarhet.

När det blev dubbdäcksförbud på Hornsgatan 2010 minskade dubbdäckstrafiken från 70 procent till 30–40 procent. I Norge har man en dubbdäcksavgift, och där minskade de som kör med dubbdäck från 80 procent till 16 procent. Det skulle alltså vara bättre med en dubbdäcksavgift, men detta är något som riksdagen måste besluta om. Ju mer vi åker utan dubbdäck, desto bättre hälsa för stockholmarna!

Anförande nr 32

B o A r k e l s t e n (M): Det var trevligt, Bawer, att du också tycker att det är bra att ha en avgift. Jag håller med dig om att dubbdäcken river upp lite grann när man kör, men det finns ju också en dammsugning i staden. Där spolar man alltså gator och suger upp dammet. Det är en kombination av detta. Att de river upp gatorna behöver inte betyda att det bara är dåligt med dubbdäck. Man kan använda dubbdäck utanför Stockholms innerstad, och det måste man ha möjligt att göra. Det måste vara en rättighet att ha säkra däck om man bor i en lägenhet på Södermalm och har ett sommarställe på Öland där det förekommer stora och otäcka vinterstormar och mycket snö och is på vägarna.

Vi pratade lite grann om polisens resurser. Det är inte borgarrådet som har tagit polisens resurser, vilket framfördes här. Det finns faktiskt möjligheter att använda sig av parkeringsvakter eller ordningsvakter för att göra den här kontrollen. Men avgifter skulle vara det bästa.

Låt oss titta på väntetiden fram till dess att avgifter införs. Vi hoppas att det inte blir fler gator med dubbdäcksförbud, men det kan ju hända att man vill göra det. Det underlättar inte för dem som kör. Som vi sade tidigare kan man åka på längden med vanliga däck men inte med dubbdäck, men man får köra på tvären. Det gör att man kan åka fram och tillbaka över gatorna hela tiden.

Det är väl bra att man kan få åka till S:t Eriks sjukhus med dubbdäck på, men det är lite kul att man gör detta både på Kungsgatan och på Fleminggatan. På Fleminggatan ligger S:t Eriks sjukhus, och på Kungsgatan ligger Heart Center. Man lyckades alltså pricka in två gator där det ligger sjukhus och där mycket folk ska åka. Nu vill jag säga att alla inte åker in där med dubbdäck innan det blir några repliker.

Nu är den här säsongen slut. Dubbdäcken åkte av den 15 april. Nu har vi alltså lite tid på oss. Håller vi oss till den första och sista delen av trafikborgarrådets svar hoppas vi på en samsyn och på att vi kan be regeringen att låta oss ta ut den här avgiften. Då skulle det här lösas sig alldeles utmärkt.

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tycker att det känns tryggt och skönt att vi här är överens om dubbdäcksavgifterna så att vi kan fortsätta att driva den här frågan, och det har både den borgerliga sidan och den nuvarande majoriteten gjort.

Bo Arkelsten pratar om att det är en rättighet att köra med dubbdäck, men jag vill säga att det inte är någon rättighet att skapa dålig luft i staden. Men det kan vara så att vi är skyldiga att se till att vissa kan göra det. Det är en viss skillnad.

Jag tror inte att det som Bo tar upp om att man skulle åka fram och tillbaka på tvären hur som helst är något problem. Jag tror inte att det finns ett egenvärde för folk att bränna runt med dubbdäck. Att man kan åka på tvären beror ju på att förbudet innebär att vi har problem med framkomligheten på gatorna runt omkring.

Förhoppningsvis får vi en avgift, och då kan vi ta bort förbuden och få den smidighet som behövs. Sedan får vi se om vi behöver införa detta på fler gator. Det kommer en utvärdering av det här ytterligare förbudet. Den lär väl komma nu till sommaren. Då får vi titta över den och se vad som händer med luftkvaliteten, efterlevnaden och så vidare. Sedan kan vi återkomma till spännande debatter i frågan.

Anförande nr 34

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Det är möjligt att jag var lite oklar när jag pratade om utredarens slutsatser. Han gjorde en total samhällsekonomisk kalkyl, en tjänstemannaprodukt. Sedan är det upp till oss politiker att göra den samlade samhällsekonomiska bedömningen. Nu verkar det som om vi här är ense om att det bästa ändå är att vi får en dubbdäcksavgift, och sedan är problemet löst. Men det har kommit invändningar om att detta ligger på regerings- och riksdagsnivå. Det är ingenting som Daniel Helldén kan göra någonting åt. Men låt oss titta fram till

nästa vinter. När jag läser tidningar och lyssnar runt undrar jag om inte Daniel Helldén kanske är i den positionen.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Upphandling av sfi*

Anförande nr 35

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande, ärade stockholmare! Redan i juli 2014 påbörjades upphandlingen av sfi och vuxenutbildning. Sedan blev det verkligen en upphandling av detta som verkställdes efter majoritetsskiftet. Den upphandlingen överklagades, och förvaltningen skrev tillfälliga avtal med de nuvarande aktörerna. Sedan började nästa upphandling med målet att sänka antalet utförare från 22 till 13 inom vuxenutbildningen och från 9 till 6 inom sfi. Då överklagades den upphandlingen. Förvaltningen skrev tillfälliga avtal enligt den nygamla ordningen, och nu får inga fler tillfälliga avtal skrivas enligt förvaltningsrätten, åtminstone inte så länge överprövningen pågår.

Då undrar jag vad borgarrådet gör åt den snart akuta situationen inom sfi och vuxenutbildningen.

Anförande nr 36

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan, Johanna Sjö! Förra året var det totalt 46 080 stockholmare i vår vuxenutbildning. Det är helt fantastiskt. Det är vår övertygelse att det finns utrymme för fler stockholmare att studera i vuxen ålder. Vi behöver rusta fler människor för arbetsmarknaden men också för livet i Sverige genom språket eftersom sfi också ingår i detta. Jag tror väldigt mycket på devisen om det livslånga lärandet. Man ska kunna utbilda sig, ombilda sig och karriärväxla under livet. Då är det såklart besvärligt med den situation som vi har nu där vi helt enkelt får skriva tillfälliga avtal med våra utbildningsleverantörer.

Jag kan dock börja med att glädja Johanna Sjö med att vi nu får skriva tillfälliga avtal. Det beskedet har vi fått. Jag hoppas såklart att vi också får beskedet att den upphandling som är överklagad kommer att giltigförklaras, men det vet vi ingenting mer om än vad vi fått besked om tidigare.

Din beskrivning av detta stämmer. Upphandlingen förbereddes under det tidigare styret och var egentligen klar och förberedd av det ansvariga borgarrådet Ulla Hamilton och förvaltningen. Att genomföra den här upphandlingen var det allra första beslutet som jag var med och fattade som helt nyvald. Motivet till att begränsa antalet utförare var att fler kurser ska kunna starta. När man har för många leverantörer är det för många kurser som inte kan starta på grund av att de sökande sprids ut för mycket helt enkelt. Jag tycker att den dåvarande majoriteten fattade ett klokt beslut, och vi hoppas nu att vi kan få denna upphandling giltig så att vi kan garantera starter för alla stockholmare som vill studera.

Anförande nr 37

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande! Det var roligt att höra att vi i staden nu har möjlighet att teckna tillfälliga avtal. Det underlättar påtagligt för alla att veta att det åtminstone kommer att bli någon form av utbildning. Däremot vill jag understryka att det är ett problem att det skapar en väldig oro på utbildningsområdet för dem som ska studera, för lärarna och för utbildningsaktörerna. Vi vill ju gärna ha kvar många kompetenta lärare och aktörer på den här marknaden. Det här blir en

mycket negativ spiral. I en tid när vi verkligen behöver kompetenta lärare och företag inom sfi och vuxenutbildningen är risken stor att de kommer att söka sig till andra utbildningsarenor, vilket vore mycket tråkigt.

Jag tycker att det är mycket viktigt att förvaltningen och nämnden säkerställer att man når ut till stockholmarna så att de vet att det går att få utbildning även efter den 1 juli 2016. Hur avser borgarrådet att ta hand om det?

Anförande nr 38

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag håller verkligen med. Det är klart att vi måste se till att stockholmarna som är i behov av och vill ha utbildning vet om att det är möjligt att söka. Det kommer jag såklart att försöka säga vid varje tillfälle jag får. Jag är också mycket noga med att påpeka det i alla sammanhang där jag är med. Numera ser vi också att alla behöriga sökande som söker till komvux i Stockholm kommer in. Det är första gången sedan 2007, och det är mycket glädjande att de resurserna finns igen. Vi får även följa upp att även förvaltningen fortsätter att göra marknadsföringsinsatser så att vi verkligen ser till att det här budskapet når alla som skulle kunna tänkas söka så att man känner sig trygg i det.

Sedan kan jag bara instämma i att det är problematiskt att vi har hamnat i den här situationen. För mig är det tydligt att upphandlingslagstiftningen behöver ses över så att man kan få en mer sammanhållen långsiktighet i den sorten av tjänsteupphandling som detta handlar om. Vi kan bara hoppas att det finns en ansvarsfull majoritet i riksdagen som låter ett sådant förslag gå igenom så småningom.

Anförande nr 39

J o h a n n a S j ö (M): Tack snälla för de hoppgivande insatserna! Jag vill understryka att det inte bara är förvaltningen och staden som ska marknadsföra detta, utan det ska såklart även utförarna göra. Men det blir svårare för utförarna att marknadsföra sig om de inte vet vilka de är. Det är svårt att anklaga utförarna för att inte leverera den delen av det hela. Tyvärr riskerar det också att göra att färre stockholmarna får det som de har rätt till eftersom situationen är så olycklig som den är.

Anförande nr 40

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi kan inte nog understryka hur viktigt det är att stockholmarna får en möjlighet att rusta sig för livet i vår stad och för den arbetsmarknaden som vi har och som kräver en mycket hög utbildning och kompetens i dag för att man ska kunna klara sig. Vår ambition är att ännu fler stockholmarna ska få den möjligheten och den tillgången. Jag hoppas verkligen att vi snart har en upphandling på plats och att vi kan få en situation där vi har möjlighet att göra upphandlingar för längre tider eller åtminstone göra längre förlängningar. Det är ju en jätteosäker situation även för de anställda lärarna att ungefär vart fjärde år, med en viss utdragenhet, riskera att behöva byta arbetsgivare och så vidare. Det finns mycket som behöver göras. Man kan önska att vi kunde styra ännu mer från den här salen, men vi får naturligtvis ta ansvar för det som vi kan råda över. Och samtidigt tänker jag fortsätta att lobba mot den andra beslutsfattande församlingen över oss så att de också gör sitt.

Fråga nr 2. Hot och våld mot lärare

Anförande nr 41

J a n J ö n s s o n (L): Herr ordförande! Enligt utbildningsförvaltningens riskrapport har tyvärr antalet anmälda fall av hot och våld ökat ganska kraftigt från 357 fall 2014 till 562 nu. Det är en ökning med 57 procent. Vi liberaler har lagt fram en del förslag, men de har tyvärr röstats ned.

Mina frågor nu är: Vad har borgarrådet själv för tankar kring vad som behöver göras åt situationen? Finns det några delar i de förslag som vi har lagt fram som du kan tänka dig att ansluta dig till nu när vi ser svart på vitt hur det faktiskt står till?

Anförande nr 42

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag är den första att hålla med om att det ska råda trygghet, ordning och reda, studiero och arbetsro på alla våra skolor. Det är en förutsättning för våra elevers resultat och för att någon ska vilja jobba i de här skolorna. Jag skulle vilja säga att det råder ordning och reda på våra skolor, men det händer självfallet incidenter. Det är därför som det finns ett system för inrapportering av incidenter. Det är ett system som vi har ärvt. Det har många förtjänster, men det behöver också utvecklas. Precis som arbetsgivaren har informerat de fackliga företrädarna om är en del av utvecklingen att man ska foga samman rapporteringen kring incidenter, alltså våld och hot, med det systematiska kvalitetsarbetet. Det blir många facktermer här, men jag tror att alla i den här salen och ni som lyssnar förstår hur viktigt det är att foga samman arbetet för ökad trygghet i våra skolor med det systematiska kvalitetsarbetet.

När vi nu gör detta uppmuntrar vi till ökad anmälningsbenägenhet så att vi får in alla incidentrapporter i risksystemet, det system som Jan själv nämnde här, så att vi kan göra någonting åt det. Det innebär att siffrorna ökar genom en ökad anmälningsbenägenhet. Det kan också finnas en ökning som beror på faktiska händelser. Jag vill erinra om under de borgerliga åren 2010–2014 ökade det från 2010 till 2011 från 52 till 152. Det var en tredubbling av antalet anmälningar. Nästa år var det en 30-procentig ökning och sedan en 30-procentig ökning till. År 2014 var det en 50-procentig ökning, och nu ser vi en 50-procentig ökning. Det är i sig positivt att man blir mycket mer benägen att anmäla de här incidenterna så att vi kan göra någonting åt dem.

Anförande nr 43

J a n J ö n s s o n (L): Det kan nog delvis ligga en del i en ökad anmälningsbenägenhet, men det är nog också en i viss mån en tråkig samhällsutveckling som vi ser. Man behöver nog göra mer konkreta saker än att bara inkludera detta i det systematiska kvalitetsarbetet utan att specificera det. Vi har till exempel föreslagit att man ska förtydliga de riktlinjer som finns för vilka befogenheter som lärare och skolor har, säkerställa att alla skolor har ordningsregler som är tydliga och fastställda tillsammans med elever, vårdnadshavare och personal, ge SISAB i uppdrag att se över skalskyddet och inrätta en central funktion som skulle kunna kallas trygghetsakut eller liknande med personal som har erfarenhet av att jobba med de här frågorna.

Hur ställer du dig till dessa fyra konkreta förslag?

Anförande nr 44

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det är mycket välkommet med inspel och konkreta förslag på hur man kan förbättra det här arbetet. Det är någonting som förvaltningen, det vill säga själva experterna på detta, tar med i beräkningen. Vi som politiker, det vill säga amatörer, ska vara mycket lyhörda gentemot professionen, de fackliga företrädarna, lärarna och alla andra som jobbar, inte minst rektorerna.

Jag måste säga att i de ganska frekventa samtal som jag har med fackliga företrädare och personal är de förslag som Liberalerna framhåller inte sådant som de själva tar upp. Därmed inte sagt att det inte är möjligt att titta på dem också, men hittills har det inte bedömts vara det mest effektiva. Jag vill påminna om att mer resurser till skolan, som vi har satsat, är det viktigaste för att vi ska kunna ha ordentligt med lärare och annan personal som håller ordning och skapar trygghet för sig själva och alla elever.

Anförande nr 45

J a n J ö n s s o n (L): Resurser är viktigt, men jag vill ändå läsa från förvaltningsgruppens protokoll. Där säger skolledarna med instämmande från Lärarförbundet, LR, Ledarna och Saco att man inte var nöjda med handläggningen av de åtgärder som vi hade förslagit för mer trygghet och studiero. Saco säger att när man tittar på sajten Pedagog Stockholm finns det ingen tydlig praktisk hands-on-information. LR säger att på många skolor finns det inte samverkande ordningsregler och de är inte alltid tydliga. Skolledarna säger att de tycker att arbetsgivaren borde överväga den trygghetsakut som föreslås. Detta är ju den samlade professionen som alltså instämmer i många av de förslag som vi har lagt fram.

Därför ställer jag frågan igen nu när vi har den här riskrapporten. Finns det någon möjlighet att kanske omsätta en del av dessa förslag i handling eftersom professionen tycker så här?

Anförande nr 46

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det var precis det jag sade. Vi har en alldeles utmärkt förvaltningen som i sitt systematiska kvalitetsarbete har möten i den här förvaltningsgruppen. De kommer i kontakt med de ledande fackliga företrädarna. Det är självklart att utbildningsförvaltningen fortsätter att titta på alla de förslag som du säger att de tycker är intressanta. Det tycker jag är ett konstruktivt sätt, och jag tycker också att du, Jan, är mycket konstruktiv i dina förslag här. Du kunde väl i den meningen försöka vara lite mer av en förebild för din gruppleadare på utbildningsnämnden som i DN har pratat om att det är som i boken *Flugornas herre* i Stockholms skolor. Om det var som i *Flugornas herre* på våra skolor tror jag att vi skulle se en helt annan tillströmning av fackliga företrädare, elever, föräldrar och alla möjliga personer som demonstrerade här utanför. Det är inte som i *Flugornas herre* på Stockholms skolor. Jag tycker att det är att svartmåla våra skolor. Vi har ett fint arbete på gång, men det kan alltid bli bättre.

Fråga nr 3. Hur ska den ökade trafiken hanteras om det byggs ett Nobelcenter på Blasieholmen?

Anförande nr 47

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Om vi bygger ett Nobelcenter på Blasieholmen kommer det att skapa mer trafik, inte minst när det gäller bussar och

taxibilar. Resultatet kommer att bli en sämre miljö för stockholmarna. Om det mot all förmodan blir ett Nobelcenter på Blasieholmen är det en viktig fråga hur man ska kunna hantera den ökade trafiken.

Anförande nr 48

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Som jag förstår det finns det vissa trafikutredningar gjorda i detta ärende. Om det byggs kommer det väl att generera trafik som går dit. Samtidigt kommer en annan typ av trafik att försvinna. Det försvinner 200 parkeringsplatser som i dag ligger där centret ska vara. Det försvinner alltså parkeringar, och de som använder dem i dag får helt enkelt uppsöka andra platser. Det finns nästan 5 000 parkeringsplatser inom 1 000 meters avstånd från den platsen. Det tar kanske ut varandra.

Vad jag kan se som ett möjligt problem är de bussar som går där, och det gäller alla platser där turister åker. Det fungerar ganska bra vid Stadshuset, men inte vid Slottet och på Djurgården. Bussfrågan är nog det stora problemet. Det finns en tunnelbanestation ett par hundra meter därifrån, och vi kommer att få en tunnelbana till Nacka så att de som kommer söderifrån också kan ta tunnelbanan till den här platsen. När jag såg att jag skulle få en fråga om detta satt jag och funderade på om man skulle kunna använda båttrafiken mer så att turisterna kan åka runt på båtar när de göra turistresor. Men det är klart att det blir förändringar av trafiken om detta byggs.

Anförande nr 49

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det råder lite delade meningar om huruvida vi kommer att se en ökad trafik ute på Blasieholmen eller inte. Jag kan till exempel nämna vad stadsbyggnadskontoret säger i ett utlåtande, och det är: Detaljplanen bedöms inte medföra ökad biltrafik jämfört med i dag, vilket beror på att Nobelcenter ersätter tidigare mer transportintensiva verksamheter på platsen.

Jag har promenerat på Blasieholmen ett flertal gånger, och jag har aldrig sett någon transportintensiv verksamhet där. Jag reagerar i stället på det sättet som du är inne på. Det kommer ju i stället att försvinna ca 100 parkeringsplatser. Vet du, Daniel Helldén, vad stadsbyggnadskontoret syftar på när de talar om transportintensiva verksamheter på Blasieholmen som skulle försvinna om vi bygger ett Nobelcenter där?

Anförande nr 50

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag gissar att det syftar på den verksamhet som finns i de gamla skjul som står där. Jag känner inte till några andra verksamheter som är mycket transportintensiva som ligger där. Jag skulle gissa att det är dem det handlar om. Dessutom rör det sig om 200 parkeringsplatser som försvinner, och då försvinner den trafiken. Totalt borde det bli mindre trafik, men det kan bli problem med bussarna.

Anförande nr 51

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag tror nog att vi kan vara överens om att det som stadsbyggnadskontoret skriver är en osanning, och hela det här projektet präglas av väldigt många osanningar. Jag vill ställa en sista en sista fråga till dig, Daniel Helldén. Håller du med om att när den här trafiken med bussar och taxibilar kommer att öka på Blasieholmen måste man väl ändå se det som ett

problem? Under högsäsong handlar det kanske om 40 bussar på en dag. Det kanske ska trängas 20 bussar samtidigt ute på Blasieholmen en sommardag. Om man inte har en lösning på trafiksituationen är det väl direkt olämpligt att bygga ett Nobelcenter ute på Blasieholmen? Håller du inte med om detta?

Anförande nr 52

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När jag tittar på de handlingar som gäller trafiklösningar kan jag inte se någonting direkt konstigt i det som stadsbyggnadskontoret skriver i ärendet. Men jag kan se att vi generellt har ett problem med turistbussarna vart de än ska. Oavsett om de ska till Blasieholmen eller ska fram till nuvarande Nobelmuseet i Gamla stan eller något annat har vi ett problem med hur vi ska hantera dessa bussar och var de ska stå. Jag tror inte att det skulle bli något större problem på Blasieholmen med bussarna, med det blir ju fler bussar. Så mycket är klart. Jag räknar med att om det blir ett sådant beslut – alla vet att det kommer en diskussion om det lite senare i kväll – är den här frågan inte helt avgörande i det sammanhanget.

Fråga nr 4. Night mayor

Anförande nr 53

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tidigare i våras kunde vi läsa i en Stockholmstidning att Roger Mogert tycker att det är en strålande idé att införa en så kallad Night mayor i Stockholm, det vill säga en person som ska fungera som ett slags bro mellan nattlivet och nöjeslivet och politiken och därmed skapa ett bättre samarbete mellan staden och nöjeslivet. Vi i Centerpartiet tycker också att det här är en strålande idé och ser fram emot att det kommer att bli verklighet. I slutet av april ska ett första Night mayor-stormöte hållas i Amsterdam.

Mina frågor till Roger Mogert är: Kommer Stockholm att representeras i Amsterdam på det här mötet? När tror du att Stockholm kan tillsätta sin första Night mayor?

Anförande nr 54

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag var lite orolig över att du skulle gå upp och protestera. Jag tänkte: Vad har hänt med Centerpartiet? Det var skönt att så inte var fallet. Jag tycker som sagt att det är en strålande idé. Det är ett bra sätt för staden att möta nöjeslivet och kanske lösa en del problem innan de uppstår. Läget nu är att branschen måste samla sig. Konceptet är ju att branschen står för en del av tjänsten och staden för den andra delen. Stadens del tror jag inte att det är något större problem med, men branschen behöver lite tid för att samla sig. Om jag får gissa tror jag att vi för stadens del kanske inte kommer att kunna delta redan nu. Jag ser fram emot att vi kommer att kunna göra. Framför allt handlar det om att branschen ska samla sig, och så fort det är löst tror jag inte att det behöver ta särskilt lång tid innan detta är gjort.

Anförande nr 55

K a r i n E r n l u n d (C): Det var ett jättebra svar. Nej, jag hade självfallet inte tänkt gå upp här och protestera. Det borde du ha kunnat gissa. Jag ställer snarare frågan för att skynda på den här processen. Jag tror att den är nödvändig. Senare i kväll ska vi till exempel debattera att Debaser förlorar sina lokaler i Medborgarhuset. Det finns en rad problem som natt- och nöjeslivet i Stockholm står inför, till exempel brist på lokaler och brist på framhållning och förutsägbarhet när det gäller vissa

tillstånd. Jag tror verkligen att Stockholms nöjesliv skulle tjäna på att ha en dörr in, vilket en sådan här Night mayor skulle kunna vara.

Låt mig få fråga dig, som är ansvarig för de här frågorna som kulturborgarråd, en sak. Vad tycker du är de stora utmaningarna för nöjes- och nattlivet? Vilka utmaningar skulle du vilja se att en sådan här Night mayor först tar tag i?

Anförande nr 56

Borgarrådet M o g e r t (S): Det var en liten begränsad fråga till en minut. Det är egentligen ganska mycket. I grund och botten är det ju två kulturer som möts, den kommunala kulturen som vi står för och nattlivets kultur som kanske är lite mer lättroblig entreprenöriellt. Det handlar om att få de två kulturerna att mötas. Vi hade en gemensam övning för ett tag sedan. Där kom vi fram till att det vi lika mycket behöver är en sorts tolk och medlare i de här frågorna. Sedan kan man titta på vilka frågor det handlar om. Det är, som du säger, lokaler, miljötillstånd och alkoholtillstånd, och ibland handlar det kanske lika mycket om att få branschen att förstå kommunen som om att få kommunen att förstå branschen.

Anförande nr 57

K a r i n E r n l u n d (C): Vi ser verkligen fram emot att det här kommer att bli verklighet snart i Stockholm. Min sista fråga, och kanske den viktigaste, är: Kommer ni att kalla det för Night mayor, eller kommer ni att vara rädda för att till exempel Språkrådet och andra kommer att bli vansinniga över att vi tillsätter en tjänst med en utländsk titel i den här staden?

Anförande nr 58

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi har inte diskuterat det så mycket. I den mån jag är skeptisk till Night mayor beror inte på Språkrådet, utan jag är lite tveksam till att någon ska ha en coolare titel än vad jag har. Det är möjligen det som talar emot det, tycker jag. Det viktiga är att vi får till funktionen. Sedan får den väl ha ett bra namn, men det viktigaste är väl inte exakt vad den heter, kan jag tycka.

Fråga nr 5. Informations- och förankringsprocessen kring modulbyggnader

Anförande nr 59

D e n n i s W e d i n (M): Ordförande! Stockholm har för i år anvisats 2 810 nyanlända som fått sin prövning om uppehållstillstånd beviljad. För att staden ska klara mottagandet behöver det byggas moduler med temporärt bygglov. Stadshusets nuvarande majoritet har haft kunskap om detta länge, men ändå saknas information, förankring och ledarskap i frågan. Stockholmare med berättigade frågor vet inte till vem eller vilka de ska vända sig. Starka reaktioner och missnöje har väckts på grund av den undermåliga informationen och förankringen på de platser som man planerar använda, och samtidigt säger finansborgarrådet till DN i helgen: Vi valde tidigt att gå ut och informera.

Jag tycker att sådana diffusa uttalanden snarare förstärker bilden av att den nuvarande majoriteten har varit otillgängliga och inte har kontroll över läget. Stadens hantering måste syfta till att människor får förtroende för processen. Därför vill jag ha svar från finansborgarrådet om hon på fullaste allvar tycker att informations- och

förankringsprocessen hittills fungerat. Vem har det politiska ansvaret för den här frågan?

Anförande nr 60

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag har det politiska ansvaret. Som finansborgarråd är jag högst ansvarig för alla de politiska beslut som fattas i den här staden. Det ingår i rollen som finansborgarråd. Det hoppas jag att du känner till.

När det gäller modulhusen är det tillfälliga bygglov vi pratar om. Modulhusen kommer att ställas upp på tillfälliga bygglov. Det är inte brukligt att man över huvud taget informerar om tillfälliga bygglov. Vi valde att gå ut i ett ganska tidigt skede och informera om de områden där vi skulle gå vidare med tillfälliga bygglov för moduler. Den 16 mars informerade vi oppositionen efter borgarrådsberedningen. Det gäller gruppleddare och borgarråd som sitter i kommunstyrelsen. Den 18 mars informerade vi stadsdelsnämnderna om modulbostäderna och placeringen, vilka områden det handlade om. Den 18 mars blev också platserna offentliga via medierna.

Efter det har det skett många olika saker. En del intressegrupper har själva velat kalla till möten. Vi i staden har också tagit informationsansvaret på fullaste allvar. Vi kommer att informera boende eller har informerat boende. Det handlar också om att svara på brev och telefonsamtal om den oro som finns.

Organisationen är på plats. Jag har i dagarna utsett en etableringssamordnare som kommer från SHIS för att säkerställa att den här processen ska fungera. Jag vill betona att det här är en snabb process. Vi kommer att klara av den, och vi kommer att följa det regelverk som staden har satt upp för detta.

Anförande nr 61

D e n n i s W e d i n (M): Ordförande! Jag tycker inte att det låter som om finansborgarrådet tar situationen på allvar. Det står klart att ni hittills inte har levt upp till det politiska ledarskap som krävs för stadens mottagande. Jag har själv deltagit på möten som invånare i Sundby och närliggande områden styrt upp på egen hand för att försöka få klarhet i Stadshusets planer. Det är en stor brist på information och förankring. Jag kan ta Spånga som ett exempel. När Spångafolkan blir fullsatt på det senaste stadsdelsnämndsmötet och det kommer starka reaktioner är det uppenbart att man inte fått information från staden. Man känner att ansvariga politiker inte har funnits tillgängliga. Alla kommer inte att vara glada i en sådan här process, men att nuvarande politiska majoritet inte finns tillgänglig för att svara på frågor och föra en tydlig dialog riskerar att underminera stadens förtroende när det gäller mottagandet. Det spär på ilskan och gynnar främlingsfientliga krafter.

Är det då rimligt att säga att information gick ut tidigt? Anser finansborgarrådet verkligen inte att det finns anledning att se över och återkomma med tydliga planer för informations- och förankringsprocessen när det gäller de planerade modulerna? Det vill jag veta.

Anförande nr 62

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! När det gäller informationen om områdena valde vi att gå ut tidigt i processen. Det är tillfälliga bygglov vi diskuterar. Det ska också ansökas om tillfälliga bygglov för att de här modulerna slutgiltigt ska

kunna byggas. Vi är tillgängliga. Sedan är frågan vilka möten vi ska delta i. Det finns säkerhetsaspekter, och det finns också roller som vi ska ha respekt för. Stadsdelsnämndspolitikerna är delaktiga när det gäller stadsdelsnämndsmöten. Vi har också ställt upp med tjänstemän från staden på de senaste mötena i en del stadsdelsnämnder.

När man påstår att man inte har fått all information vill jag säga att man kanske också ska efterfråga information. Vi svarar på alla frågor vi får. Vi är ytterst tillgängliga, och vi har informerat i ett oerhört tidigt skede när det gäller tillfälliga bygglov för modulhusen.

Anförande nr 63

D e n n i s W e d i n (M): Ordförande! Nej, ni har inte funnits tillgängliga, och det har skapat starka reaktioner. Detta verkar verklighetsfrånvänt från finansborgarrådet. Det här handlar om människor som har flytt krig och förföljelse och funnit sin väg till Stockholm. Vi moderater anser att vi måste ta vårt ansvar för de människor som har fått uppehållstillstånd, men det ställer höga krav på att stockholmarna ska ha förtroende för stadens förmåga att möta mottagandet på bästa sätt, annars riskerar det att försvåra för en bra integration. Jag förstår inte varför det verkar som om rödgrönrosa politiker försöker smyga undan den här viktiga diskussionen. Om det saknas insikt om hur processen har brutit hittills, som jag hör nu, reser det frågetecken om hur situationen ska hanteras när det säkert kommer att bli åtminstone dubbelt så många som staden ska ta ansvar för nästa år.

Därför vill jag snarast ha svar från finansborgarrådet om ni kommer att börja med fler lokala dialoger för en fungerande och tydlig förankring, om ni kommer att dra slutsatser av de starka reaktioner som har kommit och om ni kommer att återkomma med en tydlig planering framåt.

Anförande nr 64

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Ni fick information om hur processen ska gå till framöver efter borgarrådsberedningen förra veckan. Det är olyckligt att det inte verkar falla hela vägen ut i ert parti. Vi informerar borgarråd i majoritet och opposition och de gruppleddare som sitter i kommunstyrelsen. Jag förutsätter att informationsflödet sedan fungerar i respektive parti.

När det gäller det politiska ledarskapet och tillgängligheten kan vi alltid bli bättre. Det vore fantastiskt bra om vi alla vore 100 procent fläckfria och 100 procent bäst i klassen. När det gäller modulhusen har vi valt att informera innan det ska fattas beslut om de tillfälliga byggloven, det vill säga i ett tidigare skede än vad staden någonsin har gjort tidigare. Ja, vi behöver kraftsamla här, och jag räknar med Moderaterna.

Fråga nr 6. Avfallshanteringen och Ragn-Sells

Anförande nr 65

J o a r F o r s s e l l (L): Ordförande! När Miljöpartiet väl ger ett handslag, kan man då lita på det? Vinterns sopkaos med 2 500 reklamationer – 18 procent av sophämtningarna reklamerades – visade att Ragn-Sells inte klarade sin uppgift. De höll inte sitt avtal med Miljöpartiet, med staden. Sopbergen växte. Det rapporterades

om råttor som löpte fritt på gatorna. Stockholm började se ut som maffians Sicilien. Då drev Liberalerna på för att vi skulle ta fram ett vitesföreläggande mot Ragn-Sells och säga de hade brutit avtalet.

Mina frågor är: Kan man lita på ett handslag från Miljöpartiet när ni ingår ett avtal? Finns det någon som arbetar med att ta fram ett vitesföreläggande mot Ragn-Sells i detta nu?

Anförande nr 66

Borgarrådet L u h r (MP): Tack för frågan, Joar! Det var verkligen inte en rolig situation i vintras. Vi hade en ny upphandling mellan Stockholm Vatten Avfall AB och Ragn-Sells. När Ragn-Sells tog över visade det sig att deras bilar inte klarade av att tömma de botten tömmande sopkärlen. Vi kunde också se att det fanns problem med it-överföringen mellan Stockholm Vatten och Ragn-Sells. Det fanns flera saker om ledde till de problem som du nämner. Det låg sopor på gatorna under flera veckor. Det uppstod risk för sanitära olägenheter, men det var ganska kallt. Det var tur för oss.

Stockholm Vatten skrev ett avtal med Ragn-Sells som handlar om olika sätt att ställa krav på ett företag som inte lever upp till det som man har lovat. I det här fallet fanns det kvalitetsavdrag och liknande sätt att ställa krav på bolag som inte lever upp till detta. Just nu pågår en juridisk process för att se vilka pengar eller avdrag som vi kan kräva på grund av den här situationen. Den är inte färdig ännu. Men det pågår en process, och vi kommer att kräva pengar för det som inte fungerade.

Anförande nr 67

J o a r F o r s s e l l (L): Det är glädjande att det sitter en person och jobbar med att försöka få fram ett vitesföreläggande mot Ragn-Sells. Det är klart att om Miljöpartiet väl ger ett handslag vill man ju också att det ska gälla. Jag vill ändå notera att det finns en olikhet i hur staden behandlar olika bolag. När Samtrans eller renhållningsbolag gör fel jobbar man på att ta fram ett vitesföreläggande mot dem, men när företag i mer kvinnodominerade branscher, som förskolor, gör fel är man mycket snabbare på att vilja ta fram vitesförelägganden. Det finns en ideologisk syn i den här staden där man ser ned på den typen av branscher men gärna i stället gynnar sophantering och till exempel Samtrans. Där har man varit mindre snabb på bollen med att ta fram vitesförelägganden.

Jag tycker att det vore klädsamt om den här staden började göra som ni nu tydligen gör med renhållningen och behandlar bolag lika och ta fram vitesförelägganden när man bryter avtal.

Anförande nr 68

Borgarrådet L u h r (MP): Jag är inte helt säker på din fråga och om du tycker att vi ska vara snabbare med att ta fram vitesförelägganden när det gäller sophantering eller inte. När vi hade fått insyn i den sophantering som vi hade haft tyckte vi att det viktigaste var att försöka lösa problemet i den situation som hade uppstått. Ingen vill att det ska ligga sopor på gatorna. Därför jobbade Stockholm Vatten hårt tillsammans med Ragn-Sells och inhyrda entreprenörer för att kunna tömma soporna och lösa problemet. Nu sitter vi i en juridisk process och tittar på hur vi ska kunna få avdrag eller pengar. Vi tycker att det måste vara tydligt vad man har för avtal. Det måste

vara tydligt att det ska kännas för det företag som inte har levt upp till kraven. Vi är inte färdiga med den processen, men jag kan inte se att det är någon skillnad mellan kvinnodominerade bolag och mansdominerade bolag, vilket du påstår. Jag tycker att du kanske borde presentera lite starkare bevis för att det skulle vara så.

Anförande nr 69

J o a r F o r s s e l l (L): Det finns tydliga saker som pekar på det. Staden har varit mycket snabbare med att slå på kvinnodominerade branscher, till exempel förskolan. Där har man varit mer drastiska med att vilja ta fram vitesförelägganden än vad man har varit mot till exempel Samtrans eller Ragn-Sells där det ändå har tagit ganska lång tid. Jag har respekt för att man ville försöka åtgärda den akuta sopsituationen när det sprang runt råttor och så vidare, men det är inte så stadens beteende verkar vara i övrigt eftersom man inte har varit tillräckligt snabb på bollen här. Tidigare har man inte satsat tillräckligt mycket pengar på renhållningen staden. Gång på gång behandlar man bolag olika och är långsammare med att ta fram vitesförelägganden.

Frågan som man ställer sig är: Kan man lita på ett handslag när man ingår ett avtal med staden? Kan vi medborgare lita på att det avtalet följs? Det tycker jag inte att du har besvarat här i dag.

Anförande nr 70

Borgarrådet L u h r (MP): Jag kan bara upprepa att i ett sådant här fall tycker vi att det viktigaste är att lösa situationen och arbeta för att det inte ska ligga avfall och sopor på gatorna. Soporna ska först tas om hand, och sedan ska man göra upp det juridiska så att stockholmarna ska slippa att betala för en tjänst som inte blev utförd. I det här fallet pågår fortfarande en juridisk process där vi tittar på hur det här ska gå till. Det är det svar jag kan ge dig just nu.

Fråga nr 7. Anklagelser om stöld och häleriverksamhet på Ny gemenskap

Anförande nr 71

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Ordförande, ledamöter! Det har i dagarna framkommit att härbärgets Ny gemenskap i Västberga använts som bas för organiserade stölder. Eftersom det skett i så stor skala finns det anledning att misstänka att detta pågår på flera härbärgen i staden. Det har också framkommit att den person som ledde verksamheten var anställd på boendet.

Jag vill fråga om Stockholms stad över huvud taget har haft någon kontroll över verksamheten där. Finns det någon anledning att misstänka att brottslig verksamhet bedrivs på flera härbärgen här i Stockholm? Har Stockholms stad haft någon uppsökande verksamhet för att undersöka vad som verkligen äger rum på dessa härbärgen? Är det verkligen meningen att Stockholms stad ska finansiera organiserad brottslighet via skattemedel?

Anförande nr 72

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det var mycket oroande uppgifter som kom fram. Jag fick kännedom om detta genom Aftonbladet i onsdags. Det första jag gjorde var att ringa socialförvaltningen och be dem att kontakta den här organisationen för att be om en förklaring av den situation som beskrivs i Aftonbladet och höra hur situationen rent generellt ser ut på det här härbärget. Nu är det organisationens

ansvar. De kommer att återkomma till oss med en förklaring och ge en redogörelse för vad som har hänt, hur de ser på den situation som har uppstått och hur läget generellt ser ut i den här verksamheten. Nu är det oerhört viktigt att vi får en förklaring från organisationen om hur de ser på detta och vad som är nästa steg. Det här är en fråga som vi kommer att följa mycket noga. Den måste utredas, och vi i Stockholms stad måste få svar på våra frågor.

Vi har naturligtvis också anledning att se på den här frågan ur ett bredare perspektiv och titta på andra verksamheter. Vi måste göra allt vi kan för att de skattemedel som vi använder för att ge människor i utsatta situationer stöd ska gå just till stöd för de människor som de är riktade till. Den här frågan har väldigt stor prioritet, och vi kommer att fortsätta att följa den så att vi får klarhet i vad som har hänt.

Anförande nr 73

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Det handlar om ganska många organisationer som ni delar ut pengar till, till exempel Stadsmissionen, Frälsningsarmén och Röda Korset, och det är ganska många härbärgen. Det måste faktiskt undersökas. Varför väljer Stockholms stad att betala ut miljoner i bidrag för att härbärgera människor som vi faktiskt inte har ansvar för och som dessutom befinner sig olovligen i Sverige och begår brott mot oss stockholmare?

Det har sedan länge funnits en möjlighet för svenska kommuner att förbjuda tiggeriet och därmed få ett slut på den här organiserade brottsligheten. Tiggeriet är förbjudet inte bara i Rumänien utan även i andra EU-länder, exempelvis Danmark. Att tillåta tiggeriet i vissa EU-länder, däribland Sverige och Stockholm, underlättar väl ändå inte Rumäniens ansträngningar att åstadkomma en social integration och en anställningsbarhet i det egna landet?

Anförande nr 74

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill korrigera missuppfattningen att vi inte har ett ansvar. Vi har ett ansvar. Det finns en lagstiftning, socialtjänstlagen, som säger att vi har ett ansvar för akut nödhjälp. De härbärgen som finns är en del i att se till att människor inte ska sova under bar himmel om det är minus 20 grader ute. Då har vi ett ansvar. Det vill jag vara noga med att förtydliga.

De signaler som jag har fått är att det kan förekomma människohandel när det gäller människor som tigger, och det är ett oerhört allvarligt brott. Men det är också väldigt många människor som är här som gör detta frivilligt eftersom det är den enda lösning de har på en oerhört svår situation i hemlandet, och människor gör allt de kan för att försörja sina barn. Många har ju barn i sina hemländer. Jag tror att alla vi här inne skulle göra vad som helst för att ge allt vi bara kan till våra barn.

Anförande nr 75

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Nu är det inte en akut situation, utan det är oftast människor som är här i flera år. Det borde man vara medvetna om på härbärgena eftersom de återkommer. De har upprepade nattliga vistelser där. Det är inte akut. Seglarskola och poesikurser som anordnas är faktiskt inga akuta åtgärder.

Är du medveten om att det finns drygt 2 miljoner fattiga rumäner? Det finns 120 fattiga i Europa. De har rätt att vara här i landet i tre månader om de kan försörja sig

själva. Fortsätter vi på det här viset kanske vi får hit dessa 2 miljoner från Rumänien och 120 miljoner från Europa. Rumänien har dessutom upprepat att arbetslösheten i det egna landet är hälften av EU-genomsnittet. Det finns alltså många stödprogram för den fattiga befolkningen. Det är anmärkningsvärt att tiggare flyttar hit för att fortsatt stå utanför samhället. Det är något som knappast gör tiggarna mottagliga för hemlandets egna satsningar.

Anförande nr 76

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Det är återigen en missuppfattning av vad socialtjänstlagen innebär. Det är en akut nödsituation om det finns en person i vår stad som riskerar att riskera att frysa ihjäl utomhus. Då spelar tidsaspekten ingen roll. Där och då är det en akut nödsituation. Många människor resor också fram och tillbaka mellan länderna. Det behöver inte vara några felaktigheter i det.

Jag kommer alltid att motsätta mig ett tiggeriförbud. Det kan jag säga. Jag tror att det faktum att det finns människor här på våra gator helt plötsligt visar vilken oerhörd fattigdom som finns i Europa. Det blir en gatubild som vi inte har sett i Sverige på många år och som sticker i ögonen. Jag tror att det innebär att pressen på länder att ta ansvar för sina medborgare blir ännu större. Jag tycker också att regeringen på olika sätt har gjort bra insatser genom att till exempel skriva avtal med Rumänien om hur man kan öka stödet till den här gruppen. Ingen gör detta för att man vill sitta på gatorna och tigga, utan man gör det därför att man ser att det är den enda möjlighet man har att hanka sig fram i livet.

§ 16 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2015 jämte revisionsberättelser med granskningsrapporter avseende bolagen (Utl. 2016:67) (bih. 2016:1)

Anförande nr 77

Revisor B o s s e R i n g h o l m : Fru ordförande, ärade ledamöter! Fullmäktige har utsett 20 förtroendevalda revisorer. Till vår hjälp har vi också ett revisionskontor som leds av stadsrevisor Maria Lindgren Persson och har 16 yrkesrevisorer. På samma sätt som det finns auktoriserade revisorer inom bolagsvärlden finns det kommunala yrkesrevisorer.

Vår uppgift är att granska den verksamhet som finns i stadens olika nämnder och bolag. Vi lämnar varje år ett antal rapporter. Det är inte mindre än 31 rapporter när det gäller just nämnder och styrelser. Vi lämnar 17 promemorior som handlar om den granskning som vi gör som lekmannarevisorer i bolagen. Allt finns sammanfattat i det som jag hoppas att ni själva har fått på era bord eller som finns tillgängligt här. Det är en liten årsredogörelse. Den är kanske lite enklare att hantera än hela mängden av handlingar. Till er som är vana att läsa mycket och långa handlingar kan jag säga att det här är en ganska kort version. Ni hinner läsa den på några få minuter.

Utöver den vanliga hanteringen att gå igen nämnders, styrelser och bolags rapporter har vi också ett stort antal projekt där vi redovisar olika rapporter. De finns alltid utlagda på stadens hemsida. Det finns mycket att hämta där, En av de senaste rapporterna som vi har lämnat handlar om Slussen. Det är ett projekt som vi kommer att fortsätta följa på olika sätt. Det är en ganska genomarbetad och utförlig rapport om Slussen. Det är framför allt de ekonomiska aspekterna på Slussenprojektet som vi har tagit upp. Vi diskuterar inte Slussen i något annat avseende än för att se till att de beslut som är fattade av fullmäktige också sedan fullföljs. Det är där vi har synpunkter på hantering, riskfaktorer och mycket annat.

Vi 20 förtroendevalda revisorer är indelade i tre grupper. Jag är ordförande i grupp 1. I grupp 2, som har hand om de flesta facknämnderna, är Michael Santesson ordförande. I grupp 3 är Ulf Bourker Jacobsson ordförande, och den har hand om stadsdelsnämnderna och några andra nämnder också. De kommer senare att berätta om vårt arbete på de två gruppernas områden.

Jag ska för min del bara kort säga att enligt vår bedömning är stadens ekonomi och stadens ekonomiska situation god. Hushållningen och ekonomin är också föredömlig. I flera år har vi kunnat konstatera att Stockholm har en god ekonomisk hushållning. Vi tycker också att den styrning, kontroll och uppföljning som sker i huvudsak är bra. Det är inte detsamma som att säga att allt är bra och att det inte finns några bekymmer eller problem. Det är klart att det finns sådana, och jag ska uppehålla mig en liten stund vid det. Det blir kanske lite oproportionerligt eftersom man skulle kunna tala länge om allt det goda som görs i verksamheten på olika sätt och vis, men när vi har kort om tid finns det också skäl att uppmärksamma sådant som avviker.

Staden har haft fyra övergripande mål. Två av dem är enligt vår bedömning helt uppfyllda. Två mål är delvis uppfyllda, och då finns det några områden där man inte har nått de mål som ställts upp. Ibland kan det till exempel handla om att man inte heller har tillräckligt bra indikatorer för att mäta målen. Det är svårt att veta om ett

mål som ni själva här i fullmäktige har satt upp har uppnåtts om det inte finns bra mätinstrument, och vi har haft många synpunkter under årens lopp. Vi har haft en dialog med kommunstyrelsen om att en del av de enkäter som görs till brukare i olika verksamheter kanske inte ger så mycket resultat som vi hade hoppats på därför att det är låg svarsfrekvens, att de används vid sådana tillfällen under åren att det inte går att ta upp dem omedelbart i verksamheten och att de kanske inte är särskilt precisa. Det är en dialog som vi gärna vill fortsätta för att se om man kan hitta brukarundersökningar eller andra sätt att få indikatorerna att fungera bättre så att vi kan följa upp de mål som fullmäktige har satt upp och som vi ska granska.

När det gäller de avvikelser som finns, utöver att två av huvudmålen inte är fullt uppfyllda utan bara delvis, kan vi säga att det på det ekonomiska området naturligtvis finns några nämnder som har underskott. Det gäller framför allt överförmyndarnämnden, som några av er som har varit med under den förra mandatperioden har varit med och delat ut en anmärkning till. Vi återkommer den här gången också med samma förslag eftersom det har varit en period där det har varit ganska stökigt för den här nämnden. De har fått nya stora uppgifter, inte minst när det gäller de ensamkommande flyktingbarnen, som är ett stort åtagande. Det har också varit svårigheter av ekonomisk art som gör att de inte har ett bra bokslut utan har ett underskott. De har dessutom inte kunnat följa upp sina uppgifter på ett sådant sätt att det är rättssäkert. De har fått kritik av länsstyrelsen, juridiska myndigheter, tingsrätter och andra också. Vi tycker att den kritiken är berättigad. Ulf Bourker Jacobsson får mer i detalj redovisa för det. Med de ansträngningar som staden har gjort med att sätta in mer resurser till den här nämnden och en del annat tror vi att det finns möjlighet att vända utvecklingen, men 2015 har helt enkelt inte varit ett tillfredsställande år.

Det finns också några andra nämnder som har mindre underskott. Det är inga stora pengar det handlar om. Det kanske är lite större siffror i procent räknat för exempelvis stadsbyggnadsnämnden även om det är lite i pengar i sammanhanget. När vi tittar på andra saker som vi inte tycker att man uppfyller fullt ut kan det handla om skolområdet, som vi också kan återkomma till. Michael Santesson får berätta mer om skolmålen där ambitionsnivån har höjts rätt ordentligt och en del av de här målen inte nås. Det är också problem med att mäta målen därför att det varken på nationell nivå eller på annat sätt finns en tillräckligt tillfredsställande statistik för att hantera detta.

Vi har konstaterat att det inte bara finns underskott på några håll, utan det finns också överskott på några håll. Då kan någon säga att det inte spelar så stor roll om man får mer pengar över. Men vi har en invändning, nämligen att om man avsätter pengar för investeringar, det handlar i det här fallet om exploateringsnämnden, och får ett par hundra miljoner kronor över när året är slut är kanske 15–20 procent av investeringsbudgeten inte fullföljd. Vi ser en risk i det därför att när man väl ska genomföra investeringarna, de ska ju ändå genomföras, kan de komma att bli dyrare i ett senare skede. Vi har naturligtvis fört en diskussion med exploateringsnämndens presidium om hur man kan hantera det. Det finns alltid risker med de stora projekt som exploateringsnämnden har, och man måste hitta en buffert och en handlingslinje som gör att man kan komma närmare det mål som kommunfullmäktige har ställt upp.

När det gäller de kommunala bolagen har vi lämnat rapporter för alla de 17 bolagen. Alla har genomgående en god ordning, bra ekonomisk hushållning och bra resultat.

Det är få undantag, och det är bara mer marginella undantag. Det är tillfredsställande att bolagen sköts så effektivt som det görs.

Därför är vår slutsats i sin helhet att vi föreslår kommunfullmäktige att bevilja ansvarfrihet och att de synpunkter som vi för fram får tas upp i den fortsatta dialog som vi gärna vill ha med er som sitter i nämnder och styrelser. Vi ställer också frågan till er – det är ni som kan bedöma detta själva också – om den dialog som vi i dag i huvudsak har med presidierna i nämnder och styrelser kanske i en del fall skulle kunna utvidgas till att vi revisorer också träffade hela nämnden när det gäller enstaka projekt eller enstaka verksamheter. Ni är välkomna att höra av er om ni har förslag på sådana samtal som vi kan föra i fortsättningen. Förslaget från revisorernas sida är alltså ansvarsfrihet.

Anförande nr 78

Revisor **M i c h a e l S a n t e s s o n**: Fru ordförande, fullmäktige! Jag är ordförande för revisorsgrupp 2, och revisorsgrupp 2 granskar tio facknämnder. Dessa är exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, avfallsnämnden samt utbildningsnämnden.

Nämnderna har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig, och räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande. Dock finns avvikelser som har påverkat vår bedömning när det gäller två nämnder, nämligen utbildningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Vad gäller utbildningsnämnden har vi noterat brister i verksamhetens ändamålsenlighet. Bland annat nås inte det viktiga kunskapsmålet inom grundskolan om andelen elever som är behöriga att påbörja ett nationellt program i gymnasieskolan. Inte heller gymnasieskolan når väsentliga kunskapsmål, till exempel andelen elever som tar gymnasieexamen. Dessutom fortsätter resultatspridningen mellan olika skolor att öka både i grund- och gymnasieskolan utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar, och detta trots att utbildningsnämnden genomfört satsningar. Vi har även noterat att endast ett av nio mål som handlar om elevernas trygghet, studiero och inflytande inom grund- och gymnasieskolan helt har nåtts.

Stadsbyggnadsnämndens ekonomiska resultat är inte helt tillfredsställande. Nämnden överskrider sin budget med 13,7 miljoner kronor, vilket utgör 8,3 procent av nettobudgeten. Dessutom anser vi att nämndens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig, vilket bland annat beror på brister i de ekonomiska prognoserna och den ekonomiska rapporteringen. Vi har även noterat att nämndens hantering av bostadsanpassningsbidragen behöver bli effektivare genom att man till exempel ser över handlägningsrutinerna.

För övriga nämnder har vi inte noterat några väsentliga avvikelser som har påverkat vår bedömning. Däremot finns det en del råd att ge under resans gång framöver. Vi har noterat följande:

Trafiknämndens samverkan med andra aktörer i genomförandet av kommunfullmäktiges strategi för ökad cykling fungerar bra, men den regionala samverkan bör förbättras.

Kyrkogårdsnämnden behöver ta fram vård- och underhållsplaner för begravningsplatser, kyrkogårdar och kulturhistoriskt intressanta byggnader så att det kulturhistoriska värdet inte minskar och anläggningarnas utseende och karaktär inte förvanskas.

Idrottsnämndens uppföljning av avtalen med entreprenörer och föreningar om skötsel av idrottsanläggningar behöver bli bättre.

Det finns brister i kulturnämndens budgetering och ekonomiska uppföljning av arbetet med kommunfullmäktiges lässatsning inom förskolan.

Merparten av de tio nämnder som vi granskar behöver förbättra kontrollen vid inköp och anskaffning av varor och tjänster.

Trots dessa avvikelser föreslår vi att man beviljar ansvarsfrihet för samtliga tio nämnder som finns inom revisorsgrupp 2:s ansvarsområde.

Anförande nr 79

Revisor U l f B o u r k e r J a c o b s s o n : Fru ordförande, ärade ledamöter! Jag är ordförande i revisorsgrupp 3. Där granskar vi alla stadsdelsnämnderna – det är 14 till antalet – arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

I vår granskning har vi sammantaget kommit fram till att bedömningen är att de i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen i nämnderna har varit tillräcklig, och räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande. Det finns dock undantag som har framkommit tidigare. Det finns fyra undantag.

När det gäller Farsta stadsdelsnämnd har vi bedömt att det ekonomiska resultatet inte är helt tillfredsställande. Det finns ett överskridande i budgeten med 14,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 1 procent av nettobudgeten, och det är för mycket.

När det gäller Skärholmens stadsdelsnämnd är bokslut och räkenskaper inte helt rättvisande. Det beror på felperiodiseringar på ca 14 miljoner kronor. Därmed är resultatet inte helt rättvisande.

När det gäller socialnämnden bedöms bokslut och räkenskaper inte så rättvisande, det är alltså en grad starkare. Det beror på felperiodiseringar i en omfattning av 28,5 miljoner kronor. Därmed är naturligtvis inte resultatet rättvisande.

Sedan kommer vi till det stora bekymret, överförmyndarnämnden. Där har vi under flera år påpekat bristerna i verksamheten. Vi vet också att nämnden under året har fått allvarlig kritik från såväl länsstyrelsens som JO. Vi revisorer har haft en löpande dialog med överförmyndarnämndens presidium och redogjort för vår oro och våra farhågor. Man kan konstatera att nämndens ekonomiska verksamhet och resultat inte bedöms vara tillfredsställande. Nämnden redovisar ett större budgetunderskott och når inte de mål som har bäring på nämndens kärnverksamhet. Nämndens interna

kontroll bedöms inte heller vara tillräcklig. Jag kan dessutom lägga till att i årets granskningar har väsentliga brister noterats vad gäller tillgängligheten, servicen, hanteringen och registreringen av allmänna handlingar samt tillsynen av gode män och förvaltare. Det är detta som är särskilt allvarligt. I vissa delar indikerar faktiskt granskningen att det har skett en försämring av verksamheten jämfört med tidigare år. Dessa brister kan få stora konsekvenser för huvudmännen, det vill säga de som har gode män och förvaltare, vilket inte minst har framgått av dagens nyheter.

Mot bakgrund av detta har revisorerna i revisorsgrupp 3 därför beslutat att rekommendera fullmäktige att rikta anmärkning mot överförmyndarnämnden för bristande styrning, ledning och kontroll. Trots denna anmärkning tillstyrker vi att överförmyndarnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Till sist gäller samma sak för de övriga områden som vi har granskat, det vill säga att vi rekommenderar ansvarsfrihet för samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden och som sagt var överförmyndarnämnden.

*§ 17 Årsredovisning 2015 med uppföljning av budget för Stockholms stad
(Utl. 2016:45)*

Anförande nr 80

Borgarrådet *W a n n g å r d* (S): Ordförande, fullmäktige! 41 000 anställda i skolor, äldreomsorg, stadsbyggnadskontor och socialtjänst, ja, i all den verksamhet som staden utför åt sina medborgare gör ett viktigt och omistligt arbete. SKL redovisar exempelvis i dag att Stockholms skolor stiger i rankning i öppna jämförelser. Våra anställda bidrar varje dag till en av Europas mest framgångsrika städer. När vi i dag behandlar årsredovisningen för Stockholms stad vill jag rikta mitt och stadens varmaste tack till våra medarbetare. Tack för att ni varje dag är med och gör ett Stockholm för alla!

År 2015 har varit ett omvälvande år för världen, för Sverige och för Stockholm. Mycket har varit positivt, till exempel den ökade byggtakten här i vår stad, en stark svensk ekonomi och en sjunkande arbetslöshet, och under COP21 lyckades världen äntligen ena sig om ett klimatavtal.

Men vi har också sett oroande tecken. En ökad politisk radikaliserings har lett till våld och terror. I Istanbul, Paris och Bryssel har terrorismen visat sitt fula tryne. Det fortsatta inbördeskriget i Syrien och oro i stora delar av vår värld har tvingat miljontals människor på flykt, och den flyktingströmmen nådde också vår stad. Vår omvärld påverkar oss. Vi måste vara beredda att varje dag möta nya utmaningar.

Förra året antog fullmäktige en ny vision för Stockholm. Det är en vision som är inställd på att Stockholm ska vara en stad för alla. Klyftorna i vår stad begränsar människors val och deras möjligheter att förverkliga sina bästa drömmars längtan. De leder till ett slöseri med människors kraft. Därför är det viktigt att vi i Stockholm inte längre döljer stadens skillnader. Stadens hållbarhetskommission hjälper oss att kartlägga problem och möjligheter. Vi synliggör våra utmaningar, och vi ser att vi har en hel del att göra.

Nu tar vi stegen. Låt mig peka på tre enskilda områden. För det första har vi ökat takten i bostadsbyggande till 6 000 färdigställda lägenheter per år. Takten är en bra start, men vi måste öka den ytterligare för att få bort de flaskhalsar som riskerar Stockholms tillväxt. Vi stoppar de utförsäljningar som begränsar människors möjlighet till boende om man inte har miljoner på banken. Vi bygger åter hyresrätter. Det är en förutsättning för rörligheten i staden och för att företag ska kunna rekrytera.

För det andra sjunker arbetslösheten kraftigt. Stockholm har bidragit genom att ersätta passivitet med aktivitet. Fler får chansen att studera i vuxenutbildningen, fler får chansen att i stället för bidrag få ett tidsbegränsat jobb i staden och fler företag startas. Antalet nystartade företag har ökat med 12 procent.

För det tredje har miljöpolitiken skärpts och utvecklats. Vi har arbetat fram ett nytt miljöprogram. Vi har ökat investeringar i klimatåtgärder och miljövänliga kommunikationer. Vi har stärkt vårt internationella arbete på området och varit med i processen fram till klimatavtalet i Paris. På sikt finns det ingen viktigare fråga i världen, och Stockholm måste vara ett föredöme i Sverige, i Europa och i världen.

Något som gläder ett finansborgarråd lite extra är ändå stadens goda ekonomi. Vi uppfyller fullmäktiges mål, och samtidigt kan vi göra stora investeringar, de största som staden har gjort i modern tid, och det när vi lånar mindre än i de prognoser som stakades ut 2014.

Stockholm, en stad för alla! Bifall till kommunstyrelsens förslag till årsredovisning!

Anförande nr 81

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag var tvungen att titta i handlingarna om jag och finansborgarrådet verkligen har läst samma bokslut. Det var inte riktigt det jag kunde läsa ut där.

Fru ordförande! För ett år sedan stod finansborgarrådet där i talarstolen och läste upp följande: Vi accepterar inte de klyftor som vi ser i Stockholm i dag, de höga ohälsotalen, sjunkande skolresultat och den otrygghet som en del upplever på gator på torg. När vi ser den utvecklingen måste vi komma fram med en politik som skapar förändring.

Jag kan bara hålla med, men det bokslut som vi nu debatterar, det bokslut som jag har framför mig, visar att den rödgrönrosa majoriteten nu har fått underkänt på samtliga punkter som lyfts upp i detta citat.

När det gäller ohälsotalen kan vi se att sjukskrivningarna ökar i samtliga grupper, särskilt bland kvinnor. Kostnaderna för sjukfrånvaron ökar med 14 procent. Det ser inte mycket bättre ut när det gäller skolan. Satsningarna på höjda lärarlöner har avbrutits av majoriteten. Andelen behöriga till gymnasiet är nu på den lägsta nivån på många år. När det gäller otryggheten i det offentliga rummet har antalet anmälningar om klotter, nedskräpningar och skadegörelse fördubblats. Uppfyllandegraden för 24-timmarsgarantin sjunker, och dubbelt så många upplever otrygghet i ytterstaden som i innerstaden.

Det är också mycket allvarligt att när det är viktigare än någonsin att göra mer för att det ska bli lönsamt att arbeta höjer majoriteten skatten gång efter annan. Sedan valet har skatten för stockholmarna höjts med 1,3 miljarder. Det motsvarar 3 600 kronor för en Stockholmsfamilj med genomsnittsinkomst. Därtill ska regeringens skattehöjningar läggas. Då börjar det bli problem med hushållens ekonomi.

Det är inte fler skattehöjningar som behövs utan fler skattebetalare. Under Alliansens åtta år skapades vartannat jobb i Stockholm. Det skapades 96 000 jobb i Stockholms stad. Det var ett resultat av att vi satte jobben främst. Från 2006 till 2014 gick Stockholm från plats 132 till plats 22 i Svenskt Näringslivs rankning av företagsklimatet. År 2015 rasade Stockholm från plats 22 till plats 48. Vi vet att Stockholm kan mer än så. Stockholm är en fantastisk stad, och vi behöver en ny politik.

Jag önskar därmed att fullmäktige bifaller den reservation som vi har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 82

B ö r j e H ä g g m a n (M): Fullmäktiges ordförande, åhörare och ledamöter! Jag är egentligen säker på att socialborgarrådet Åsa Lindhagen är lika bekymrad som vi

moderater över utvecklingen vad gäller de bosättningar som numera finns överallt i Stockholm, men jag vill ändå anföra följande:

Vi har alla med stor oro tagit del av utvecklingen vad gäller EU-medborgares bosättningar som nu pågått under lång tid och som dessutom tyvärr ökat kraftigt sedan förra hösten. Att det för dessa människor innebär en fullständigt hopplös situation är vi nog alla överens om. Att vi vill hjälpa är inte heller något som det råder oenighet om. Det är helt enkelt för sorgligt att människor behöver leva under dessa ovärdiga omständigheter. Det är en både mänskligt och sanitärt oacceptabel situation. Men när det etableras boenden och utsatta EU-medborgare sover i gatumiljö, i parker och i andra delar av vår stad måste vi vara tydliga och säga som den tidigare nationella samordnaren Martin Valfridsson sade: Budskapet från det svenska samhället bör vara tydligt. Alla EU-medborgare är välkomna hit, och de måste som alla andra följa våra lagar. Därför ska lagliga boenden användas. Det är förbjudet att bo i parker, i andra offentliga rum eller på privat mark. Det är också förbjudet att lämna avföring eller sopor efter sig.

Enligt den senaste sammanställningen den 15 mars i år finns 77 bo- och sovplatser i staden. 65 av bo- och sovplatserna används av EU-medborgare, medan resterande 12 används av personer med tillhörighet i Stockholm. Från de boende på Kungsholmen, som jag absolut inte tror är värst utsatt, kommer mejl som rapporterar om boenden i Sysslomansparken, under brofästet till Lilla Västerbron, på trottoaren på Fridhems-gatan och i portar utefter Hantverkargatan. Det är bara några närliggande exempel. Hur sköter man sin hygien? Var hittar man toaletter?

Större press behöver absolut sättas på dessa människors hemländer så att de tar ansvar för sina landsmäns situation. Moderaterna vill att nollvision ska råda för olagliga boplatser. Svensk lag och stadens ordningsföreskrifter ska gälla lika för alla. Det finns gällande regelverk och lagar som ska följas av alla som vistas i Stockholm. Ändå har vi nu en verklighet där fler bosättningar växer fram i stadens offentliga miljöer. Det måste vidtas fler åtgärder för att motverka dessa illegala bosättningar. Moderaterna vill alltså att en nollvision för illegala boplatser införs, att 7,5 miljoner fördelas på exploateringsnämnden, trafiknämnden samt socialnämnden för att införa en nollvision mot olagliga boplatser. Vi vill även att kommunen ges möjlighet att själv anställa ordningsvakter som kan arbeta med avhysning av boplatser och också arbeta förebyggande så att inte nya boenden etableras. På så sätt kan kommunen själv agera när det behövs.

Vilka åtgärder tänker Åsa Lindhagen och majoriteten vidta för att åstadkomma en ändring?

Anförande nr 83

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Tack för din konstruktiva inställning och för att du tar upp de här mycket viktiga frågorna, Börje! Jag är oerhört stolt över det arbete som vi i majoriteten har påbörjat för att ge stöd åt människor i mycket stor utsatthet. Jag är stolt men ödmjuk eftersom det här är en mycket utmanande fråga. Det är oerhört svårt att lösa den situation som de här människorna befinner sig i. Majoritetens inriktning har varit mycket tydlig, nämligen att vi ska erbjuda människor alternativ. Det är också skälet till att vi under 2015 fördubblade antalet härbärgesplatser. Det är ett alternativ för människor att få tak över huvudet.

Vi har också inlett ett samarbete med socialtjänsten i Rumänien för att också ha goda kontakter med de här människornas hemländer, och vi ska se till att stärka det samarbetet. Det är ett sätt att åtminstone försöka jobba lite mer långsiktigt. Vi behöver göra mer för den gruppen, och det har vi också tagit tydliga steg för under 2015 och höjt ambitionerna för att ge de här människorna stöd och alternativ.

Anförande nr 84

Börje Häggman (M): Jag tvivlar inte en sekund på din ambitionsnivå, men det är ändå ett problem. Jag har hund och går ut sent på kvällarna med den. Vi går gärna runt kvarteren där de här personerna håller till och sover i portar och trappuppgångar. Man mår faktiskt inte bra av att se dem, och man mår inte bra av att de har det så jobbigt. Samtidigt är det en sanitär olägenhet att de finns i parker och så vidare. I mitt hemområde har man tagit ned buskage eftersom de gör sina behov där. Därför kanske den här idén med ordningsvakter skulle kunna vara bra. De skulle kunna hjälpa till eftersom polisen inte hinner hantera problemet.

Anförande nr 85

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! När Socialdemokraterna och Miljöpartiet tog över regeringsmakten sade finansministern att den svenska ekonomin var i ett bedrövligt skick efter åtta borgerliga år. Alla visste att det inte var sant, men det var man inte så noga med. Som bekant vann Alliansens budget i riksdagen och ekonomin fortsatte att tåga på för fulla muggar. Det gick så bra att inte ens regeringen kunde låtsas om någonting annat. Nu basunerar man ut att tillväxten är god, sysselsättningen ökar och pensionerna stiger. Det kanske inte var så dumt att Alliansens budget ändå vann 2015.

Denna goda ekonomiska utveckling spiller såklart över på Stockholm, vilket är mycket glädjande. Men det gör mig mycket förbryllad att man i ett sådant här läge har valt att höja skatten två år på raken. Att höja skatten och samtidigt skryta om hur bra det går för Stockholm ger verkligen dubbla signaler. Och man höjer inte bara skatten, utan man lånar på som aldrig förr. Vår stads skuldbörda kommer att vara tre gånger högre vid mandatperiodens slut än vid dess början. Detta går inte ihop med talet om ett urstarkt Stockholm. Jag bävar för vad som händer den dagen då konjunkturen viker nedåt eller den dagen då räntorna höjs. Då är risken uppenbar för ytterligare stora skattehöjningar eller neddragningar i skolan och omsorgen.

Inom äldreomsorgen visar man upp ganska stora underskott trots att man förra året tillförde ökade resurser. Årets förstärkning täcker bara förra årets underskott. Majoritetens löften om en generösare biståndsbedömning och en ökad bemanning inom äldreomsorgen riskerar därmed att inte infrias. Vi ser också hur antalet avslag på boendesidan ökar och att de nya, generösa riktlinjerna inte tycks ha någon större verkan. I stället för att förbättra äldreomsorgen tycks majoriteten med Vänsterpartiet i spetsen vara mest upptagen med att återkommunalisera olika verksamheter. Stolt deklarerar man det nu finns kommunal hemtjänst i samtliga stadsdelar och att kommunen ska vara ickevalsalternativet. Sådana här beslut bidrar ju inte en millimeter till att förbättra kvaliteten inom äldreomsorgen, men det skapa en kultur som gör privata aktörer mer osäkra, vilket i sin tur riskerar att försämra både kvalitet och innovationsförmåga.

Att vara politiker i en högkonjunktur är inte särskilt svårt, men majoriteten är synnerligen dåligt förberedd på att möta en nedåtgående ekonomi. Alliansens stora styrka vara att prioritera kommunal kärnverksamhet. Det gjorde att vi kunde utveckla välfärden samtidigt som skatten kunde sänkas. Vi finansierade också till stor del investeringar med eget kapital. Det finns all anledning att kritisera och oroas av den rödgrönrosa majoriteten kursändring i det avseendet.

Anförande nr 86

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande! Varför höjde vi skatten? Jo, därför att vi behöver investera i Stockholm och i stockholmarna. Det går bra för Stockholm, men det går inte bra för alla stockholmare. Skatten gick oavkortat in i skolan. Vi vet att allt fler vill gå i skolan i Stockholm. Det blir allt fler unga. Vi behöver resurser där, och vi behöver resurser i förskolan. Vi måste kunna anställa fler lärare och fler vuxna i våra verksamheter.

Ja, jag lånar pengar, och jag noterar att vi lånar mindre i dag än de i prognoser som du själv satt i majoritet och tog fram 2014. Jag vill gärna höra från dig, Erik Slottner, vilka företag som inte har strategin att låna pengar i dag och investera för framtiden. Det är en genialisk ekonomi.

Anförande nr 87

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är väldigt bra att investera för framtiden, men det är mycket farligt att bygga upp ett skuldberg. Det blir mycket farligt den dagen räntorna stiger. Eftersom ni nu sitter i majoritet och regerar med Vänsterpartiet, FI och andra partier är ni så ideologiskt fasta i att inte sälja någonting av er fasta egendom. Nu lånar ni på och bygger upp ett skuldberg. Ni ska inte finansiera detta med eget kapital. Ni ska inte avyttra de egna tillgångarna, och då blir det farligt för framtiden och då är risken för ännu större skattehöjningar uppenbar framöver. Jag har ställt den här frågan många gånger till er. Vad ska ni ta till i en lågkonjunktur när ni verkligen skulle behöva höja skatten? Ska ni fortsätta att höja skatten år efter år? Höjer ni den i ett läge när den kommunala ekonomin går bra och det är högkonjunktur i Sverige undrar man vilka metoder ni ska ta till den dagen ekonomin vänder.

Anförande nr 88

Borgarrådet **B o u c h e r** (V): Fru ordförande! Tack, Erik! Det var många synpunkter på äldreomsorgen, och jag hinner säkert inte ta upp allihop. Jag känner igen dem, och de kommer säkert upp flera gånger i debatten.

Vi har ju halverat det underskott på 133 miljoner kronor i förra årets revisionsberättelse som vi ärvde av Alliansen. Nu är underskottet nere på 67,6 miljoner kronor. Det är en halvering. Stadsdelarna har alla jobbat ganska ordentligt med sina underskott. Halveringen av underskottet är betydligt större än det bidrag som dina skattesänkningsteorier har bidragit med till stadsdelarna. En del stadsdelar har varit bättre än andra och föregått med gott exempel och gjort ett mycket proaktivt arbete. Jag är mycket stolt över hur mina stadsdelar har hanterat den här enorma skuldbördan som de fick ärva. Jag är glad över att vi har lyckats halvera underskottet under det här året.

Anförande nr 89

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Vänsterpartiet gick till val på och lovade en boendegaranti till äldre. Om jag minns rätt satte ni siffran 85, det vill säga att alla över 85 år som önskar komma in på ett äldreboende ska få den möjligheten. Den ambitionen och den politiken delar Kristdemokraterna. Vad händer då? När Alliansen begär ut statistik över hur antalet avslag på ansökningar till äldreboenden ser ut visar det sig att de ökar. Andelen äldre som får avslag på en ansökan om särskilt boende, antingen servicehus eller vård- och omsorgsboende, ökar trots att riktlinjerna har blivit mer generösa. Trots att ni lagt mer pengar i budgeten på biståndsbedömningen på boendesidan ökar antalet och andelen avslag. Det tycker jag är mycket allvarligt.

Anförande nr 90

Borgarrådet Lindhagen (MP): Ni utvecklade verksamheten och prioriterade kärnverksamheten samtidigt som ni sänkte skatten, säger du Erik Slottnér. Men det är bara ord. Det faller på sin egen orimlighet.

Jag skulle vilja fråga vad er prioritering av kärnverksamheten var när barn för illa i vår stad och ni skar ned socialtjänsten. Jag skulle vilja veta vad er prioritering av kärnverksamheten var när ni under åtta år inte ens täckte pris- och löneökningar i barn- och ungdomsvården. Jag skulle vilja veta vad er prioritering av kärnverksamheten var när ni hade en socialtjänst som inte ens klarade att slutföra utredningar av barn som för illa i tid enligt lagstiftningen. Jag skulle vilja fråga vad era prioriteringar var när vi såg att socialsekreterare slutade på löpande band i vår stad eftersom de inte fick de förutsättningar de behövde för att ge stöd till utsatta barn. Under åtta års tid skar ni ned i barn- och ungdomsvården, och det drabbade de allra mest utsatta, nämligen de barn i vår stad som behöver vårt stöd.

Anförande nr 91

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Åsa Lindhagen är mycket väl medveten om att äldreomsorgen, skolan och väldigt många av de kommunala kärnverksamheterna fick se en ökning av sina anslag som de aldrig hade sett tidigare. Detta kunde vi göra eftersom fler betalade skatt och fler hade ett arbete att gå till. Antalet socialbidragshushåll minskade dramatiskt, och sjukskrivningstalen minskade. Då hade vi också utrymme att sänka skatten samtidigt som vi ökade skolpengen, hemtjänstpengen och pengarna till äldreomsorgen i en takt som vi inte har sett på mycket länge. Jag är mycket stolt över att vi har kunnat visa detta.

Sedan hamnar ni i majoritet. Ni lägger väldigt mycket pengar på en ökad byråkratisering. Vi kan se nu hur kommunstyrelsen visar jättestora överskott. Det tar ni inga konsekvenser av, utan ni fortsätter att pumpa in pengar till konsulter, olika kommittéer, råd och kanslier och mycket annat. Det säger vi nej till eftersom vi prioriterar kärnverksamheterna.

Anförande nr 92

Borgarrådet Livh (V): Fru ordförande! År 2015 var ett omvälvande år för Stockholm och för stockholmarna. Vi i staden klarade av ett enormt flyktingmottagande, och det är jag mycket stolt över. Samtidigt som vi hade detta stora åtagande lyckades vi ändra färdriktningen för Stockholm. Vi ändrade hela inriktningen på politiken från era mål där ekonomin var målet. För oss är ekonomin ett medel att

förändra. Det Stockholm i världsklass och toppklass som ni pratade om omfattade inte alla stockholmare. Det håller vi på att förändra.

Ordförande, fullmäktige! All offentlig makt ska utgå från folket, står det i våra lagtexter. För oss innebär det alla invånare i Stockholm ska kunna delta i den offentliga debatten och ha samma möjligheter att påverka. Så har det inte sett ut i den här staden. Vi behöver bara se på valdeltagandet i olika delar av staden så förstår vi hur orättvist fördelade möjligheterna till makt har varit. Det hänger naturligtvis också samman med tillgången till ekonomiska resurser. Fattigdom och brist på makt har hängt ihop i er stad.

Vårt mål är en stad som håller ihop. Vårt arbete för ett demokratiskt hållbart Stockholm startade 2015, och det framgår av den här årsredovisningen. Under åtta år fattades alla beslut bakom stängda dörrar i det här huset. I den mån makt lämnades över till någon var det till marknaden. En sådan politik ledde till att Stockholm gled isär. Många upplevde att de inte räknades och att de inte fick komma till tals. Det ska vi ändra på. Det är inte lätt, och det kommer att ta tid, men vi kommer att lyckas.

När stockholmarna själva får något att säga till om som invånare, inte bara som konsument, klagar oppositionen. När Fagersjöborna till exempel ges en deltagandebudget och förslagen om utvecklingen av Fagersjö strömmar in protesterar de lokala moderaterna och tycker att det är mycket äventyrligt. I så fall, ordförande, fullmäktige, behöver vi många fler äventyr i den här staden. Vi behöver fler medborgarkontor som i Blackeberg och fantastiska ungdomsråd som i Skärholmen och Skarpnäck. Vi tar fram utvecklingsplaner för varje stadsdelsnämnd tillsammans med stockholmarna.

En demokratisk stad ser till att segregationen minskar och skapar en gemensam bild av en stad där vi lever tillsammans oberoende av var i världen vi är födda eller vad vi tror på. Därför måste också en demokratisk stad gå till offensiv mot dem som sprider hat mellan olika grupper i den staden. Vi har riggat vår administration för det. Det ni kallar byråkrati kallar vi kamp för demokrati.

Anförande nr 93

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag var tvungen att fråga mina kollegor om det var bostadsborgarrådet som var uppe i talarstolen eftersom hon inte pratade om bostäder. Hon pratade inte om det som jag har för mig att hon brukade prata om i valrörelsen, det vill säga att det skulle byggas och byggas. Och vi väntar och väntar.

Vi kan konstatera att ni lovar en sak i opposition, och ni håller det inte riktigt än så länge i alla fall. Du får gärna berätta när alla de nya bostäderna ska komma. I bokslutet som vi debatterar i dag står det klart och tydligt att bostadsbolagen inte nådde målen. Stockholmshem har skjutit fram målet om att dubblera byggtakten i två år, det vill säga från 2017 till 2019. Så står det i bokslutet. Då frågar man sig hur det kommer sig att de har förskjutit målet för att öka byggtakten. Ni har inte gjort så stor sak av det, men det står i bokslutet, och det är det vi debatterar. Då kanske bostadsborgarrådet kan nämna någonting om bostäderna i sitt anförande.

Anförande nr 94

Borgarrådet L i v h (V): Du kan vara lugn, Joakim. Det här kommer att bli en lång debatt. Jag kommer också att prata om bostäder. Var lugn för det. Men jag är faktiskt också demokratiborgarråd, Joakim. Därför är det oerhört viktigt för mig att ta upp den här frågan som ni försummade under åtta år. Det som vi startade 2015 och kommer att genomföra är en maktförskjutning i staden från dem som förut kunde bestämma i den lilla gruppen till ytterstaden och alla stockholmare. Det är mitt uppdrag som demokratiborgarråd, men jag återkommer gärna till diskussionerna om bostäder. Det blir en lång debatt, och jag kommer att prata om det också.

Anförande nr 95

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och alla åhörare! Vi är nu inne på den första årsredovisningen som den rödgrönrosa majoriteten fullt ut kan ställas till svars för. Nu är det upp till bevis för den hallelujastämning som de rödgrönrosa försökte sprida både före och efter valet 2014. Det var väldigt många ambitiösa utfästelser som vi fick höra. Några var hoppingivande, och andra var mer eller mindre skrämmande.

För två år sedan när vi stod här och debatterade årsbokslutet för 2013 stod Miljöpartiets gruppleddare Daniel Helldén här i talarstolen och sade att vi måste inse allvaret i klimathotet och att staden dittills inte vågat fatta de radikala beslut som behövdes för att uppnå målet om en fossilbränslefri stad. Vidare kunde Daniel Helldén konstatera att minskningen av utsläpp av klimatgaser till 2015 var helt beroende av Fortums utfasning av kolanvändningen.

Vad har då hänt sedan Miljöpartiet tog över styråran? Väldigt lite. Var är de radikala besluten? Jag ser inga, och framför allt ser jag ingen konkret färdplan som stakar ut vägen. Finns det en plan för Miljöpartiets löfte att stänga kolkraftvärmeverket i Värtan till 2020? Nu är vi långt inne på 2016, och löftet blir mindre trovärdigt för varje dag som går. Det är snarare orealistiskt.

Karin Wanngård skriver i sitt yttrande i det här ärendet att Stockholm ska ha en god ekonomi och sunda finanser. Det ska vi värna. Det låter lovande, men det stämmer inte riktigt med den verklighet som vi ser. Den kraftfulla ekonomiska grund som Alliansen lade är på väg att brytas ned. Ni både höjer skatten och lånar mer. Vi ser snarare ett slöseri med skattepengar i form av nya kanslier, kommunala kokböcker och nya råd. Vi vill i stället fokusera på välfärdens innehåll och kvalitet.

Ni motiverade era skattehöjningar med att varenda krona skulle gå till fler lärare i skolan, men problemet är inte att det inte finns tillräckligt mycket resurser. Problemet är att det inte finns en massa arbetslösa lärare i Stockholm. I stället behöver vi ett bättre ledarskap och högre löner så att fler vill arbeta i skolan. Då är det extra allvarligt att vi också ser ökade sjuklönekostnader eftersom bristande ledarskap är synonymt med hög sjukfrånvaro. I stället vill vi se en politik som sätter kvalitet främst och som fokuserar på att skapa fler jobb genom ett bättre företagsklimat och snabbare integration.

Anförande nr 96

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Karin! Jag tycker att det är jätteroligt att ni ställer oss mot väggen när det gäller klimatarbetet. Det är verkligen jätteviktigt, och ett av

våra fyra stora mål är att ha ett starkt klimatarbete i Stockholm. När vi tog över skärpte vi kraven. Vi ska vara fossilbränslefria i Stockholm 2040 i stället för 2050, som ni hade som mål. Vi inrättade också ett klimatkansli, och där har vi en ny klimatchef på gång som börjar nu i juni. Vi håller också på att ta fram en klimatplan som kommer att visa hur vi på kort sikt ska nå målet på 2,3 ton utsläpp till 2020 och hur vi ska bli fossilbränslefria till 2040. Den här klimatplanen kommer att gå ut på remiss före sommaren. Vi har en stark plan för hur vi ska nå de här målen.

När det gäller kolkraftvärmeverket i Värtan har vi i majoriteten tillsammans beslutat att vi vill stänga KVV6 till 2020. Det är någonting som vi driver hårt. Vi har nu satt igång och provkör det nya biobränslebaserade verket som kommer att drivas av biobränslen. Det kommer att vara invigning i maj.

Anförande nr 97

K a r i n E r n l u n d (C): Det här har jag hört förr. Anledningen till att jag tjarar är att vi i Centerpartiet verkligen ser fram emot att få rösta ja till er plan för att göra Stockholm fossilbränslefritt till 2040. Vi ser verkligen fram emot att få rösta ja till er plan för att kunna stänga kolkraftverket. Problemet är bara att det blir mindre och mindre seriöst för varje dag som går, och det blir mer och mer orealistiskt att ni kommer att kunna uppfylla de vallöften som ni gick till val på. Ni stod här och skällde på Alliansen för detta under den förra mandatperioden, och vi ser fram emot att få rösta ja till de här planerna. Men det är verkligen upp till bevis, för hittills har vi inte sett någonting, och snart har två år av era fyra i majoriteten gått.

Anförande nr 98

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Karin Ernlund nämnde skolan. Jag är glad för det. Det är viktigt att vi alla har fokus på den. Sjuktalet i Sverige ökar generellt. Det är otroligt oroväckande, och där måste vi alla kommuner och arbetsgivare i Sverige ta vårt ansvar. Jag tänker inte på något sätt undandra mig det ansvaret när det gäller Stockholms skolor.

Vi vet samtidigt att det är en oerhört tuff uppgift som vi har ålagt våra rektorer, lärare och alla andra medarbetare. Jag vill bestämt hävda att vi på alla sätt försöker ge dem ännu bättre förutsättningar ekonomiskt utifrån ett ökat budgetutrymme. Det handlar om en tydligare organisation där vi försöker rensa bort onödiga uppgifter så att de kan koncentrera sig på huvuduppgiften, det som revisorerna pekar på, med de svåra kurvorna att vända. Jag tycker att vi ska vara lite försiktiga med att tala i de termerna som Karin gör. Att jag blir anklagad är helt okej, men jag tycker att det också drämmer till mot en hel del av våra fantastiska rektorer som gör världens jobb.

Anförande nr 99

K a r i n E r n l u n d (C): Så är det verkligen. Den stora utvecklingen sker såklart på lokal nivå. Problemet är att ni majoriteten gör det så enkelt för er och säger att nu höjer ni skatten med 55 öre och att varenda krona ska gå till skolan när det inte finns en bra plan för hur de här pengarna ska användas. Det finns inte en rad arbetslösa lärare som går runt i Stockholm och inte har någonting att göra. Det stora problemet är att vi måste få fler personer som vill utbilda sig till lärare, som vill jobba i skolan och som också vill stanna i skolan. Ni gör det väldigt enkelt för er genom att bara höja skatten. Vi behöver mycket mer.

Anförande nr 100

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har nu en årsredovisning framför oss för 2015. Mycket har gjorts, och mycket är på väg – inte minst vad gäller bostadsbyggande. Vi har höga krav på oss, och det är rekord som vi vill komma åt. Jag har läst de borgerliga partiernas kritik mot oss i ett SU. Jag lägger märke till att de bedömer oppositionen varken efter sina egna referenser bakåt i tiden eller utifrån argument om hur de tänker öka bostadsbyggandet.

Fullmäktige! För att samtalet om demokratin ska bli fruktbart måste vår politik jämföras med oppositionens. Om man läser deras budget och lyssnar på vad de har att säga här i salen märker man att vi skiljer oss från dem på ett avsevärt sätt på tre stycken punkter som de lyfter fram: De vill sälja ut och skrota allmännyttan. De vill ta bort samordningskansliet för ökat bostadsbyggande. De vill skära ned på antalet planhandläggare på stadsbyggnadskontoret. Detta är alltså deras tre tunga förslag för att öka byggtakten i Stockholm.

Tillåt mig vända på det. Dessa tre punkter är ju själva anledningen till att vi nu är på rätt väg i bostadsbyggandet. Det handlar om allmännyttan, som har fler satsningar. Vi väcker bolagen, som ni har sövt under era åtta år vid makten, till liv. Byggeneralen och samordningskansliet är en anledning till att vi lyckas pressa siffrorna ytterligare. Framgångarna med metoden går att läsa om i handlingarna. Våra satsningar är helt nödvändiga för att öka bostadsbyggandet. Det tredje är att vi anställer fler handläggare. Hur man kan tro att det blir fler bostäder med färre handläggare vet jag inte. Det är i hög grad en borgerlig logik som bara de mest inbitna kan tro på.

Fullmäktige! Majoriteten har åstadkommit mycket och kommer att åstadkomma mer. Mer behövs. Jag styrks i min uppfattning att vi är på rätt väg med rätt insatser. Självklart gynnas bostadsbyggandet av en stark allmännytta, ett samordningskansli och fler planhandläggare i staden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 101

Borgarrådet L a r s s o n (M): Sebastian! Det är relativt tröttsamt att höra ditt inlägg, men nu är man ju i opposition. Det som har hänt det senaste året är ganska fascinerande. Det är en förlängd tid på just planhandläggningen med sex månader. Hur förklarar du det? Du säger att ni har gjort alla de förstärkningar som behövs. Men du kanske borde fundera på vad som händer i staden när sjukfrånvaron ökar och när man inte tar vara på den kompetens som finns.

Vårt förslag är att den privata marknaden som vill bygga i staden – de över 100 byggherrar som finns inne i staden – också ska få frågan om huruvida de inte kan vara en del av detaljplaneringen. Genom att man låter även företagen gå in och göra detaljplanearbetet får vi hundratals fler som gör detta. Det är det som är vårt förslag, som ni alltid yrkar avslag på.

Anförande nr 102

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det kommer inte att duga att man har en fullständig övertro på marknaden – att man helt enkelt kan sänka skatten, ta bort

planhandläggare och på något sätt få det att fungera ännu bättre utifrån det som du kommer upp till mig och säger här. Det är självklart att det finns saker och ting som hela tiden behöver förbättras. Så är det. Men hur kan det bli bättre genom att man tar bort händer och gör dem färre när det behövs fler händer? Jag kan inte förstå det.

Anförande nr 103

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag ska uppehålla mig först lite grann vid skolan och sedan lite grann vid trafiken, så varken borgarrådet Burell eller borgarrådet Helldén bör lämna lokalen just nu, i alla fall.

Det som är tydligt här är den vanliga skillnaden mellan vad man säger att man ska göra före valet och vad man faktiskt gör efter valet. Den är speciellt tydlig på skolans område. Det är vi nu vana vid, för så har det varit varje gång Vänstern har tagit över majoriteten. Man lovar guld och gröna skogar till skolan före valet. Allt ska bli bättre, skillnaderna ska minska och lärarnas löner ska höjas kraftigt. Efter valet händer ingenting av detta. Lärarnas löneökningar 2015 låg under rikssnittet. Betygsglappet är fortfarande stort.

När det gäller skattehöjningarna vill jag verkligen säga något, för detta har dykt upp i den här salen förut. Finansborgarrådet säger att skattehöjningarna oavkortat gick till skolan. Så var det inte. Det gjorde de inte. Nu, 2016, ser vi att en skattehöjning som gav en nettointäkt på runt 500 miljoner genererade netto ungefär 315 miljoner till skolan. Sedan blev visserligen påslaget större eftersom det också görs volymförändringar. Men 315 miljoner är inte 500 miljoner. Det är inte hela skattehöjningen. Jag önskar att vi skulle kunna släppa den retoriska figuren, för detta stämmer inte.

Utbyggnaden av skollokaler är en annan enorm utmaning. Det enda man har gjort hittills är att man har stoppat ett antal bostäder i Mariehäll eftersom man har glömt att stoppa in en skola i området. Hur man tänker sig att man ska klara behovet av nya skollokaler i en tid då man dessutom lånar 1 miljard i månaden, begränsar det fria skolvalet och avsätter mindre investeringsmedel till Sisab än vad prognoserna skulle generera är faktiskt en gåta för mig.

Vi har färre behöriga förskollärare. Andelen behöriga lärare har sjunkit. Nu är det ungefär 35 procent i den kommunala verksamheten jämfört med 39 procent 2014. Vi behöver rekrytera kanske 1 000 lärare per år. De finns inte. Regeringen, i vilken era partier sitter åtminstone än så länge, har minskat antalet platser på lärarutbildningarna i Stockholm. Det kommer att få fatala konsekvenser för oss. Det här är bara några av de saker där skillnaden mellan vad man säger före valet och vad man gör efter valet är påtaglig.

Samma sak gäller trafikfrågor. Pengarna där går till att sjösätta en massa olika prestigeprojekt. Det ska vara bilfria dagar och gågator som man inte har utrett ordentligt. Man höjer parkeringsavgifter och inför parkeringsavgifter i områden där det inte finns några trängselproblem. Man avgiftsbelägger platser för personer med rörelsehinder i stället för att på annat sätt bekämpa fusket med parkeringstillstånd. Man försämrar incitamenten för människor som väljer klimatsmarta och snåla transportmedel som moped och mc genom att avgiftsbelägga deras parkeringar och därmed försämra incitamenten. Man har kraftigt minskat anslagen till klotter- och

nedsmutningsbekämpning. Vi ser också, när trafikkontoret mer och mer anmäler detta, att antalet klotteranmälningar har ökat med 76 procent på två år.

Detta visar rätt tydligt att vad man säger före valet är en sak och att man gör en helt annan sak efter valet. Det beklagar vi.

Anförande nr 104

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Borgarrådet Brinck kan vara helt lugn; jag skulle nästan aldrig missa ett inlägg från borgarrådet Brinck. De tillhör några av underhållningsvärdena här.

När det gäller satsningen på Stockholms skolor är det helt klart att med den siffra som Cecilia Brinck nämnde här plus förändringen av PF-tillägget har Stockholms skolor tillförts avsevärda resurser. Det är nya resurser som används på ett mycket bra sätt för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet och allt som går in i det där det behövs bra rektorer, lärare och fler vuxna i skolan. På investeringssidan lyckades vi genomföra, och inte bara skriva på ett papper, investeringar för 1,2 miljarder under vårt första år jämfört med 900 miljoner, som var ert rekord. Vi kommer att slå rekordet detta år.

Vi visar i praktiken att det går att bygga och se till att sätta fart på utbyggnaden av skolstaden Stockholm.

Anförande nr 105

Borgarrådet B r i n c k (M): De skolbyggnadsprojekt som ni genomför det här året är ju våra gamla projekt, så det är kanske inte så märkligt. Det är intressant med pratet om de stora tilläggen. Om man gör en väldigt enkel undersökning av hur skolschablonen har utvecklats, säg de senaste fem åren, ser man att det är en stadig ökning fram till 2014, och sedan droppar det. Man lägger mindre pengar till skolan.

Sedan är det en helt annan diskussion om det är ytterligare ekonomiska resurser som är lösningen på alla problem i skolan. Men eftersom ni så istadigt påstår att ni tillför så väldigt mycket mer pengar är det intressant att konstatera, när man tittar på siffrorna, att ni faktiskt inte alls gör det.

Anförande nr 106

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Cecilia Brinck beordrade ju nästan upp oss här, så vi måste väl svara. Du sade att det inte var lika stora problem på trafikområdet som på utbildningsområdet. Vad vi har hållit på med är ganska fascinerande saker. Du säger att det är prestigeprojekt. Jag skulle vilja säga att vi har givit stockholmarna någonting som de verkligen uppskattar. Nu drar vi ut igen med sommargångator och fler gångator. Vi har en gedigen utredning om förlängning av gånggatan på Drottninggatan. Detta är saker som stockholmarna vill ha. Vi får ett mer levande Stockholm, och det ligger helt i linje med vad vi har sagt före valet. Jag tycker att det här är bra saker, och jag är lite förvånad över kritiken.

När det gäller de parkeringsplaner som vi håller på med är jag också förvånad. Jag såg att borgarrådet Larsson var ute och orerade om att vi lägger avgifter där det inte behövs. Jag tycker att det är lite ohederligt om man tittar på de problem som finns i

närförorterna och som vi kommer att komma till rätta med. Det är samma sak när det gäller de rörelsehindrade.

Anförande nr 107

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Jag önskar att jag kunde dela borgarrådet Helldéns tillförsikt när det gäller politikens möjligheter att hindra människor från att handla med förfalskade och stulna parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Det finns i själva verket ingenting som visar att det faktum att man höjer eller inför en avgift, som man dessutom har gjort så byråkratiskt krånglig, komplicerad och omöjlig som man över huvud taget kunde, i väsentlig omfattning kommer att stävja fusket med parkeringstillstånd.

Visst är vi överens om mycket. Det är klart att jag kan stå här i en bokslutsdebatt och diskutera det, men jag tyckte inte riktigt att det var det som kändes relevant. Vi är överens om mycket, men vi har invändningar mot det sätt som ni rullar ut projekten på. Ni genomförde en avstängning av Swedenborgsgatan utan att egentligen fråga någon trots att trafikkontoret sade att de inte har hunnit utreda det ordentligt. De har inte hunnit tala med näringsidkarna i området, de har inte hunnit tala med de boende och framför allt har de inte löst parkeringsproblemet för dem som bor där och behöver parkera sin bil där. Det är bara ett exempel, och det finns fler.

Anförande nr 108

D e n n i s W e d i n (M): Fru ordförande! Att försvåra för privata verksamheter att verka i Stockholm vet vi vid det här laget är en rödgrönrosa prioritering när det kommer till äldreomsorgen. Om man bedriver ett framgångsrikt äldreboende riskerar ideologin att gå före kvaliteten. När det gäller hemtjänsten är den uttalade ambitionen nu att det ska bli färre verksamheter och mindre enheter med ett begränsat antal personer och hemtjänstmottagare.

Vi hörde inför 2015 varma ord om en generösare biståndsbedömning. Äldreborgarrådet och andra förklarade restriktiviteten kring beviljade insatser och boendeplatser med Alliansen och deras skattesänkningar. Vi ser dock nu från nya siffror att andelen äldre som får avslag på sin ansökan om att flytta till vård- och omsorgsboende ökar. Trots skattehöjningar är det alltså svårare i dag att få en boendeplats i rödgrönrosa Stockholms stad.

Medan färre äldre får boendeplats på vård- och omsorgsboende minskar nu samtidigt vård- och omsorgsplatserna i innerstaden med 138 platser. Såg någon detta på en valaffisch i valrörelsen 2014?

Därutöver kan vi se att arbetsgivaravgiften för unga nu har ökat kopplat till regeringens politik. Majoriteten har för nästa år halverat finansieringen för ungdomsbesök på vård- och omsorgsboenden. Det är ett projekt som är hyllat av till exempel Stockholms läns äldrecentrum för att det ökar ungas intresse att jobba inom äldreomsorgen i framtiden.

Summa summarum: färre boendeplatser, återkommunaliserande av populära privata boenden, färre hemtjänstaktörer och färre unga i äldrevården. Det här håller inte! Ett bra exempel på stadens byråkrati är snarare att majoritetens kommunala broddar till

pensionärer tog en sådan tid att få ut via stadsdelarna att de blev tillgängliga lagom till tussilagon.

Det är fel väg för Stockholm att neka fler äldre en plats på våra vård- och omsorgsboenden och samtidigt genom återkommunaliseringar förhindra välskötta verksamheter och försvåra för hemtjänstverksamheter. Vi behöver snarare öka intresset för unga att jobba inom vård och omsorg. Mot denna snäva vänsterpartistiska politik står vår utsträckta hand om en reformerad biståndsbedömning. För att Stockholm ska klara av att möta framtida behov krävs att vi ser över våra regelverk, som Moderaterna har föreslagit i vårt budgetförslag.

Äldreomsorgen behöver konkreta reformer för mindre byråkrati och för att ge korrekta bedömningar för vård efter behov. Den som röstade på Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Feministiskt initiativ på grund av oro över omsorgens kvalitet i valrörelsen har kanske fått broddar. Men resultatet är sänkta ambitioner och skattehöjningar.

Stockholm kan mer!

Anförande nr 109

Borgarrådet B o u c h e r (V): Fru ordförande! Jag kommer aldrig att hinna svara på alla de här sakerna, utan jag fortsätter där jag slutade förra gången. Idén om att avslagen fortfarande ökar vill jag verkligen kommentera. Den stadigt uppåtgående kurvan för avslag till äldreboenden under hela förra mandatperioden peakade kraftigt precis under 2014. Vi lyckades bryta kurvan. Detta ökade alltså inte under 2015, utan ökningen stannade av helt. Det är nästan exakt lika många avslag 2015 som 2014. Vi är verkligen också mycket missnöjda med det; vi hade gärna sett att kurvan minskade.

Därför ökade vi nu i denna budget – inte i förra budgeten – inför 2016 anslaget till biståndssidan, alltså till beställarsidan, med 52 miljoner kronor för att det ska få någon effekt under detta år. Vi får se hur det går, och vi följer frågan hela tiden med ungefär lika stor oro som ni och tycker att detta är en prioriterad fråga.

Anförande nr 110

D e n n i s W e d i n (M): Det är det här vi ser nu från Vänsterpartiet. När de kom in och fick ansvar för äldreomsorgen står de nu här och leker med siffror. Sjönk detta? Sjönk antalet äldre som får beviljad boendeplats? Nej, det ser vi nu att det inte gjorde. Var det på grund av skattesänkningarna? Nej det var det alltså inte. Vi ser att det är fortsatt restriktivt. 2015 nekades 17 procent att flytta, och 2012 kan jag säga att siffran var något lägre. Då avslogs 11 procent av ansökningarna.

Så här enkelt är det. Vi måste se över biståndsbedömningen. Jag har sagt i den här talarstolen tidigare att det här borde vara någonting som är blocköverskridande. Men det handslaget har ni ännu inte tagit, och jag tycker att det är problematiskt att se er gå från en valrörelseretorik som handlade om att våra skattesänkningar drabbade äldreomsorgen och en valrörelse som handlade om att vi skulle ha dragit ned på kvaliteten. Nu står ni i stället här och leker med siffror, och äldre får inte sina boendeplatser. Jag tycker att det är mycket beklagligt.

Anförande nr 111

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Dennis! Problemet är att vi lever med era riktlinjer för biståndsbedömning. Det var de som aldrig kom fram under förra mandatperioden och som någon hos er gömde i byrålådan. Det är det som är problemet. Vi kommer att ta fram nya riktlinjer som matchar den politik som vi kör.

När det gäller servicehusen och äldreboenden – vad lämnade ni efter er? 2 av 16 servicehus är dugliga som en god fysisk arbetsmiljö. Det är vad ni lämnade efter er efter åtta år med ansvar för äldrefrågorna.

Och dessa arbetsgivaravgifter! Det är ju ingenting som arbetsgivarna i sin godhet skänker till någon. Detta är löneutrymme, och vi har kommit överens om att det är finansierad föräldraförsäkring och sjukförsäkring. Ni har sänkt arbetsgivaravgiften, men samtidigt har ni skickat tillbaka hur många människor som helst som utförsäkrade från sjukförsäkringen. Koppla ihop lite grann! Jag blir så förbannad när du håller på så där, Dennis.

Anförande nr 112

D e n n i s W e d i n (M): Nu känner man igen sig! Så lät det i valrörelsen, och vad blev resultatet? Jo, färre boendeplatser i innerstaden och färre äldre som får en beviljad boendeplats. Det här är mycket allvarligt. Ni fortsätter att skapa en bild av att det är skattesänkningarna som drog ned på välfärd och kvalitet. Det är snarare tvärtom. Skatteintäkterna ökade, och vi satsade över 1 miljard mer under vår tid på äldreomsorgen. Det där är – nu höll jag på att säga ett fult ord – inte sant. Retoriken stämmer inte.

Låt mig betona att till exempel måluppfyllelsen när det gäller andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende ej uppfylls för 2015. Årsmålet är 85 procent, och utfallet är 80 procent. Kollar man på underlaget för det vi nu diskuterar ser man att det inte är några starka siffror för er del. Det här är resultatet av den retorik vi såg: lägre ambitioner för äldreomsorgen. Ta vårt handslag om en reformerad biståndsbedömning, och gör någonting på allvar åt situationen!

Anförande nr 113

S t e n N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag märker hur debatten om låneskulden skaver hos majoriteten. Varje gång den kommer upp twittrar de pigga borgarrådssekreterarna på finansroteln ut att även det gamla finansborgarrådet och Alliansen hade låneprognoiser. Men prognoser är en sak; det viktiga är vilken politisk signal man ger och hur man tänker hantera situationen. Stockholms stad är en rik stad. Självfallet både kan och ska vi låna till viss del. Men den utveckling som nu sker ser jag seriöst som klart oroande. Ni redovisar själva hur låneskulden mellan 2014 och 2015 ser ut. Jag och vi tar ansvar för 2014. Skulden har ökat med 10 000 kronor per invånare på bara ett år.

Vi känner igen prognosen 70 miljarder. Ni säger: Ja, min själ, det ska bli 70 miljarder! Ni skickar inga andra signaler. Ni säger inte att ni tänker arbeta med det här, att ni ska göra de här investeringarna och att de är viktiga men att ni tänker arbeta med att inte få en sådan låneskuld.

Det oroväckande är att ni har höjt skatten med 57 öre. Samtidigt som ni har lånat 10 000 kronor per invånare har ni höjt skatten med 57 öre. Ni planerar ganska drakoniska höjningar av andra avgifter, som debatterades här förut mellan Brinck och Helldén. Det är denna helhet vi ser.

Ni gör detta samtidigt som Stockholm har högkonjunktur. Det går bra för Stockholm. Företagen i Stockholm, organisationer, offentlig sektor och whatever jobbar på. Det går bra för Stockholm. Men det finns varningar om att konjunkturen kommer att gå ned. Då kan vi stå i ett läge där konjunkturen går ned 2018 och att Stockholm har lånat våldsamt mycket under högkonjunkturen. Räntorna är behagligt låga. Det förs en samhällsdebatt om det när det gäller bostadslånen. Men det gäller lika väl kommuner som lånar mycket pengar. Om vi har 70 miljarder 2018 och räntan stiger till 3,5 procent – det är inte så mycket och fortfarande under det man kallar för normalränta – är det 2,5 miljard i kostnader. Det är slående likt vad man får in på en skattekrona. Jag tror inte att finansborgarrådet, som har begärt replik, kommer att gå upp här och säga: Jag ska höja skatten med en krona för att betala detta. Men det dras undan resurser motsvarande en skattekrona hur man än vänder och vrider på detta.

Frågan om låneskulden handlar inte om att den ena majoriteten inte lånar och den andra lånar. Staden kan och ska låna, men man måste också ha en strategi för att sätta ett tak för detta. Annars riskerar man att hamna i en tvångssituation 2018, och det bekymrar mig mycket.

Anförande nr 114

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Sten Nordin, för ditt inlägg! När det gäller att låna pengar är inte jag orolig för att låna till investeringar. Man måste skilja på om man lånar till driften eller till investeringar. Om man lånar till investeringar, som i dagsläget när vi är trippel-A-ratade, lånar vi till goda lånevillkor. Vi investerar i bostäder, i förskolor och i skolor. Det är inte att slänga pengarna i sjön, utan det är att investera i fastigheter.

Ert alternativ, mot lån, är att sälja. Det har ni gjort i åtta år. Ni har sålt allmännyttan. Ni har sålt fastigheter, vilket gör att ni har sålt ut stockholmarnas pengar. Vi vill investera i stockholmarna, och vi vill investera i fastigheter. Det är inget konstigt med det.

Anförande nr 115

S t e n N o r d i n (M): Fru ordförande! Tack, finansborgarrådet! Om ni lånade till driften skulle vi ha en ännu häftigare debatt här; det kan jag utlova. Men det är allvarligt nog att långsiktigt bara låna till investeringarna. Vi sålde. Finansborgarrådets eget bokslut visar att inom koncernen har vi fortfarande fastigheter för 143 miljarder. Vi sålde en del, ja, för att inte få för mycket skulder. Men vi överlämnade, tror jag, ett högre värde än vad vi tog över eftersom fastighetsvärdena stiger. Det är en sund förvaltning och ett sunt bemötande av Stockholms behov av att investera. Där är vi överens; vi måste investera.

Men man måste ha en strategi för att inte hamna i ett tvångsläge. Den som är finansborgarråd 2019 kan ju plötsligt bli tvingad att sälja för att över huvud taget klara situationen, och det blir sällan bra försäljningar.

Anförande nr 116

Borgarrådet L i v h (V): När Sten är tillbaka måste man ju gå upp i talarstolen, eller hur? Det här är en ekonomisk fråga, Sten, men det är också en ideologisk fråga. Det ska vi inte sticka under stol med, tycker jag. Nu är det jättemånga ledande ekonomer, till exempel Lars Calmfors, som inte är en av mina idoler, som manar det offentliga att låna bara för att räntan är så låg. Man ska låna för att investera för att på sikt skapa en rikare stad som har bostäder åt alla så att företag kan anställa. Till och med ekonomer, som jag hyser en viss skepsis till, uppmanar oss alltså att göra detta.

Om vi inte vågar investera i dag – när ska vi då göra det? Vi har en jättestor bostadsbrist, och våra bostadsbolag har hög soliditet. De har högre soliditet än privata företag, till och med. Det är naturligtvis *nu* vi ska bygga. Det kommer att ge oss intäkter i framtiden. Om vi inte investerar i dag får vi inte heller några intäkter i framtiden. Det måste väl du vilja ha, Sten.

Anförande nr 117

S t e n N o r d i n (M): Fru ordförande! Tack, Ann-Margarethe Livh! Det är just så att bolagen har hög soliditet tack vare att vi förvaltade dem väl. Vi tillät ombildningar i ytterstaden. Vi sålde en del. Du har nu bostadsbolag i handen som har råd att göra mycket och att satsa på Stockholmshusen, som jag tycker är en intressant idé men som vi väl får se hur mycket man kan leverera av. Men det återkommer vi till i en annan debatt.

Jag är inte så säker på att ekonomerna tjoar till om att kommunerna ska låna hej vilt. Stockholm kan låna och ska låna. Men jag menar inte att the sky is the limit. Man måste ha en tidig strategi. Vi hade sådana här prognoser. Jag redovisade prognoserna för fullmäktige härifrån talarstolen och sa: Så vill inte jag ha det. Jag och vi kommer att arbeta på ett sätt som gör att vi inte behöver låna så mycket.

Vi kan nog vara överens om de allra flesta investeringar, men inte om hur ni långsiktigt tänker finansiera dem.

Anförande nr 118

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Sten Nordin! Jag börjar fundera lite. Du har ju haft den post som jag har, även om det hette gatuborgarråd på den tiden. Du vet att man måste reglera trafiken. När det blir mycket människor och många bilar måste man ha vissa lösningar. Jag tycker att det är förvånande att ni raljerar och försöker få det här till någon form av ekonomisk fråga när det handlar om framkomlighet, bostadsbyggande och pengar för att kunna bygga bostäder och kunna förändra staden och utveckla den på ett bra sätt.

Jag skulle gärna vilja veta, eftersom Sten tar upp detta, hur man ska reglera trafiken om man inte använder de ekonomiska incitamenten.

Anförande nr 119

S t e n N o r d i n (M): Fru ordförande! Tack, Daniel Helldén, för frågan! Vi använder också det instrumentet. Det är bara det att ni skruvar det väldigt hårt och håftigt. Det är ju också ifrågasatt om det till alla delar behövs och om det verkligen löser befintliga problem som är så stora. Man måste ändå se att det är samma plånbok som ska betala skatten, maten, hyran och på sikt Stockholms stads låneskuld

som ska betala de här avgifterna. Om ni i lugn och ro hade satt er ned med oss och andra och diskuterat vad man gör i en fortsatt reformtakt som vi inledde under Ulla Hamiltons tid skulle det sannolikt ha kunnat finnas framkomlighet.

Men här känns det återigen lite grann som att ni jagar intäkter. Jag tror inte att man kan komma ifrån det när man föreslår så stora höjningar. Annars skulle nog inte ens Daniel Helldén utsätta sig för den massiva kritik som nu kommer.

Anförande nr 120

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande, ärade stockholmare! Gång på gång i detta ärende återkommer sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron är ett problem som kom upp bland annat i mötet med revisorerna när det gäller arbetsmarknadsnämnden. Revisorerna och förvaltningen säger att målen inte är realistiska. Kartan och verkligheten stämmer inte överens. Då måste någonting göras för att hyfsa bilden. Man måste antingen öka insatserna eller ändra målen.

Om man har mål, inte minst inom ett så otroligt viktigt område som sjukfrånvaron, är det absolut nödvändigt att man tror på dem. Annars kommer målstyrningen aldrig att fungera. En politik för fler jobb går hand i hand med en politik som underlättar för företagande och gör det enklare att anställa. Enligt Svenskt Näringslivs senaste granskning av det lokala företagsklimatet har det dessvärre skett en kraftig försämring för Stockholmsregionen. Stockholm har sjunkit från plats 22 till plats 48. Det spelar ingen roll om man inrättar enheter för att förbättra relationer med näringslivet om verksamhet efter verksamhet enbart på ideologiska grunder återkommunaliseras. Det är fullkomligt huvudlöst. Det är att slå undan benen för arbetsgivare som hade kunnat bidra, och det alienerar många av de företagare som finns kvar.

Under Alliansens tid vid makten i Stockholm gjorde staden en resa från plats 132 år 2006 till plats 22 år 2014. Det var en förbättring på hela 110 placeringar. När det gäller kommunpolitikernas attityder till företagande ligger Stockholm nu på föga hedervärda plats 200, nästan 100 platser sämre än 2014. Det tar tid att bygga upp ett förtroende, men det går fort att rasera ett.

Ett bra företagsklimat är en förutsättning för att människor ska våga investera i att starta och driva företag. När Stockholm nu tappar stort är det oroväckande, inte minst när vi står inför stora utmaningar vad gäller nyanländas etablering. I stället för att tappa respekten och dränera orken från näringslivet borde Stockholm stad initiera en integrationspakt i samverkan med näringslivet och berörda offentliga verksamheter. Fokus ska ligga på insatser som mentorskap, förebilder, integration och ökade anställningar av människor med utländsk bakgrund.

Politiken ska ge goda förutsättningar för nya jobb att växa fram. Stockholm ska vara en region som drar till sig människor. Stockholm ska verka för att förbereda och rusta fler för det första jobbet. Fokus måste ligga på att verkligen rusta människor för jobb och inte på en massa annan byråkrati och annat. Därför är det olyckligt att det till exempel har tagit så lång tid att få till de jobb för unga som majoriteten har utlovat. Det har tagit tid och engagemang och ännu inte gett någon utdelning.

Snart kommer det ännu större utmaningar, när fler får uppehållstillstånd och behöver bostäder, utbildning och arbetsplatser i Stockholm. Då duger det inte att sänka

näringslivsklimatet, processa lokaler i månader och hålla på och måla med breda penseldrag i stället för att fokusera på dem som verkligen behöver det.

Anförande nr 121

Borgarrådet B o u c h e r (V): Fru ordförande! Sjukskrivningarna ökar, ja. Vi har redan talat om det lite grann. De ökar i hela landet, och ökningen började 2013.

Några positiva saker som vi ändå ser just nu är till exempel den handlingsplan som vi har tagit för socialsekreterare och biståndshandläggare. Det är jättebra, och det kommer att göra skillnad för dessa utsatta grupper. Hemtjänsten är nu föremål för ett stort utvecklingsarbete där vi går över till ramtid och även ger större inflytande till hemtjänstpersonalen – något som har avgörande betydelse för sjukskrivningar. Vi vet från forskning att om man har ett stort ansvar men inget inflytande är man oftare sjukskriven. Det gäller framför allt sjuksköterskor men också undersköterskor inom hemtjänsten, som framför allt är vad det handlar om i Stockholm.

Bemanningspengarna, som efter den havererade riksdagsbudgeten till slut kom loss i slutet av hösten, gav nästan omedelbar effekt inom äldreomsorgen med ökad bemanning, fler heltider och lugnare arbetstempo. Ökad bemanning har otroligt stor betydelse.

Anförande nr 122

J o h a n n a S j ö (M): Det du säger är intressant. Men att det sker ökning i andra delar av landet är väl inget skäl att acceptera att mål ställs upp från den rödgrönrosa majoriteten som förvaltningarna själva inte tror på?

Anförande nr 123

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ni hade ett recept för minskad sjukfrånvaro kallat stupstocken. Det fungerade inte heller, utan precis som föregående talare sade ökar sjukfrånvaron sedan 2013, vilket är ett stort problem. Det måste man ta tag i, och det måste tas på största allvar. Vi måste se till att vi har arbetsplatser där människor i stället kan fortsätta att vara friska.

Det går igenom i den arbetsmarknadspolitik vi för – att satsa på människor och rusta dem snarare än att piska människor till arbete. Arbetslösheten sjunker. I februari hade vi över 23 000 nyanmälda jobb i Stockholms stad. Det är en kraftig ökning från året dessförinnan. Förra sommaren var det 2 800 fler sommarjobb än vad ni lyckades med under ert bästa år. Nästan 10 000 ungdomar erbjöds sommarjobb. Antalet personer i försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har minskat med 24 procent sedan 2014. Det tycker jag är en ganska tydlig siffra på att man rustar människor för arbete.

Anförande nr 124

J o h a n n a S j ö (M): Men i dag talar vi om det som vi har hört från revisorerna. Vi talar om måluppfyllelse och hur förvaltningarna lever upp till vad nämnderna vill. Revisorerna och förvaltningarna sitter och diskuterar huruvida arbetsmarknadsförvaltningen har en chans att nå de uppställda målen, och alla i rummet säger: Nej, de här målen är orealistiska! Därför tycker jag att ni bör gå hem och göra om på er kammare.

Anförande nr 125

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Ordförande! Jag är här för att tala om upphandling och den så kallade vita jobb-modellen. Jag vill inleda med att vara väldigt tydlig: För oss moderater är det viktigt att vi tar fram metoder och verktyg som gör att vi kan bli ännu bättre på bra upphandlingar och att vi kan ställa höga sociala, miljömässiga och ekonomiska krav på de varor och tjänster som vi köper. För oss moderater är det också viktigt att fusk och svartjobb alltid motverkas. Det är rimligt att vi ska säkerställa att rimliga arbetsvillkor gäller för dem som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag.

Jag har nu varit uppe i den här talarstolen vid flera olika tillfällen och ifrågasatt majoritetens val av vita jobb-modellen som just det verktyg som vi ska använda oss av för att säkerställa de krav som vi är överens om. Jag har vid dessa tillfällen ställt frågan till majoriteten om vad vita jobb-modellen innehåller och innebär. Jag är ledsen för att jag är tjugig och att jag står här i dag igen, men jag har inte fått något svar på vad modellen innebär annat än att oseriösa aktörer ska motverkas. Om jag var företagare och skulle delta i en upphandling som Stockholms stad anordnar skulle jag behöva veta vilka krav som ställs på mig. Jag behöver också veta om Stockholms stad tänker skicka facket eller en tjänsteman för att kolla att jag följer mitt avtal.

Vita jobb-modellen är en modell som är utarbetad av LO, och den innehåller ett mått av facklig kontroll. Eftersom majoriteten har valt vita jobb-modellen som metod vid sina upphandlingar måste väl den här fackliga kontrollen ingå, eller? Det val av modell som majoriteten har gjort för att göra hållbara upphandlingar måste väl ändå betyda någonting?

För oss moderater är det helt fel väg att gå att ge fackförbunden i uppdrag att fungera som kontrollanter och se till att stadens upphandlingar följs. Därför är vi kritiska till införandet av vita jobb-modellen i upphandlingar. Den leder inte till att kvalitativa granskningar kan genomföras.

Under 2015 har ett pilotprojekt om införande av vita jobb-modellen inletts här i Stockholm, och detta utan att det verkar finnas någon kunskap från staden om vad modellen faktiskt innebär. Det vore därför önskvärt och klädsamt om majoriteten i Stockholm kunde tydliggöra vad modellen för Stockholms stad innebär. Jag får nästan en känsla av att det för majoriteten är viktigare att kunna hänvisa till vita jobb-modellen än att faktiskt fylla den med innehåll och uppnå målet om bra upphandlingar där alla hållbarhetsperspektiv vägs in och uppnås.

Anförande nr 126

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Det gläder mig naturligtvis att ni nu när ni är i opposition säger att ni vill ställa krav i offentliga upphandlingar. Det ni gjorde efter åtta år i majoritet var att ställa krav på att man skulle följa grundläggande mänskliga rättigheter om det inte försvårade för småföretag. Det var vad ni gjorde på åtta år.

Vita jobb-modellen är inte alls framtagen av LO. Den är framtagen av mig och Stockholms stad i samarbete med Transport, Byggnads, Elektrikerna, Målarna och Fastighets. Den bygger enkelt på väldigt specifika definitioner. Man tar ut specificce-

rade delar av kollektivavtalen och säger: Detta ska du uppnå, och detta ska du uppfylla. Det är en väldigt tydlig och transparent modell. Den kan inte missförstås.

Anförande nr 127

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Tack för det svaret! Men jag har ställt frågan tidigare, och jag vet inte om ditt svar gav så mycket mer hjälp. Du hänvisar till definitioner, men vad fyller du dessa definitioner med? Det du undvek i ditt svar eller din kommentar var just den fackliga kontrollen, som jag gick in på. Den är en central del av vita jobb-modellen. Jag tror mig veta att vita jobb-modellen togs fram av LO-facket, men visst – jag kan ha fel. Eftersom du är den som har skrivit om modellen och tagit fram den bör ju du veta vem som är huvudman. Men du nämnde också ett antal fackliga förbund.

Frågan kvarstår, i min värld i alla fall. Hur ser ni de fackliga kontrollerna? Ska facket få tillgång till olika sorters information hos företagen för att se till att Stockholms stads upphandlingar genomförs korrekt och att avtal följs?

Anförande nr 128

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande och fullmäktige! Du talar om din värld. Jag råkar veta att under åtta år hade ni inte ett enda möte med facket inom socialtjänsten. Jag har träffat dem, så jag vet det. Och ni talar om en socialtjänst i världsklass! Jag vet inte hur ni tänkte där.

Anförande nr 129

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Jag är ganska ny i sammanhanget – från 2014. Men jag tror mig vara ganska säker på att åtta år utan att ha någon kontakt med facket är nästan omöjligt. Jag betvivlar att det var så. Men jag kan inte svara med all säkerhet eftersom jag inte har den kunskapen. Jag tror dock att det definitivt borde ha varit fler dialoger mellan de fackliga och Stockholms stad även under Alliansens styre.

Anförande nr 130

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Vi har en flyktingsituation i Stockholm nu som är av historiska mått. Det är ett stort antal ensamkommande barn som har kommit till Stockholm. Det har satt en enorm press på socialarbetarna och socialsekreterarna i många områden. Deras svåra arbetssituation innebär en risk för att utsatta barn och unga inte får den hjälp de behöver. Det här bekräftas i en rad undersökningar, nu senast en undersökning av Novus på uppdrag av Akademikerförbundet. Det visar sig att hälften av de tillfrågade socialsekreterarna anser att det inte går att klara kvaliteten och rättssäkerheten i arbetet. På punkt efter punkt har krisen inom socialtjänsten fördjupats jämfört med i tidigare undersökningar.

I förra veckan var jag tvungen att göra en orosanmälan till socialtjänsten för ett fyraårigt barn som jag fick reda på var placerad i en familj som var bostadslös och som tillfälligt bodde i andra hand i en lägenhet som var fuktskadad och otjänlig som bostad. Det här är ett av många exempel på barn som far illa i dag för att arbetsbelastningen är för stor och för att någon egentlig inspektion av jour- och familjehem inte hinns med.

I vår budget avsatte vi 59 miljoner mer till socialtjänsten än vad den nuvarande majoriteten har gjort. Det är pengar som vi nu ser behövs. Ni i majoriteten anser att ni har läget under kontroll, men det vi ser hända inom socialtjänsten i Stockholm i dag visar på att det är allt annat under kontroll. Tryggheten för de mest utsatta är i fara.

Anförande nr 131

R a n a C a r l s t e d t (S): Fru ordförande! Vi har varit medvetna om socialsekreterarnas svåra situation i många år nu. Vi har i majoriteten sjösatt en handlingsplan för att ta tag i problemen. Den är framtagen i samarbete med facket, och den ska förbättra situationen för socialsekreterarna. Jag undrar varför ni inte kom med en sådan handlingsplan.

Anförande nr 132

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Vi tycker att det är jättebra att handlingsplanen nu blir sjösatt. Vi initierade den, men vi hann inte få den färdig före maktskiftet. Men det är jättebra att ni fortsätter med de bra förslag som vi lade fram när vi var i majoritet.

Anförande nr 133

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ärligt talat – att komma med det här nu! Socialarbetarna har signalerat detta under hur lång tid som helst – så lång tid att ni hade kunnat göra någonting om ni hade prioriterat det. Vi gör någonting direkt. Vi har avsatt mycket mer pengar till socialtjänsten, särskilt till barn och ungdomar. Vi har sjösatt en handlingsplan. Jag blir jätteupprörd. Det är bra att måna om socialtjänsten, men det är lätt att säga något *nu*. Vad gjorde ni egentligen i majoritet i åtta år?

Anförande nr 134

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Det är nu som utredningarna visar att socialsekreterarna mår allt sämre och att de inte klarar av sitt uppdrag. Så mycket bättre än det var på vår tid tycker jag inte att det verkar vara nu.

Anförande nr 135

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Hej Christina! Du lyfter fram jätteviktiga frågor. Jag vill bara säga att det är för sent. Det är för sent att komma nu i en oppositionsbudget och skjuta till 59 miljoner kronor. Problemen har varit kända under lång tid. Socialsekreterare har larmat. Det är inga nya nyheter. Det här är en av våra allra mest prioriterade frågor. Därför var det första vi gjorde att bestämma att en handlingsplan skulle tas fram. Den håller nu på att sjösättas. Ni hade åtta år på er att jobba med de här frågorna.

Utifrån att vi kan konstatera att bara de senaste fyra åren har antalet anmälningar ökat med 60 procent av barn som far illa i staden och att antalet utredningar har fördubblats kan vi också konstatera att ni under de åtta år ni styrde när det gällde barn- och ungdomsvården inte ens sköt till resurser som täckte pris- och löneökningarna. Det handlade då om de allra mest utsatta i vår stad.

Jag kommer inte att stå här och säga att vi löser alla problem under den här mandatperioden, för jag känner stor ödmjukhet inför de utmaningar som finns inom

socialtjänsten. Men vi har börjat ta steg för att vända utvecklingen för en framtid i socialtjänsten.

Anförande nr 136

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Det är nu vi ser att socialsekreterarna går på knäna. De gör ett jättejobb, och deras situation har främst under hösten varit katastrofal. Ni står här och säger att det går bra för er och att siffrorna i årsredovisningen visar det. Men faktum är att socialsekreterarna mår dåligt. Jag bara undrar: Vad ska ni göra åt detta? Kommer ni att tillsätta med pengar i budget som vi ser framöver?

Anförande nr 137

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande, ledamöter och stockholmare! I kväll ligger uppföljningen av 2015 års budget på fullmäktiges bord. Det är den rödgrönrosa majoritetens första budget. Då är frågan: Gör vi skillnad? Är det skillnad på ett rödgrönrosa Stockholm och ett Stockholm styrt av Alliansen? Svaret är ja. Jag tänker nu fokusera på förskolan och skolan.

Jag har redan tidigare i kväll varit inne på hur mitt hjärta klappar och brinner för förskolan och hur viktigt det är att vi tryggt kan lämna våra barn till utbildad och kunnig personal. Vi arbetar därför på många olika sätt för att öka andelen förskollärare. Ett sätt är att vidareutbilda barnskötare till förskollärare. 2015 hade 285 personer deltagit i den satsningen. Det är 50 procent mer än 2014. Vi gör skillnad.

Vidare har vi prioriterat stadsdelsnämnderna, och vi kan se att antal barn per grupp och antal barn per anställd minskar något – i motsats till den svartmålning som oppositionen försöker sig på. Vi har fortsatt mycket nöjda föräldrar, och de upplever att barnen och förskolans pedagogiska miljö i större utsträckning uppmuntras och uppmuntrar till lek, utveckling och lärande. I ett rödgrönrosa Stockholm värdesätts och prioriteras förskolan. Det gör att vi fortsatt kan ha en förskola med mycket hög kvalitet.

Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 har under 2015 kraftigt ökat till den högsta nivån någonsin. Dessvärre är resultatuppgången inte verklighet för stadens alla elever. Den borgerliga alliansen i styret i Stockholm och i regeringen under 90-talet har lämnat efter sig en skola som är utsatt för fruktansvärda marknadsliberala experiment. Det är experiment som medför stora skillnader. I årsrapporten ser man en resultatuppgång för den fjärdedel skolor som det går bäst för. Men vi ser att resultaten sjunker för den fjärdedel skolor som har störst utmaningar.

Det här ska vi förändra. I budgeten för 2015 lade vi 70 extra miljoner för ökat socioekonomiskt stöd. Men faktum är att vi inte kan, och inte kommer att kunna, betala oss fria från segregationens skadliga effekter. Vi kommer att göra mer, för vårt mål är tydligt: en kompensatorisk skola som ger alla elever nyckeln till framtiden.

I ett rödgrönrosa Stockholm prioriteras skolan, och segregationen bekämpas kraftigt. Den nya majoriteten gör skillnad, förbättrar förskolan och skolan och tar strid mot segregation och marknadsexperiment.

Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 138

Borgarrådet B r i n c k (M): Ja, nog är det skillnad – vi ser skattehöjningar och avgiftshöjningar. Det fria skolvalet begränsas, och man gör vad man kan för att försvåra etablering av nya friskolor. Vad var det du sade här nu? Fruktansvärda marknadsliberala experiment! Detta hör vi från en företrädare för ett parti som är i majoritet här och ett parti som i någon mening ingår i regeringsunderlaget i ett land med ett skattetryck på 45 procent. Det är faktiskt fänigt, Freddy.

Det är inga marknadsliberala experiment på skolan att föräldrar får möjlighet att välja inte bara mellan olika skolor utan också mellan olika huvudmän. Din lösning på problemet är att göra det så svårt som möjligt för de skolor som lyckas bra. Många av dem är friskolor. Om man hugger huvudet av dem som är längre jämnar man ut, och alla blir ungefär lika långa. Det är den traditionella vänsterpartistiska lösningen på den här typen av problem. Den vill inte stockholmarna ha.

Anförande nr 139

F r e d d y G r i p (V): Om det är något som är fänigt är det att kalla det för skattetryck. Det heter faktiskt skattekvot, för det ska vara ett neutralt ord.

Vi ökar skatten för att också lägga mer pengar på skolan. Vi har lagt 500 extra miljoner på skolan. Det är alltså en halv miljard i vår första budget. Vi la 70 miljoner extra i socioekonomiskt stöd för att försöka kompensera de marknadsliberala experiment som gör att vi får en mer segregerad skola och en skola med större skillnader.

Stockholm vill ha det nya rödgrönrosa styret. Vi vann faktiskt valet, och det var till och med så att vi fick en ny regering där Vänsterpartiet är med och sätter statsbudgeten. Det var just för att stockholmarna och svenska folket ville ha en ny politik – så även på skolområdet. I Stockholm vill vi ha skolor och fler utförare, bara de inte går med vinst. Det vill också en majoritet till och med av de borgerliga väljarna.

Anförande nr 140

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag vet inte riktigt om Freddy Grip har missat att sex stadsdelsnämnder redovisar att de inte bedömer att de kommer att uppnå målen för andelen förskollärare. Lärarfacken var besvikna över den löneöversyn som har gjorts de senaste två åren. Man har räknat med att man skulle bli prioriterad, och det har man inte blivit. Löneökningarna har i stället ibland hamnat under rikssnittet, till och med.

Vi hörde tidigare i frågestunden att samtliga fackliga organisationer inom skolektorn inte tycker att majoriteten har tagit ansvar för ordning och studiero. Det verkar alltså tyvärr inte riktigt som att professionen håller med om att allting är guld och gröna skogar i Stockholms skolor.

Anförande nr 141

F r e d d y G r i p (V): Nu är det så att vi har tagit över ett Stockholm där det har funnits stora underskott i stadsdelsnämndernas budget. Det har därför varit svårt att prioritera. Trots detta, och trots er svartmålning, kan vi fortsätta att läsa i resultatet att vi har barngrupper som inte växer. Det är fortfarande så att andelen barn per heltidsanställd i förskolan går ned något. Jag delar alltså inte denna bild.

Däremot kommer inte vi att lägga oss på latsidan och tro att vi på något sätt är färdiga nu. Vi kommer att fortsätta att göra med. Jag är jättestolt över att vi kunde finansiera 2 procent extra till Stockholms lärare så att vi faktiskt kan fortsätta att uppvärdera detta viktiga yrke. Vi kommer inte att ändra kurs. Vårt mål är tydligt: Vi ska ha en förskola med fortsatt hög kvalitet. Vi ska ha en skola där vi minskar skillnaderna, bryter segregationen och attraherar de bästa lärarna till de skolor som har största utmaningar.

Anförande nr 142

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är alltså valfriheten som Vänsterpartiet och Freddy Grip kallar för ett fruktansvärt nyliberalt marknadsexperiment. Elever blev i den gamla skolan enligt närhetsprincipen anvisade till den närmaste skolan. Det spelade ingen roll om han eller hon ville gå i denna skola, och det spelade ingen roll hur dåliga skolresultat som skolan presterade. Eleven skulle gå där för att eleven bodde närmast den skolan. Vi har infört ett system där elever kan välja skola, och det är såklart inte något nyliberalt marknadsexperiment. Det är ett sätt att utveckla skolan och uppvärdera alla barn och elever så att de kan gå i den skola som de själva vill gå i.

Freddy Grip talar om att höja det socioekonomiska stödet. Gör det, men det kommer förmodligen inte att hjälpa ett dugg! Om vi lyssnar på OECD och andra som utvärderar skolan är det bättre studiero i klassrummen, kompetenta lärare och höga förväntningar på alla elever oavsett socioekonomisk bakgrund som för skolan framåt.

Anförande nr 143

F r e d d y G r i p (V): Det hade varit bra om Erik hade lyssnat på hela mitt inlägg. Jag sa precis det: Vi kommer inte att kunna betala oss fria från segregationens skadliga effekter. Däremot kan vi göra saker som förbättrar här och nu. Sedan måste vi göra stora satsningar. Det är ett marknadsliberalt experiment att koppla fritt skolval till en elevpeng och en skolpeng. Vi får segregeringseffekter av det. Skolval har lett till segregeringseffekter i Sverige och överallt annars. Det är bara att läsa den forskning som finns på området.

Vi är övertygade om att vi måste bort ifrån ert tänk på skolan, där marknaden och det fria valet ska lösa allting. Vi har i stället en syn på skolan där eleverna ska ha inflytande över sin skolgång och där alla elever får den chans i livet som ett välfärdsland som Sverige ska ge dem. Då behöver vi minska skillnader, och det gör den rödgrönrosa majoriteten.

Anförande nr 144

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fru ordförande! Jag tänkte att jag skulle tala om det som ingen hittills har nämnt – jämställdhet, ni vet, det där himla viktiga som jag är först med att tala om i kväll.

Att stadens jämställdhetsarbete var eftersatt visste vi. Att vi hade mycket att göra visste vi. Att Feministiskt initiativ behövdes i Stadshuset visste vi, och det visste stockholmarna, som röstade in oss tillsammans med resten av den rödgrönrosa majoriteten. Det vi faktiskt inte visste, men kanske inte är så enormt förvånade över, var att jämställdhetsarbetet var så eftersatt att vi behövde börja från noll efter årtal av borgerligt patriarkalt styre.

Det fanns ingen könsuppdelad statistik. Det fanns ingen övergripande jämställdhetsplan. Det fanns inte ens ett uppföljningssystem som var byggt för att klara jämställdhetsintegreringen, som jag också tänker tala om.

Vi kan dock konstatera att även om allt inte har gjorts har mycket gjorts. Socialnämnden driver ett jämställdhetsarbete för att synliggöra behoven och uppdelningen av pengarna utifrån kön. Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen har deltagit i pilotprojekt för att genusanalysera sina verksamheter. Idrottsnämnden har jämställdhetsintegrerat sin budget. Listan kan göras länge.

Vi kan konstatera att arbetet med jämställdhetsintegrering är en direkt följd av att Feministiskt initiativ har röstats in i kommunfullmäktige. Jag är lite stolt över det arbete som har gjorts av den rödgrönrosa majoriteten, och jag är glad att få fortsätta med det.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 145

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande! Ursäkta, men jag blir lite provocerad. Annika Billström, klingar det namnet bekant? Eller Kristina Axén Olin, Ulla Hamilton, Anna König Jerlmyr, Karin Wangård, Emilia Bjuggren – är detta en stad som helt struntar i kvinnors kompetens? Är det en stad som struntar i jämställdhet?

Jag är fascinerad över att ett parti som står för jämställdhet i princip enbart består av kvinnor. På vilket sätt är det jämställt? Bara för att vi inte har använt ordet jämställdhet under debatten innebär det inte att vi inte bryr oss om att män och kvinnor ska komma till sin rätt. Men det handlar om individer. Det handlar inte om han och hon. Det handlar om hen. Det spelar ingen roll.

Anförande nr 146

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Om man tycker att det är viktigt med jämställdhet, vilket jag blir glad att höra, kan det ju vara bra att prata om det ibland. Vi menar inte att det framför allt handlar om individer. Du räknade upp många bra och kompetenta individer, men det handlar om strukturer. Det handlar om att titta på vart pengarna går och att titta på hur fördelningen ser ut. Det handlar om att räkna och se vilka det är som gagnas av de politiska besluten. Vilka är det som får ta del av skattemedlen? Det är att jämställdhetsintegrera och att genusbudgetera.

Detta är inte saker som landar på individnivå, utan det är saker som handlar om politisk vilja, om strukturer och om politiska beslut. Det handlar inte om enskilda individer.

Anförande nr 147

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är lite märkligt att sitta här och lyssna på majoriteten som hoverar sig och säger att de positiva arbetsmarknadssiffrorna skulle bero på den nuvarande majoritetens insatser. Man får kanske någonstans ta till sig att konjunkturen har stor betydelse. Vi har faktiskt högkonjunktur, till skillnad mot för några år sedan när vi

hade finanskris i stora delar av Europa. Det är klart att det ska gå bra i en högkonjunktur, fattas bara annat!

Jag måste passa på att påminna om att majoriteten på riksplanet regerade hela 2015 på Alliansens budget. Ni fick ju inte igenom er budget i riksdagen. Arbetsmarknadspolitikens innehåll på riksplanet är oerhört väsentlig för hur bra det går på det lokala planet för känsliga grupper när det gäller att få ett arbete. Det finns därför ingen helårseffekt av er politik ännu.

I alliansbudgeten under 2015 fanns alla jobbskapande reformer som underlättade för folk att få arbete och som minskade arbetslösheten. Det handlar förstas om jobbskatteavdrag, full ROT och RUT och sänkta arbetsgivaravgifter för unga för att nämna några av de större reformerna. Därför är det så viktigt att arbetsmarknadspolitikerna på riksplanet alltid står i samklang med vad man gör på det lokala planet.

Trendbrottet mellan finanskrisen och högkonjunkturen kom redan 2013. Man kunde därför se goda siffror redan 2014. Antalet sysselsatta ökade stort, liksom antalet arbetslösa minskade mycket. Trenden har givetvis fortsatt efter 2014 och 2015.

På det lokala planet här i kommunen hände det mycket under de åtta år som alliansen var i majoritet. Förutom att 18 000 arbetslösa gick genom jobbtorgen till arbete och utbildning utvecklade och förfinade jobbtorgen arbetet med insatser för dem som stod långt från arbetsmarknaden. Vi har räknat upp dem förut här i fullmäktige: Merit, Filur, Unga in, visstidsanställningar, ungdomsanställningar, servicevärdar, uppsökande arbete kopplat till jobbtorgen, Jobbtorg ung i Kista och Aim – för att nämna några. De här insatserna fortsätter nu i staden med sitt framgångsrika arbete än i dag trots majoritetsskiftet, vilket medför att Stockholm fortsätter att redovisa positiva siffror. Så var det med det.

Anförande nr 148

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är alltid spännande med retoriken. Allting som går dåligt måste vara majoritetens fel, och allting som går bra måste vara givet från något slags oberoende kraft som inte har med politik att göra. Och det är såklart oppositionens förmån att beskriva verkligheten på det här sättet.

Jag har en fråga till dig. De 1 500 personer som genom Stockholmsjobben har gått från försörjningsstöd till riktiga jobb med sjysta villkor – vad säger du till dem om att detta inte alls beror på politiken? Eller vad säger du till de 2 836 fler ungdomar som fick chansen till ett sommarjobb och den där första raden i sitt CV? Det är fler än som någonsin har fått det förut och en ökning med nästan 3 000 ungdomar den första sommaren. Vad säger du till dem när de har fått den här chansen och du påstår att politiken inte gör skillnad?

Jag är helt övertygad om att politiken gör stor skillnad.

Anförande nr 149

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Jag tycker inte att det är så konstigt med sommarjobben. Du nämner det ofta. Jag vet att ni har satsat mycket nu, men jag vet också att när vi ser historiskt bakåt har antalet sommarjobb ökat vartenda år oavsett vilken majoritet vi har haft. Det är självklart att det inte skulle stanna upp

när vi byter majoritet. Det är självklart att det fortsätter att öka, för vi har säkert alla här ambitionen att ungdomar tidigt ska kunna få kontakter med arbetslivet och att det är gynnsamt.

Jag undrar fortfarande om traineejobben. Jag har inte hört ett enda ord i dag om dem. Det var det som ni nämnde i valrörelsen. 32 000 traineejobb för riksplanet och 600 här i staden, sade Karin Wanngård, inom 100 dagar. Var är de?

Anförande nr 150

A w a d H e r s i (MP): Herr ordförande! Skillnaden mellan när de rödgrönrosa styr Stockholm och när ni styrde är att den som vill utbilda sig och den som vill få en ny chans också får det. Den största utmaningen är den mismatch som finns på arbetsmarknaden. Det avgörande i detta är om man har gymnasiekompetens eller inte. I dag får alla möjlighet att läsa in gymnasiet. När ni styrde Stockholm var det inte så. Vi vet att man kommer att behöva fler människor på en allt mer kunskapsintensiv arbetsmarknad. Det är den skillnad som vi ser: Vi ska vara långsiktiga, vi ska satsa och vi ska investera. Det är det som har byggt Sverige starkt.

Det som skiljer Sverige från andra länder är att man har en chans till ändring även när man blir äldre.

Anförande nr 151

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ingen gång under vår majoritet var det så att de som behövde och ville studera inte fick läsa på komvux. Det där vet jag inte var du har fått ifrån, för det stämmer helt enkelt inte.

Det är väl bra att folk studerar – de som vill och är motiverade till det. Vi kan också hjälpa ungdomar att bli motiverade så att fler går och läser. Men vi ska inte tvinga dem som har hoppat av på grund av skoltrötthet. Att tvingas tillbaka till skolbänken tror inte jag på. Det är bättre att göra något annat ett tag och kanske komma tillbaka sedan och vara jättemotiverad. Då kan det gå bra att läsa vidare eller ta ett annat jobb.

Anförande nr 152

J a n J ö n s s o n (L): Ordförande! Det finns mycket att säga. Jag har grävt ned mig i handlingarna och fastnat för en kanske inte så jättestor fråga som ändå är viktig för Skärholmsborna. Det är frågan om Jakobsbergs gård. Den har vi haft uppe flera gånger.

Senast i förra veckan var jag tillsammans med stadsdelsnämndens ordförande Lorena Delgado och träffade den nya styrelsen. Det framkom då att föreningen, som nu har nybildats, fortfarande har stora ekonomiska svårigheter. Man har en hyresskuld till Stadsholmen på 117 000 kronor och även en skatteskuld på 60 000 kronor. Från och med den 12 maj är kassan tom. Det finns helt enkelt inga möjligheter att betala. Den nya styrelsen sätter sitt hopp till demokratiborgarrådet Ann-Margarethe Livh, som ju också är ordförande i Stadsholmen, och till att hon ska lösa detta.

Nu läser jag i tjänsteutlåtandet från stadsledningskontoret på s. 147 det som står som svar på en hemställan från Skärholmens stadsdelsnämnd som vi antog i politisk enighet: Stadsledningskontoret konstaterar att Skärholmens stadsdelsnämnd inte har

några ekonomiska åtaganden gentemot Jakobsbergs gård och inte heller äskar några medel från kommunstyrelsen i ärendet. Sedan stadsdelsnämnden fattade beslut om skrivelsen i juni 2015 har en överenskommelse om hyresnivåer och kulturstöd till föreningsgårdar också slutits. Stadsledningskontoret ser därför ingen anledning att vidta ytterligare åtgärder i ärendet. Detta har majoriteten anslutit sig till.

Nu undrar jag hur Ann-Margarethe Livh tänker lösa denna situation. Föreningen har faktiskt inga möjligheter att lösa sin ekonomiska situation utan att den stora hyresskulden till Stadsholmen på något vis avskrivs eller hanteras på annat sätt. Här har alla partiföreträdare, inklusive Vänsterpartiets, i stadsdelsnämnden ställt sig bakom detta och menat att det ska ordnas. Vi väntar nu på att detta ska ske. En lösning behöver nämligen finnas inom en vecka om den nya styrelsen ska kunna ansöka om bidraget för hösten från kulturnämnden.

Anförande nr 153

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag måste säga att jag inte blev riktigt klok på turerna där. Om det är samma förening och de därmed har en skuld har de fått bifall för pengarna till hösten. De har fått en ganska kraftig ökning av anslagen. Jag förstår faktiskt inte riktigt hur detta skulle gå till. Man har fått med sig skulderna men inte intäkterna; det låter märkligt. Vi får naturligtvis sätta oss med föreningen och i så fall lösa det.

Vi har som sagt sänkt hyrorna och höjt anslaget för att täcka upp tidigare hyreshöjningar. Ekvationen bör därför kunna gå ihop för verksamheten. Vi har talat om detta förut, och det har varit vår målsättning att förutsättningarna för att driva verksamheten ska vara goda och att det ska vara möjligt att göra det.

Sedan kan inte vi i varje enskilt fall försvara varje enskild aktör. Det tror jag att du förstår. Men förutsättningarna för att driva verksamheten måste vara goda och rimliga.

Anförande nr 154

J a n J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag konstaterar att demokratiborgarrådet Ann-Margarethe Livh över huvud taget inte befattar sig med frågan, vilket är ganska anmärkningsvärt eftersom det är hon som har möjlighet att göra någonting här.

När det gäller bidraget för hösten har kulturförvaltningen till den gamla styrelsen sagt att man inte tänker betala ut det förrän föreningen har redovisat hur man ska förändra verksamheten på ett tillfredsställande sätt. När det gäller den nya styrelsen är det så att för att de ska kunna ansöka om bidraget måste de veta att det finns en realism i de ekonomiska kalkylerna. Det finns det i dagsläget inte. Eftersom Ann-Margarethe Livh inte kan lämna något svar i frågan får vi väl ge beskedet till både den nya och den gamla styrelsen att den nuvarande majoriteten inte tänker rädda gården och att Ann-Margarethe Livh därmed är ansvarig för att en av de samlingslokaler som finns i Skärholmen stängs.

Anförande nr 155

L a r s S v ä r d (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är i detta ärende som vi har att utvärdera den rödgrönrosa majoritetens första år vid makten. Efter att ha läst igenom årsredovisningen för 2015 ska jag göra en samlad bedömning, om vi nu

ska använda oss av statsministerns nya favoritbegrepp. Jag ska göra det över stadsdelsnämndernas verksamhet under 2015.

Till syvende och sist är det dock inte jag som ska göra en utvärdering, utan det är stockholmarna som ska stå för det. Jag tror att domen kommer att bli hård 2018, för detta är ingen upplyftande läsning. Felprioriteringar står nämligen tydligt i fokus på sida efter sida i denna årsredovisning när Socialdemokraterna gör upp med Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ om hur Stockholm ska styras. Den rödgrönrosa majoriteten har sedan tillträdet höjt kommunalskatten med 57 öre och därmed lagt en tung skattebörd på stockholmarna.

Vad har man då fått för dessa skattehöjningar enligt årsredovisningen? Låt mig ge några exempel. Fem stadsdelsnämnder redovisar underskott inom arbetsmarknadsåtgärder. Fem stadsdelsnämnder redovisar underskott inom ekonomiskt bistånd. Tolv stadsdelsnämnder redovisar underskott inom individ- och familjeomsorg. Elva stadsdelsnämnder redovisar underskott inom stadsmiljöverksamheten. Fem stadsdelsnämnder redovisar underskott inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Nio stadsdelsnämnder redovisar underskott inom äldreomsorg. Så här fortsätter det: underskott efter underskott trots stora skattehöjningar och trots att den rödgrönrosa majoriteten bedriver en låne- och skuldsättningspolitik där man lånar närmare 1 miljard i månaden och skuldsätter Stockholm med 70 miljarder kronor fram till 2018. Hur är de underskott i stadsdelsnämnderna som jag nämnde möjliga? Hur står det egentligen till med det ekonomiska handlaget på er sida?

Vi moderater tycker mycket om Stockholm. Vi ser de problem som finns, och vi vill göra någonting åt dem. Vi vill utveckla staden i rätt riktning. Vi vet att Stockholm kan mer, men då krävs uppenbarligen en annan politik än den rödgrönrosa. I den delen hänvisar jag till den moderata framlagda budgeten, som borde ha präglats Stockholms verksamhet under 2015.

Anförande nr 156

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! En av de stora amerikanska politiska strategierna sade för ett tag sedan: Det bästa man kan ha är en motståndare som upprepar sig. Med den definitionen är ni en fantastisk motståndare. Det gläder mig något oerhört att ni i Moderaterna redan är tillbaka i skattekverulansen. Det var ju den, skattefrågan, som mer än någonting annat gjorde att ni förlorade valet 2014. Stockholmare med höga inkomster sade: Ge mig inte ett trettiofjärde skatteavdrag! Ge mig skola, vård och omsorg av hög kvalitet!

Det gläder mig därför stort att ni är i skattekverulansträsket. Jag önskar er all lycka till med den strategin. Låt mig bara som en avslutning påminna om att den budget du hänvisar till, er budget, bygger på att ni gör en skattehöjning.

Anförande nr 157

L a r s S v ä r d (M): Höjningar av skatt ger inte alltid en större penningpåse; det ska man ha klart för sig. Det är att få fler att arbeta och få fler att bidra till denna penningpåse som gör att det finns mer pengar att fördela till alla. Där har ni inte riktigt förstått problematiken ännu.

Anförande nr 158

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Herr ordförande! Det finns mycket att kommentera i dagens debatt. Jag tänkte hålla mig till två vänsterpartistiska hjärtefrågor: ekonomiskt ansvarstagande och företagsklimatet. Vi har hört här flera gånger att företagsklimatet försämras i Stockholm. Stockholm har enligt en rankning sjunkit från plats 48 till plats 22. Det låter allvarligt. Men jag tycker också att man ska titta lite närmare på sådana här undersökningar. Då kan man se att resultatet varierar väldigt mycket från år till år. Faktum är att Stockholm har åkt upp och ned som en jojo i denna rankning. Det stämmer att vi förlorade 26 placeringar 2015, men bara några år tidigare, 2013, efter sju års borgerligt styre, hade en nästan lika stor förlust ägt rum då staden sjönk med 18 placeringar från plats 23 till plats 41. Detta var före min tid här i fullmäktige, men jag undrar: Var ni lika oroliga över företagsklimatet den gången?

Som tur är verkar varken företagarna eller medborgarna lyssna på denna undersökning eller på vad borgerligheten säger här i salen. Det visar sig att stockholmarna startade över 23 000 nya företag 2015, vilket var en ökning med 12 procent jämfört med året innan. När Moderaterna och Alliansen skriver att vi rödgröna har prioriterat att försvåra och inte underlätta för nya företag måste vi medge att om det stämde har vi misslyckats. Uppenbarligen har företagsamheten ökat i staden. Kontentan är att jag tror att vi kan vara ganska lugna på denna punkt än så länge, även om man såklart ska följa upp detta.

Jag ska säga något kort om ekonomiskt ansvarstagande. Det har redan avhandlats här en hel del. Jag vill inflika att Bosse Ringholm just var här och sade att stadens ekonomi är god. Men det finns ändå en stor borgerlig oro över den ökade upplåningen. Min korta replik på det är att det inte finns någon ekonomisk lag som jag känner till som säger att det är dåligt att växa och att man måste sälja av i samma takt som man expanderar. Om Ingvar Kamprad hade sålt ett Ikeavaruhus varje gång han skulle bygga ett nytt tror jag inte att han skulle ha blivit en av de rikaste personerna i världen. I någon mån gäller det också för Stockholms stad. Jag tror att ni i själva verket är upprörda över att vi inte säljer ut allmännyttan, för det har ju ni gjort många gånger. Vi utvecklar i stället för att avveckla hyresrätten.

Det är klart att vi måste passa på att investera nu när befolkningen ökar, räntan är låg och ekonomin går som en – Tesla!

Anförande nr 159

U l l a H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Det är jätteroligt att Vänsterpartiet nu plötsligt tycker att företagande är någonting viktigt. Då vore det lite intressant att höra vad ni har för kommentarer till den debattartikel som Spotify med flera skrev så sent som i förra veckan och som har väckt ganska stor uppmärksamhet. Där lyfter de fram ett antal olika förslag som de tycker är otroligt viktiga, bland annat personaloptioner och lite andra saker.

En annan fråga som det skulle vara intressant att höra om är att om man tittar i bokslutet kan man konstatera att antalet utländska direktinvesteringar i Stockholm har minskat 2015 jämfört med 2014. Det är också en ganska viktig dimension när det gäller just näringslivets förutsättningar och konkurrenskraften för Stockholm. Det

vore lite intressant att höra din kommentar till just den delen, för den bekymrar mig, måste jag säga.

Anförande nr 160

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Det finns som sagt många rankningar. Nu nämnde Ulla Hamilton ytterligare någon. Jag kan passa på att nämna den rankning som visar att Stockholm har högst tillväxt i Europa. När den nyheten presenterades kommenterade Maria Rankka, som är vd för Stockholms handelskammare och som brukar vara populär att citera inte minst från er sida här i salen, så här: Företagsklimatet i Stockholm är bra, men även solen har sina fläckar.

Kontentan är väl att det alltid finns skäl att vara uppmärksam och följa upp villkoren för företagsamheten här i staden, men så länge Handelskammaren jämför Stockholms företagsklimat med solen, som visserligen har några fläckar, känner jag mig ganska lugn vad gäller den frågan.

Anförande nr 161

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Herr ordförande! Under majoritetens första år vid makten har kostnaderna för många av stadens investeringsprojekt skenat. Det handlar om allt ifrån idrottsinvesteringar till kulturfastigheter. Till exempel har utvecklingen av Liljevalchs överskridit budget med nästan 50 procent. Upprustningen av Stadshuset har blivit över 50 miljoner dyrare. Ett annat exempel är Bredängsbadet, där kostnaderna har ökat med nästan 100 procent på bara ett år.

Gemensamt för alla projekt är att prognossäkerheten har varit dålig till följd av bristande vilja och oförmåga att prioritera. Vi har nu hört att stadsledningskontoret vid upprepade tillfällen har gett kritik till majoriteten med anledning av att avvikelserna mellan prognos och utfall är anmärkningsvärt hög. Kontoret konstaterar att erforderliga utredningar inte har genomförts och att det finns behov av att vidta åtgärder för att förbättra styrningen av investeringsverksamheten.

Kostnadsökningen och den bristande prognossäkerheten är ytterst problematisk och riskerar att tränga undan andra angelägna investeringar. Vidare kan det i förlängningen, i brist på fastighetsförsäljningar, leda till ännu fler skattehökningar från majoritetens sida och fortsatta miljardlån. Vi ser att upphandlingar tyvärr är utformade så att ytterst få eller till och med inga anbud kommer in. Bredängsbadet är ett exempel, och ett annat är den nu avbrutna projekteringen av skridsko- och bandyhallen på Tallkrogens bollplan.

Det är nu hög tid att majoriteten prioriterar prognossäkerheten och upphandlingsarbetet. Majoriteten behöver även arbeta med upphandlingsunderlagen så att fler aktörer ges möjlighet att lägga anbud och delta i upphandlingarna för att därmed kunna hålla ned kostnaderna för stadens framtida investeringsprojekt.

Anförande nr 162

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket för inlägget! Det gav mig en möjlighet att på 55 sekunder förklara det som var bland det första jag tog tag i när jag tillträdde som finansborgarråd, nämligen att prognossäkerheten var under all kritik. Ni kunde ha följt, när ni styrde staden, att prognoserna inte stämde med vad de

faktiska kostnaderna blev. Det ökade väldigt mycket, uppåt 50 procent från prognoserna och de inriktningsbeslut som sedan blev en uppföljning.

Vi har gjort personalförändringar. Vi har säkerställt att prognoserna i mycket större utsträckning kommer att följa det resultat som jag vill se. Vi har fått en bättre prognossäkerhet, och det är ett arv efter er. Jag var glad för att jag fick ta tag i frågan ordentligt.

Anförande nr 163

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Då tycker jag att ni behöver arbeta hårdare på detta. Du nämnde att under vår tid vid makten var det ökning med 50 procent. Under er tid är vi nu uppe i 100 procent. Flera av de prognoser där det har blivit en ökning har satts under er mandatperiod. Det gäller till exempel Bredängsbadet och Medborgarhuset, som vi senare kommer att diskutera.

Anförande nr 164

A n d r e a S t r ö m (M): Ordförande! Jag står här i dag för att jag är djupt oroad över den utveckling vi ser i stadsdelarna sedan i höstas när det gäller placeringen av ensamkommande flyktingbarn i och med den flyktingkris vi hade. Vi ser att alltfler stadsdelar slår larm om att de inte har hunnit besöka de familjer där barnen placeras. I de sociala delegationerna ser vi upprepade exempel på barn som har placerats i hem där det inte finns avlopp eller där de inte har fått mat. Det finns barn som flyttas runt gång på gång.

I och med att man gick emot principen att inte placera för många för trångt ser vi också exempel på barn som har placerats sex stycken i samma familj i en trea där det finns barn redan sedan tidigare. Vi ser också att det är uppemot tio månaders väntetid till läkare och tandläkare i många stadsdelar, och vi ser att väntetiden för att få en skolplats ökar dramatiskt. Vi ser att vi har väldigt unga familjehemsföräldrar. När jag säger väldigt unga menar jag 18-åringar som ska ta hand om ensamkommande 17-åringar. Det är inte hållbart, och det finns ingen plan för hur detta ska hanteras.

Situationen var akut i höstas, men nu måste man ha en plan. Vi är skyldiga att ta hand om de barn och unga som riskerar att fara illa. Detta är ungdomar som har flytt över hela världen. Majoriteten har inte klarat det fullt ut, och då kan man inte heller vara nöjd. Majoriteten måste ta ansvar för att ta fram en ordentlig handlingsplan för hur vi kan stötta socialtjänsten i stadsdelarna. Jag ser inte att det finns någon sådan plan.

Anförande nr 165

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Hej Andrea! Du lyfter verkligen upp jätteviktiga frågor som handlar om barn som har en utsatt situation och där vi har ett ansvar för att se till att de är trygga och säkra. Jag kan inte säga att jag är nöjd, för vi har stora utmaningar i socialtjänsten som inte minst handlar om att socialtjänsten inte har varit tillräckligt rustad för att ge stöd till de många barn som har kommit till vår stad.

Du lyfter fram förslag till en handlingsplan. Det är en av de delar som vi har jobbat med i majoriteten. Vi fattade som vårt allra första beslut i budgeten 2015 ett beslut om att en handlingsplan skulle tas fram. När det gäller socialtjänsten och att rusta den

handlar det om två delar. Den ena är pengarna. Nu har vi lagt till lika mycket resurser för de här två åren som ni gjorde under totalt åtta år när det gäller barn- och ungdomsvården. Den andra är att jobba med socialsekreterarnas arbetssituation utöver enbart resursfrågan, för det är inte bara en resursfråga. Det är där handlingsplanen kommer in för att ge bättre förutsättningar för socialtjänsten.

Anförande nr 166

A n d r e a S t r ö m (M): Ekonomi är naturligtvis viktigt, men det handlar också om att ge verktyg och redskap och hur man kan jobba. Vi ser att andelen konsulter ökar ute i stadsdelarna. Det är jätteproblematiskt när det gäller att få kontinuitet. Det var en akut kris i höstas, men nu gäller det att ge det stöd som krävs till stadsdelarna.

Det handlar inte bara om socialtjänsten, utan det handlar också om att man från politiskt håll släpper igenom beslut i de sociala delegationerna som är under all kritik och där det saknas utredning.

Anförande nr 167

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Häromkvällen såg jag på tv. Det handlade om överförmyndare ute i landet. Jag har sett en hel del av den typen av program, och alla är de lika deprimerande. De handlar alltid om hur de svagaste i samhället, sjuka, oftast psykiskt sjuka, förståndshandikappade och andra, inte får den hjälp de behöver. Ofta är det fråga om gode män som lurar och bedrar dem på olika sätt. Det finns ingen kontroll. Situationen är alltså inte ny.

Ännu mer deprimerad blir man när man läser revisorernas berättelse när de skildrar hur det står till med överförmyndarnämnden här i Stockholm. Vi har hört tidigare i dag att de ekonomiska och verksamhetsmässiga resultaten inte är tillfredsställande. Det är bristande måluppfyllelse för kärnverksamheten. Man konstaterar att nämndens interna kontroll inte har varit tillräcklig. Det gäller olika saker som tillgänglighet och service samt, vilket kanske är det viktigaste och det som jag berörde, tillsyn av gode män och förvaltare. Det är allvarliga anmärkningar som revisorerna har riktat mot överförmyndarnämnden.

I det tv-program jag såg framträdde någon på en överförmyndarnämnd ute i landet och sade: Vi vågar inte kritisera våra gode män, för då går vi miste om dem. Det är så ont om dem, så vi måste så att säga hela tiden smöra för dem. Så kan det inte få vara. Jag hoppas verkligen att det inte går till så i Stockholm.

En annan fråga är varför kostnaderna för överförmyndarnämnden rusar ned i källaren. Varför är det hela tiden så? Det har varit dåligt åren tidigare, och nu är det ännu sämre, säger revisorerna. En liten förklaring kan vara HVB-hemmen i stort antal, och där vet vi att pengarna öses ut.

Vi kan konstatera att revisorerna föreslog ansvarsfrihet även för presidiet när det gäller överförmyndarnämnden. Jag ska inte ha några synpunkter på det, men jag kan bara be och kanske uppmana socialborgarrådet att vidta krafttag. Här måste man få en ordning på situationen, för så här kan det inte vara. Vi måste tänka på dem som verkligen bokstavligen utsätts personligen för de här bristerna.

Anförande nr 168

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Per! När det gäller det du tog upp om överförmyndarnämnden tar vi självklart revisorernas granskning på fullaste allvar. Det här är inte första gången det har varit anmärkning på överförmyndarnämnden. Vi har vidtagit aktiva åtgärder. Bland annat är en ny förvaltningschef på plats. Vi har både tillskott i den budget vi lade fram för 2016 och extra tillskott i T1:an. Det gör att de har mer resurser. Men de har också en oerhört hög arbetsbelastning med tanke på det som hände i höstas.

Vi följer överförmyndarens verksamhet aktivt. Självklart sätter vi in de åtgärder som behövs. Vi behöver dels ändra i organisationsstrukturen, dels få bättre och snabbare handläggningstider. Vi lyssnar oerhört mycket på revisorerna även i detta ärende.

Anförande nr 169

P e r O s s m e r (SD): Jag har hört syndabekännelsen, och vi får väl hoppas att den leder till resultat. Nu har ju inte problemen uppstått på grund av det var en belastning i höstas, utan detta är problem som har funnits sedan tidigare. Man kanske ska titta också här till vänster i salen, på den tidigare Alliansen, när det gäller detta.

Jag kan inte gärna opponera mig mot finansborgarrådet, utan jag kan bara säga: Lycka till!

Anförande nr 170

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Här har vi en nämnd som du lyfter fram som är oerhört viktig och som verkligen handlar om att ge stöd till människor som kanske befinner sig i utsatthet. Inte minst handlar det också om att ge stöd till barn som har kommit ensamma till Stockholm. Denna nämnd har inte skötts som den borde.

Här står vi återigen inför en resursfråga. Jag vet att oppositionen i hög grad för fram sina behov av skattesänkning, men vi måste se till att vi ger det stöd som behövs till de stockholmare som ska ha det. Vi kan titta bakåt så ser vi att överförmyndarnämnden de senaste fyra åren, under förra mandatperioden, fick 1,4 miljoner i tillskott totalt. Vi har för de två år som kommer skjutit till totalt ungefär 15 miljoner kronor. Det är helt väsensskilt resursmässigt.

Det kommer dock inte på något sätt att lösa alla problem. Vi har ett stort jobb framför oss, och det finns också en handlingsplan framtagen. Nämnden jobbar, och har jobbat, oerhört hårt med dessa frågor. Det vill jag passa på att säga.

Anförande nr 171

P e r O s s m e r (SD): Jag ska inte misstycka när det gäller det som borgarrådet säger. Jag vill bara konstatera, med den erfarenhet jag har från bland annat näringslivet, att det inte alltid är en fråga om pengar. Det gäller att få struktur och ledning och att få folk att arbeta på rätt sätt. Då kanske det går mycket bättre.

Anförande nr 172

S o p h i a G r a n s w e d (M): Herr ordförande, kära åhörare och fullmäktige! Stockholm har i dag ett utvecklat och rikt kulturliv. Jag skulle vilja säga att Stockholm är Sveriges kulturella centrum. Här finns både privata och kommunala

aktörer som verkar tillsammans. Framför allt: Vi har en bredd och en mångfald i Stockholms kulturutbud.

Den nya politiska majoriteten i Stockholm riskerar dessvärre att suga ut och utarma det fria kulturliv som finns och verkar här. I stället för att som Alliansen ha fokus på att tillgängliggöra kulturen för fler väljer den rödgrönrosa majoriteten att satsa på ideologiskt prioriterade frågor såsom sänkta avgifter i kulturskolan och slopade inträdesavgifter på stadens museer.

I verksamhetsberättelsen för kulturförvaltningen 2015 kan vi läsa att flertalet av de nya platserna i kulturskolan i dag står tomma. Kan det då vara så att lösningen för att nå ut till fler barn och unga inte är att sänka avgifterna i kulturskolan? Kan det vara så att det i stället är riktade insatser som behöver göras för barn och unga i framför allt socioekonomiskt svagare områden? Vi moderater är övertygade om att det är där vi måste lägga våra resurser och göra våra prioriteringar för att nå ut till fler.

Samma sak gäller de slopade avgifterna på stadens museer. Är det rätt prioriteringar för att nå ut till fler? Svaret är nej. Vi kan läsa i en undersökning som man har gjort bland besökarna på Medeltidsmuseet att endast 5 procent uppger att de besöker museet till följd av de slopade entréavgifterna. Utöver detta har majoriteten i Stadshuset valt att helt ta bort Open Streets, som var ett sätt för olika kulturaktörer att få visa upp sig och sina verksamheter i det offentliga rummet – något som var väldigt uppskattat.

Vi ser skenande kostnader för renoveringar av Liljevalchs, Stadsmuseet och Medborgarhuset. Samtidigt ser vi att sjukfrånvaron ökar, såväl inom kulturförvaltningens verksamheter som i övriga staden. Och så har vi sommarjobben. Arbetsmarknadsborgarrådet stod här för en stund sedan och var väldigt nöjd över den ökade andelen sommarjobb. Men trots att man har tillfört 13,1 miljoner förra året minskade sommarjobben inom kulturförvaltningens verksamheter från 43 jobb 2014 till endast 14 jobb 2015.

Anförande nr 173

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Låt mig börja med att instämma i Sophias bild av Stockholm som en vital, bred och vass kulturstad. Det man ska lägga till det du sade är att vi inte bara har befriat det fria kulturlivet från kulturbonusen, som de inte tyckte om – jag tar gärna en folkomröstning i kulturlivet om den mot dig när du vill – utan vi har utöver detta skjutit till ganska mycket extra pengar till det fria kulturlivet. Det gör att det har möjlighet att blomstra ännu mer.

Jag vill ge dig rätt på en punkt. Det gäller kulturskolan. Det räcker, precis som du säger, inte med att sänka avgiften. Det är bättre än att, som ni har föreslagit i er budget, kraftigt höja avgiften. Men det räcker inte. Därför jobbar vi uppsökande för att nå nya grupper. Därför etablerar vi nya lokaler i de områden där vi har haft svårt att nå ut. Vi etablerar nu en ny, stor lokal mitt i Vällingby centrum för att nå nya grupper och nya killar och tjejer som annars inte har tagit del av verksamheten. Där håller jag helt med dig, men vår inriktning är tydlig.

Anförande nr 174

S o p h i a G r a n s w e d (M): Låt oss börja med kulturskolan: Vi vill inte kraftigt höja avgifterna, utan vi vill återgå till 2014 års nivåer. Dessa nivåer är fortfarande lägre än de var i övriga kommuner i Stockholm när det gäller avgifter till kulturskolan.

Om vi ska tala om det fria kulturlivet och hur man når ut till fler har det visat sig under flertalet år att det inte bara handlar om att skjuta till mer pengar och mer bidrag. Det handlar om att göra riktade insatser. Och man måste våga satsa så att också de fria aktörerna har möjlighet att ta del av Stockholms kulturutbud.

Anförande nr 175

L a r s J i l m s t a d (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tänkte tala lite grann och miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet. Till att börja med tycker jag att det borde glädja stockholmare att arbetet med Stockholms miljö- och hälsofrågor präglas mer av enighet över partigränserna än av sedvanlig politisk osämja. Det är viktigt, för det handlar om hälsa och livskvalitet för dagens och morgondagens stockholmare.

Det betyder inte att allt är frid och fröjd. Tempot måste hållas uppe, och när nu äntligen en färdplan mot ett fossilfritt Stockholm år 2040 har kommit är det viktigt att den omedelbart redovisas och sätts i verket om vi ska kunna gå i mål med denna ambition till år 2040. Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar i en projektgrupp för stadsutveckling på Bromma flygplats. Det engagemanget måste avslutas nu när regeringen har gett besked om att Bromma blir kvar under överskådlig tid. I stället behöver vi nu fokusera på att få till stånd en fjärde bana på Arlanda och säkerställa en god flygkapacitet till och från regionen.

Om företag ska kunna medverka konstruktivt i miljöarbetet är det viktigt att nämnden kontinuerligt arbetar med regelförenkling. Arbetsätt, bemötande, handläggning och attityder betyder mycket för företagsklimatet. Stadens miljöprogram för 2016–2019 är nu äntligen ute på remiss. Det tråkiga är att flertalet av de åtgärder som föreslås i miljöprogrammet saknar ekonomiska konsekvensbeskrivningar. Det behöver kompletteras.

Vi vill ha mer energieffektiva fordon och en ökad elektrifiering. Förutom det självklara att stadens egen fordonsflotta ska ligga i framkant bör staden sätta upp tydliga och hårda krav för upphandling av transporttjänster. Politiken kan här vara pådrivande, men spelreglerna måste vara tydliga, och marknaden ska känna tillit till den förda politiken.

Om elbilarna ska bli fler måste vi skynda på utbyggnaden av stadens laddinfrastruktur. Transporter blir mer miljövänliga om vi bygger staden tät och hög och med bra kollektivtrafiklägen. Då sparar vi parker och grönområden.

Jag ska säga några ord om matavfallsinsamling. Det finns ett nationellt mål om 50 procents insamling år 2018. Tyvärr ignorerar vänstermajoriteten detta till förmån för ett 70-procentsmål år 2020. Det är i och för sig en bra ambition, men det är inte acceptabelt att stryka ett viktigt delmål på vägen för att undvika en svekdebatt i valet 2018.

Anförande nr 176

Kristina Lutz (M): Ordförande, ledamöter, åhörare! Min lista på talepunkter blev lite kortare, kan jag glädja er med att säga, för två av de tre saker jag hade tänkt ta upp har redan förtjänstfullt tagits upp av mina kollegor.

Jag skulle vilja tala om en enda sak, som tyvärr inte alls eller mycket lite har nämnts i debatten. Det är trygghetsfrågor. Det förvånar mig i och för sig inte så mycket eftersom det har rätt viss brist på intresse från majoritetens sida för detta. Enligt majoriteten går vi åt rätt håll, och allting blir bättre. Men just när det gäller tryggheten går det faktiskt åt fel håll. Det är mycket, mycket långt kvar till den stad som majoriteten säger sig vilja ha och det som beskrivs i er budget och årsbokslut.

När jag talar om trygghet menar jag trygghet på alla nivåer. Jag talar om trygghet för den enskilde individen som går ensam hem på kvällen. Det handlar om våra företagare och hela vägen upp till krisberedskapen för staden, vilket tyvärr är något som vi alltmer måste tänka på. När Alliansen styrde Stockholm ökade trygghetsciffrorna; det har jag tagit upp här ett par gånger tidigare. I vissa delar av staden, som i mitt eget Skarpnäck, ökade de väldigt mycket. Det gjorde en enorm skillnad för människor i Bagarmossen, och det förändrade och förbättrade livskvaliteten för dem som bor där.

Detta var effekten av stora investeringar, politik och åtgärder som fungerade på alla nivåer – från regeringsnivå till stadsdelsnämnds nivå. Majoriteten talar om social hållbarhet till trygghetsarbete, men det finns tyvärr inga konkreta trygghetsåtgärder. Jag hör dem inte, och jag ser dem inte. Jag ser dem varken i budget, i bokslut eller i handling.

Majoriteten står handfallen inför den ökade otryggheten. Vi har sett ett antal indikationer på detta den senaste tiden. Stadens företagare larmar om att de oroar sig för sin egen verksamhet. Det är inte så konstigt. Bara i Skarpnäck har det de senaste veckorna skett tre rån i olika delar av stadsdelen. Sexuella trakasserier är vardagsmat. Jag säger inte att det är ett nytt problem. Men majoritetens svar har varit att föreslå skilda tider i badhus i stället för att ta tag i problemet.

Undersökningar visar på ökad otrygghet bland medlemmarna i stort. Inbrotten i stora delar av staden ökar lavinartat. Ovanpå detta råder stora brister i stadens egen krisberedskap. Och då har jag bara nämnt några saker. Jag är på riktigt orolig, och jag tror att majoriteten också är det. Om inte lever vi i väldigt olika världar. Moderaterna har lagt fram ett antal förslag som tyvärr inte har gått igenom. Jag hoppas nu att majoriteten i höst återkommer med satsningar och åtgärder.

Jag vet att ni talar om demokratiseringssatsningar och lokala utvecklingsplaner. Mycket av det är bra; jag säger inget annat. Men det behövs också mycket mer än så. Om människor inte känner sig trygga och om vi inte har ett fungerande system för att råda bot på det blir det svårt att uppnå de andra mål som ni har lagt fram i er budget.

Anförande nr 177

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag tycker också att det är viktigt att tala om trygghet. Därför är jag också glad att kunna svara på en del av de frågor som du efterlyser svar på, det vill säga vad vi gör.

När det gäller tryggheten för personer som blir utsatta för våld i nära relationer har vi höjt ambitionerna skyhögt. Vi har tredubblat stödet till kvinnojourerna, och vi ska se över förturssystemet i bostadskön så att det ska bli möjligt att få en förtur om man behöver flytta på grund av att man inte kan komma hem igen eftersom man har en våldsamt förövare hemma. Vi har tagit fram olika former av trygghetsåtgärder just för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relationer ska få den trygghet som de behöver.

Självklart går det alltid att göra mer på områden gällande trygghet; det håller jag med om. Så länge det finns människor som av olika skäl är otrygga måste man jobba vidare. Det har vi också gjort när det gäller sexuella trakasserier, där staden har anställt en trygghetskoordinator som också kommer att vidta en hel del åtgärder när det gäller detta. Det gäller bland annat utbildning av skolelever.

Anförande nr 178

Kristina Lutz (M): Tack för svaret! Det är bra eftersom den förra regeringen, och det gäller även här i Stockholms stad, satsade stort just när det gäller att motverka våld i nära relationer. Jag är säker på att också du vet att vi gjorde det, och det är jättebra att ni fortsätter arbetet. Sedan får vi se vad som händer med koordinatören och om det funkar. Det hoppas jag verkligen att det gör.

Anförande nr 179

Ewa Larsson (MP): Hej Kristina! Vad roligt att få prata trygghet! Det var mycket som du tog upp, bland annat att vi är handfallna. Det kan du säga i ett makroperspektiv, men om vi bryter ned detta till vårt lilla Skarpnäck är vi verkligen inte handfallna. När du och jag uttalar oss i de här frågorna, som vi tycker är väldigt allvarliga, och ser oerhört allvarligt på att det är viktigt att vi lyfter fram det här och att vi lyssnar vet jag att det finns en sak som du tar upp som jag inte tar upp: Du vill ha en kameraövervakning vid Skarpnäcks tunnelbana. Det kan du fortsätta att driva i rätt instans, eftersom det inte är vi i Skarpnäck som sätter upp kameror. Det kanske är fler som blir glada då, vad vet jag?

Annars tycker vi hyfsat lika. Jag tänker så här: Vi har nu en medborgardialog som polisen anordnar i Skarpnäck. Den 12 maj har de sitt andra möte. Det sker i stadsdelens egna lokaler. Då kan väl både du och alla de som lyssnar på detta, kära åhörare som tycker att det är intressant med våra debatter, komma och tala om vad ni vill så hjälps vi åt med tryggheten.

Anförande nr 180

Kristina Lutz (M): Ewa! Du och jag har samma syn på vilka problem som finns, men vi har en hel del, både på den här nivån och på stadsdelsnivån, olika sätt att se på vad vi ska göra åt det och vad som är konkret arbete och vad som inte är det.

På den senaste dialog som du medverkade i i veckan tror jag att det kom tre personer, om inte jag har hört helt fel. Jag var inte där, för min roll som politiker är inte att gå in i ett samtal mellan medborgare, förvaltning och polis. Det var därför jag inte var där. Vi får se om jag går nästa gång. Men vi fortsätter debatten lokalt, och det finns som sagt vissa gemensamma problembeskrivningar. När det gäller lösningarna finns det däremot mycket vi kan tala om.

Vi kan jättegärna prata kameraövervakning, men vi har inte gjort det än. Skarpnäcks tunnelbana är inte det enda ställe där jag tycker att vi kan sätta upp en kamera.

Anförande nr 181

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Som min partivän Anna Rantala Bonnier sade tidigare har vi inte haft något slags system för att möta hur skattepengarna har slagit beroende på kön. Jag förstår att man gärna vill se till individen. Man ska ju sätta individens behov först, men vi måste också kunna tala om människor som grupp, kvinnor, män och icke-binära. Några kvinnor lyftes fram här. Om jag får nämna några kvinnor som är hårt arbetande i den här staden vill jag passa på att lyfta fram undersköterskorna, barnskötarna, förskollärarna och socialsekreterarna.

Hur som helst: Vi har statistik på hur många som är nöjda med sin utomhusmiljö, och vi har statistik på hur många bilar som åker på Essingeleden. Men vi har inte statistik på något så grundläggande som hur skattemedel fördelas mellan kvinnor och män. Jag tycker i alla fall som feminist att det är helt galet, och jag häpnar över att vi inte har kommit längre än så här.

Snacka om att slösa med skattebetalarnas pengar när vi inte vet hur resurser fördelas! Låt mig ta ett exempel. Det gäller ungas fritid. Fritidsgårdarna besöks främst av killar. Bara 25 procent av dem som besöker fritidsgårdarna är tjejer. Därför har vi utbildat fritidsledare i normkritik, mänskliga rättigheter och antirasism. Därför satsar vi på fritidsgårdar som är särskilt riktade till tjejer och hbtq-personer. Så får vi också en feministisk stad, särskilt för alla ungdomar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 182

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det har varit en lång och härlig debatt om årsredovisningen 2015. Jag vill vara tydlig med att säga att vi från majoriteten är stolta över det första året, vår budget, vårt bokslut och revisorerernas rapport.

Det går bra för Stockholm, men det går inte bra för alla stockholmare. Vi har slagit fast en ny vision för Stockholm – en vision för 2040 – ett Stockholm för alla. Det ska vara ett Stockholm som är demokratiskt hållbart. Ni hörde ett inlägg från demokrati-borgarrådet tidigare. Det ska vara ett Stockholm som är ekologiskt hållbart. Miljön och det aktiva miljöprogrammet som är på väg fram är oerhört viktigt, inte bara för Stockholm utan för jordens överlevnad. Det ska vara ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Vi ser ett gott resultat i bokslutet. Vi ser att vi förvaltar staden och skattebetalarnas pengar på ett bra sätt.

Vi ska bygga ett Stockholm som är socialt hållbart för alla. Vi tar hjälp av hållbarhetskommissionen för att hela tiden bearbeta det hela med de senaste forskningsrönen. Vi ska se hur det ser ut i Stockholm för att säkerställa att vi fattar kloka beslut som motverkar den segregation som än mer biter sig fast i Stockholm.

Det blir fler jobb i Stockholm. Vi ser hur arbetslösheten sjunker. Vi ser hur nyföretagandet ökar. Vi ser hur företagare vill anställa fler, men de har ett hinder: Det saknas lägenheter i Stockholm. Därför är jag stolt över den bostadspolitik som vi

nu aktivt driver. Vi bygger fler hyresrätter. Och ja, vi lånar. Vi lånar till investeringar i bostäder. Vi bygger både bostadsrätter och hyresrätter för att säkerställa att alltfler som vill flytta till Stockholm ska ha möjlighet att göra det. Utförsäljningspolitiken är över. Nu satsar vi och investerar i Stockholm och i Stockholms framtid.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 183

L a r s J i l m s t a d (M): Ordförande! Jag hade egentligen tänkt hålla ett anförande om stadsdelsnämndernas bekymmer och problem, men jag nöjer mig med en replik för att efterlysa vad som har hänt med det sociala och hållbara Stockholm. Vi ser inte många spår av det, Karin.

Jag var under förra mandatperioden ordförande i Farsta stadsdelsnämnd. Vi hade våra utmaningar då när det gällde att få budget att räckta till för alla äldreomsorg och en del andra saker. Men vi klarade alltid budget. De rödgröna i vår nämnd sade: När vi har vunnit valet kommer alla pengar, och då kommer allting att lösas sig. Nu hör jag dem sucka över att de inte blir lyssnade till här i Stadshuset. De får inga pengar. Jag tror att de känner att stadsdelsnämnderna har blivit något slags krockkudde för en ganska misslyckad politik centralt.

Jag undrar: Vad har du för besked att ge kamraterna ute i Farsta och de äldre i vår stadsdel?

Anförande nr 184

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag tror inte alls på den här krocken mellan stadsdelsnämnderna och centrala förvaltningar när vi styr politiken, utan snarare tvärtom. Det som kändes under åtta år med borgerligt styre var att stadsdelsnämnder var avlödade och inte hade något reellt ansvar för de frågor som de ska ha.

Det vi har gjort är att lägga ut mer pengar på stadsdelsnämnderna. De har fått mer pengar för att prioritera mellan olika verksamheter när det gäller vilka verksamheter man vill satsa på. Det är upp till stadsdelsnämnderna att fatta dessa beslut. Vi schabloniserar budgeten härifrån, och stadsdelsnämnderna fattar de reella besluten. De står också för det ansvaret.

Jag tror på demokrati. Jag tror på transparens. Jag tror också på att ha många fritidspolitiker, för det är det som gör att vi kommer än närmare stockholmarna.

Anförande nr 185

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Ni stod här och pratade om en socialtjänst i världsklass. Ni gav också jobbgaranti, jobb på fem dagar, men det var inte så mycket med det. Nu när vi har tagit över efter er och håller på att städa upp och har lyft alla stenar får vi se vad som finns där. Ni har sålt ut en hel del. Jag tänker på exempelvis Gamlebo som ni sålde ut. De som tog över skar ned på personal direkt med tre personer. Sjuktalet ökade rätt mycket där.

Det har aldrig funnits så många ålderspensionärer som är hemlösa som just nu. Missbruket ökade, folk dog som flugor, mer eller mindre, under era åtta år. Ni gjorde ingenting. Ni var bara emot sprututbytet. Ni hade ett kulturborgarråd i åtta år som

bodde bredvid Hartwickska Huset, men hon kom aldrig på besök. Joakim Larsson kom, okej, han ska all heder för det. Det var jättebra. Men kulturborgarrådet kom inte; hon var inte intresserad.

Nu har ni glömt allting. Det är rätt märkligt. Så står ni och kritiserar oss. Kan ni inte vara lite kritiska mot er själva också, vara lite ärliga? När jag säger exempelvis att ni på socialförvaltningen inte träffade facket på åtta år tror ni inte mig. Det är lika illa som med kulturborgarrådet, som inte kom och hälsade på under alla dessa åtta år. Det är rätt märkligt, för hon bor nästan granne. Och det är märkligt hur ni driver verksamheter.

Anförande nr 186

A n d r e a S t r ö m (M): Herr ordförande! Nu satt jag visserligen bara två år i socialnämnden i slutet av förra perioden, men då var facket inbjudet till varje nämndsmöte, precis som nu, och var på plats och gav särskilda uttalanden, med mera. Jag vet inte om vi kommer ihåg helt olika, men facket var där och facket har vi fortsatt god dialog nu. Både jag och borgarrådet Lindhagen var på plats hos Akademikerförbundet senast en och en halv vecka sedan och debatterade. Så vi har en kontakt med facket.

Anförande nr 187

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det var inte så jag menade. Facket har ju alltid suttit med på nämndmötena. Så gör de. Men vi bjöd in facket, personligen, och satt och diskuterade med facket och frågade hur det låg till. De gick ned på tandköttet, folket som jobbade inom socialförvaltningen. Du vet mycket väl att de hade det tufft. Ni inrättade någonting som hette kontrollerade utbetalningar när det gäller utbetalningar som var felaktiga. Men varför inrättade ni inte någonting gällande dem som hade rätt till hjälp men som inte fick det? Det var det aldrig något snack om det.

Anförande nr 188

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Jag hade lovat Joakim Larsson att jag skulle säga någonting om bostadspolitiken, men när den oerhört tröttsamma diskussionen om Jakobsbergs Gård åter blommat upp i den här salen måste jag börja med att säga något om den. Jag får upprepa mig för hundra gången: När Alliansen styrde – och där ingår väl Liberalerna, eller gör ni inte det? – beslöt ni att höja hyran till 600 000 per år från och med 2016, det är i år. Varför gjorde ni det om ni var så himla rädda för att man inte skulle klara det? Och ni hade dessutom ansvaret för kulturen. Varför stöttade ni inte upp med kulturbidrag? Ni gjorde inte ett smack!

Efter det att vi kom till makten har vi sett till att hyran i år, i stället för 600 000, är 470 000. Vi har gått in med kulturbidrag, och vi kommer att stötta den nya styrelsen, som har tagit kontakt med Folkets Hus och Parker för att utveckla verksamheten. Vi kommer att stödja den. Det var väldigt tråkigt att ni inte gjorde det när ni styrde, för hade ni gjort det hade vi sluppit denna trista, och för att citera Larsson, tröttsamma diskussion i fullmäktige vartenda möte.

Kortfattat om bostadspolitiken: År 2015 var året då allmännyttan i Stockholm bytte kurs. Det var det året hyresrätterna för första gången sedan 1985 ökade i antal i stället för att minska. År 2015 var året som den nya majoriteten på allvar började bygga bort bostadsbristen. Vi har en medveten politik. Vi tror på hyresrätten.

År 2015 nådde allmännyttan, Joakim Larsson, målet om 1 500 lägenheter. Och mer kommer att bli när bostadsbolagen kommer att bygga ännu mer. Ni ville avveckla allmännyttan. Inte en enda gång under de åtta år som ni styrde levde ni upp till målen för byggandet av hyresrätter. Till skillnad från er som helst vill se att allmännyttan försvinner vill vi utveckla de allmännyttiga bolagen. Då utvecklar vi också bostadsmarknaden, och vi breddar den så att fler grupper får chans till en bostad.

Ni vet att vi har genomfört många saker. Vi har ändrat godkännandekraven, infört kompiskontrakten, fixat Snabba hus, tagit fram konceptet Stockholmshusen. Vi bygger för alla stockholmare, och vi kommer att fortsätta att göra det.

Anförande nr 189

J a n J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Tack, Ann-Margarethe Livh, för att du valde att ta upp denna fråga. Det är trots allt så att personalen är uppsagd. Det är så att den här föreningen har en väldigt stor hyresskuld som den inte klarar av att betala. Beslutat som ligger i dag enligt tjänsteutlåtande på s. 147 är att man från majoriteten uttalar att man inte ska tillföra några ytterligare resurser. Då kvarstår den stora skulden.

Från vår sida, Liberalerna, har vi alltid stöttat Jakobsbergs Gård. Den har aldrig behövt sätta sig i konkurs, inte en enda gång. Det har den för övrigt inte behövt göra någon annan gång heller, utan det är under ditt styre som det sker för första gången. Vi behöver få ett svar på hur det ska lösas.

Anförande nr 190

Borgarrådet L i v h (V): Ni stöttade den inte. Om ni nu ville stötta gården, varför i herrans namn var ni med och fattade ett beslut om att höja hyran till 600 000? Det skulle ni väl inte ha gjort. Om ni följde Jakobsbergs Gårds verksamhet, varför såg ni inte att de hade behov av att utvecklas? Varför såg ni inte till att kulturförvaltningen gick in och stödde dem? Varför såg ni inte till att de fick kulturbidrag så att de kunde överleva?

Ni gjorde ingenting, och så står ni här och gnäller och säger att vi ska rädda det hela. Jag tycker att det är jättetröttsamt.

Anförande nr 191

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Det är stora ord från majoriteten, men det är lite handling. Vi pratar här om våra gårdar. Det finns en gård i Kista som heter Kista Gård. De senaste åren har den stått och förfallit. Det regnar in, det är bedrövtligt och många är upprörda. Vi fattade beslut under allianstiden om att gården skulle rustas upp till en modern anläggning. Men ingenting har hänt. Det som däremot har hänt är att det slösas mycket pengar från staden för att underhålla gården. Stadsdelarna har satsat miljoner på att göra en park av hela omgivningen runt omkring.

Det har blivit radikalt mycket otryggare i ytterstaden. När det gäller bostäder ska man räkna in i hyresrätter både privata och allmännyttans hyresrätter. Det är inte så att de privata försvinner.

Anförande nr 192

Borgarrådet L i v h (V): Nej, vi räknar naturligtvis in även de privata hyresrätterna. Problemet är, som jag ser det, att till exempel när det gäller våra grannar på Järva är det många som inte kan efterfråga en privat hyresrätt. De privata värdarna kräver nämligen tre gånger hyran för att man ska få ett kontrakt. Många av våra grannar på Järva klarar inte det.

Därför tycker jag att det är så oerhört viktigt att just allmännyttan får bygga. Vi har nämligen ändrat godkännandekraven så att i dag kan otroligt många fler människor via Bostadsförmedlingen få en lägenhet genom allmännyttan, något som de inte får via de privata hyresvärdarna. Det tycker jag är ett oerhört viktigt beslut. Jag önskar verkligen att de privata värdarna skulle följa allmännyttans exempel och ändra på det kravet. Det är därför som jag tror att allmännyttan är spjutspetsen.

Anförande nr 193

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Nu är det välkänt att vi under Alliansens år 2006 till 2014 såg till att det byggdes över 40 procent hyresrätter. Det är bara det att ni fokuserar på de kommunala bolagen i första hand.

Man blir lite fundersam. I den allmänna debatten om bostadspolitikerna söker man med ljus och lykta efter metoder för att få upp byggtakten och få planarbetet att gå snabbare. Man pratar om att få ned det från sju år till kortare tid. Ann-Margarethe Livh menar på fullt allvar att 2015 har visat att Vänsterpartiet har sett till att byggandet har ökat. Byggandet har ökat, det finns färdigställda bostäder överallt, och det beror på att Vänsterpartiet har suttit vid makten i ett år.

Nej, Ann-Margarethe Livh, det är inte så det fungerar. Ingenting av det som ni bygger under hela den här mandatperioden är sådant som du och ni har startat. Det tar nämligen lite längre tid än så. Se till att leverera! Leverera Plankan till exempel.

Anförande nr 194

Borgarrådet L i v h (V): Vi har till exempel tagit fram konceptet Stockholmshusen. Det är ett sätt att bygga snabbare. Självklart tar det lång tid att bygga, det vet både du och jag. Men hur ska vi kunna snabba upp byggprocessen? Jo, vi har, till skillnad från er, tagit fram ett koncept för hur man bygger, hur man serietillverkar, hur man pressar produktionskostnaderna och hur man samarbetar för att få fram mark. Det är Stockholmshusen. De gör att vi kommer att kunna bygga snabbare med pressade hyror och med bra kvalitet.

Det är framtiden för Stockholm. Det är därför de allmännyttiga bolagen är så viktiga. Det är vi som kan göra spjutspetsarbetet.

Anförande nr 195

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag tänkte att jag bara skulle förtydliga och lägga till några saker. Kristina Lutz pratade om trygghetsskapande åtgärder. Det lät som att vi inte gjorde någonting. Så sent som i mars fattade vi beslut om att lägga 25 miljoner på trygghetsskapande belysning. Där prioriterar vi framför allt de stadsdelar där uppfattningen är att tryggheten är liten. Det finns en mycket speciell riktad satsning på detta. Det handlar bland annat om torg, gångtunnlar och så

vidare. Belysningen i sig innebär inte trygghet, men med hjälp av belysningen ser vi till att folk vågar gå där, och då skapar vi trygghet.

Det pågår ett arbete på det området som är direkt kopplat till mitt ansvarsområde.

Jag vill vidare kommentera Cecilia Brincks fäbless för utredningar, långa utredningar, för att prova saker. För att vi ska få en bra och föränderlig stad och uppleva den bör vi testa. Vi bör testa, utvärdera och gå vidare. Det är det vad vi har gjort med våra gågator som Swedenborgsgatan. Det är inte så att det finns några parkeringsproblem när vi inrättar gågator. Däremot har vi en massa människor som trivs och upplever staden på ett helt nytt sätt, kan sitta under träden och umgås i stället för att titta på någonting som står i vägen i gatan.

Det finns förslag och reservationer från oppositionen, och vi ser att en del saker uteblir. Det beror på att oppositionen instämmer i stort. Jag måste nämna cykelsatsningen där vi har en bred enighet om de stora reformer och förändringar som kommer och som kommer att ge fantastiska nya möjligheter för stockholmarna att förflytta sig. Att det har ett så tydligt stöd här i fullmäktige är jag glad för.

Anförande nr 196

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Fru ordförande! När jag nu blev apostroferad måste jag naturligtvis ta den utsträckta handen, eller knytnäven eller vad det nu är. Vi har uppenbarligen rätt olika åsikter om i vilken ordning man ska göra saker. Vi tycker att det är rätt bra att man, innan man gör genomgripande förändringar av trafikmiljön, åtminstone har något slags uppfattning om vilka konsekvenserna blir och hur man ska hantera dem. Det tycker inte Daniel Helldén.

Anförande nr 197

Borgarrådet **H e l l d é n** (MP): När vi gör genomgripande förändringar går vi igenom dem innan, tittar på vad som behöver förändras, ser till att vi inte bränner fast en massa pengar i infrastruktur, gatumiljöer, stenar och annat som man sedan inte kan flytta på. De förändringar som Cecilia kritiserar är tillfälliga saker som vi provar. De kostar nästan ingenting. Vi kan se vad effekterna blir. Vi kan se hur stockholmarna upplever det, och vi kan se vilken förändring som är möjlig. Det är det roliga med de satsningar som vi gör inom projekten för ett levande Stockholm. Bland annat är Swedenborgsgatan ett lyckat och bra exempel på det.

Anförande nr 198

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Vi socialkonservativa har två frågor till majoriteten om årsredovisningen. Först dock har jag ett påpekande. Förmodligen kommer jag att slå in öppna dörrar, för jag utgår från att Emilia Bjuggren redan uppmärksammat det jag tänker ta upp. Hon läser ju, i alla fall enligt egen utsago, handlingarna mycket noggrannare än vad jag gör. Jan Valeskog förstår, också enligt egen utsago, innehållet mycket bättre än vad jag gör.

Låt oss titta på handlingen på s. 48, s. 29 i dokumentet, inom parentes 184. Där hittar vi en tabell. Det står i vänstra övre hörnet TKR, som står för tusen kronor. Men beloppen i själva tabellen är det bara kronor som de anges i. Det är en liten bagatell, som ni redan observerat.

Så till mina frågor. På s. 66, på s. 47 i den här tegelstenen, handlar det om minskad barnfattigdom. Det är en fråga som vi socialkonservativa anser är brännande, barnfattigdom uttryckt både i absoluta tal och även som ett relativt begrepp. Vi som kan vår Ernst Wigforss är bekanta med den relativa fattigdomen. Ni ungdomar kanske inte har hört talas om Ernst Wigforss?

Beträffande barnfattigdomen står det: Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd har sjunkit under året. Men det ger faktiskt väldigt lite information om vad som har hänt med barnfattigdomen inom Stockholms stad, åtminstone såvitt jag kan förstå.

Så säger man att relativ fattigdom handlar om att man befinner sig under 60 procent av genomsnittsinkomsten. Får man försörjningsstöd och annat går man upp lite grann. Men fortfarande är situationen i stort sett lika illa, relativt sett.

Jag återkommer i en trafikfråga.

Anförande nr 199

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Denna sena timme tänker jag inte dra så långt ut på debatten, men jag måste sammanfatta vissa saker, någonting som den rödgröna majoriteten har problem med. Jag talar om prognoser, att inte pengarna räcker till, att man sprättar pengarna på allt möjligt onödigt. Jag kommer att hålla mig till idrottens område som ett typexempel.

Idrotten är viktig för väldigt många stockholmare, inte minst ur folkhälsosynpunkt. Vi moderater är måna om att man gör så mycket som möjligt för idrotten för de pengar som vi har till godo. Då är det konstigt att investeringskostnaderna skenar så kapitalt. Det är bra med den idrottsmiljard som idrottsborgarrådet flaggade för långt före valet. Den tycker vi är mycket bra. Problemet är dock att hälften av den äts upp av kostnadsfördyringar, och det är inga småsummor. Det är alltså nästan hälften av denna miljard som på bara ett och ett halvt år har förbrukats av kostnadsfördyringar på redan beslutade anläggningar.

Sedan är det antal projekt som vi kan peka på som typexempel på hur man inte ska sköta ekonomin inom det här området. Jag kan bara nämna bandyhallen, som har blivit tre gånger så dyr. Där får man göra ett omtag och börja om från början. Det är några saker där vi måste komma till tals. Där kan vi, om så behövs, till exempel hjälpa till att strama upp upphandlingsproceduren så att man får in flera anbud, att man får in anbud från hela landet, inte bara sådana som riktas till Stockholm. Prognoserna måste hållas, men det går igenom de flesta idrottsinvesteringar att de inte håller.

Vi visade under alliansregeringen att det går att göra investeringar och hålla i pengarna. Vi investerade under vår tid i fem hallar för 100 miljoner. Om de sedan kanske kostar 120 miljoner må vara en sak, men för er del har kostnaderna blivit så höga att de är nästan det dubbla för de hallar som uppförts.

Sedan tycker jag att det skulle vara tacksamt om man skulle börja upphandlingar för gym, för då kan man frilägga pengar för bland annat breddidrott. Det är lite intressant att grannkommunen Sundbyberg gjorde det under den dåvarande röda ledningen där,

nämligen att upphandla ett gym parallellt med att man renoverade badet. Det har fungerat alldeles utmärkt. Man har jobbat ihop under byggtiden, och man har löst både utrymmes- och godsfrågan. Vi borde kunna göra liknande med de bad som vi renoverar, till exempel Åkeshovsbadet och Forsgrénka.

Anförande nr 200

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vet inte hur många gånger jag har hört Bo Sundin den här talarstolen påstå att ni byggde fem hallar för 100 miljoner. Kan vi för en gångs skull konstatera att de fem hallarna till dags dato kostat oss nästan 200 miljoner, och då är fortfarande en som inte är byggd. Sanningen är att ni inte hann bygga en enda hall. Alla visste från dag ett att det var en glädjekalkyl. Alla visste det och sade det tydligt från början.

Att kunna hålla kostnaderna handlar om två saker. Vi måste bli bättre på att pressa kostnaderna, men vi måste också bli bättre på att göra kostnadsberäkningar, inte göra sådana låtsaskalkyler som ni ägnade er åt. Det är ett av våra problem att vi har ärvt era frieriberäkningar.

Det gläder mig att ni säger att ni är för idrottsmiljarden. Det är det enda vi hör från er som ni absolut inte ska låna några pengar till. Du pratade inledningsvis om folkhälsan. Varför skär ni i så fall 10 miljoner i föreningsstödet i ert alternativ till budget?

Anförande nr 201

B o S u n d i n (M): När det gäller hallarna har fördyringarna kommit till under er tid. Det är vi som politiker som är ansvariga. Det är trots allt samma förvaltning som vi jobbar med. Det är märkligt att det blir så helt skilda världar. Det kan bero på ledarskap bland annat.

Det är sant att det är fyra hallar byggda. Den femte är inte byggd ännu, utan det har blivit förseningar av olika skäl.

Det är viktigt med upphandlingar för att vi ska få ordning på det hela. Där har vi haft gemensamma möten med våra förvaltningar. Fastighetskontoret har ett tungt ansvar, för det är de som gör upphandlingarna på uppdrag av bland annat idrottsnämnden.

Anförande nr 202

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! När ni kom på att ni inte hade byggt i den takt som ni behövde bygga idrottsanläggningar – efterfrågan och utbudet var som natt och dag, och det fanns ett enormt behov av nya idrottsanläggningar – försökte ni inför valet med valfläsket att ni billigt skulle bygga fem idrottshallar. Men väljarna underkände det. Det var uppenbart att det inte var några realistiska planer att man skulle bygga fem hallar.

Under er tid byggde ni inte så mycket. Det var samma problem då som nu, att projekten har tendens att bli mycket dyrare än vad man har planerat från början. Har ni några konkreta förslag?

Anförande nr 203

B o S u n d i n (M): Stockholm växer, och därför måste vi bygga fler idrottsanläggningar och hallar, och det gjorde vi under vår period. Jag tror att det är viktigt att man håller i pengarna. Ju mer man får för varje krona, desto fler anläggningar får vi.

Det var en annan sak som vi diskuterade väldigt ofta med den rödgröna oppositionen, och jag tror att det var ni från Vänsterpartiet som stoppade det, och det gällde privata aktörer. Jag tror att Socialdemokraterna ser att det är bra att bjuda in privata aktörer som kan bygga anläggningar och driva anläggningar. Då får man mycket fler anläggningar för kommunala pengar.

Slutligen om valet: Jag tror inte att valet avgjordes på idrottsfrågor, om jag ska vara ärlig. Det här med fem hallar var nog inte något tungt vägande skäl till hur valresultatet blev. Valet präglas mycket av rikspolitiken också.

Anförande nr 204

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag ska försöka gå i Bo Sundins fotspår och inte förlänga debatten i onödan. Helt kort när det gäller barnfattigdomen: Jag hade hoppats mer, att det skulle stå mer om den. Jag vet att det är väldigt svårt att göra någonting åt problemet. Problemet är svårt att mäta, och det är svårt att göra någonting åt det helt enkelt därför att två tredjedelar av barnen i relativ barnfattigdom, mellan tummen och pekfingret, är barn i familjer som är nyanlända. Det är alltså människor som kommer med två tomma resväskor. Hur ska de kunna komma in och nå upp till den inkomstnivå och den levnadsstandard som de människor har som har jobbat länge och levt här i generationer? Det är en svår fråga, och jag har stor respekt för det. Men det är ett problem att vi har mängder av barn som inte den materiella standard som vi tycker att de borde ha.

Jag ville ta upp en trafikfråga. Då ska jag återgå till handlingarna s. 97, s. 78 i den här tegelstenen och s. 184. Det finns en tabell där med indikatorer. Man kan läsa att den procentuella förlängningen av restiden i innerstadsgator har varit 6 procent under 2015, och 6 procent är inte så lite; det är ganska mycket i de här sammanhangen. Så finns det förklaringar och kommentarer till vad det beror på. Jag tycker att 6 procent är ganska mycket för att förklaras så som det görs här. Men sedan kommer vi den procentuella förlängningen av restiden i ytterstadsgator. Då handlar det om 36 procent. Antagligen har jag missuppfattat saker och ting.

Jag läser i kommentarerna till restidens förlängningar att det beror på befolkningsökningen. Ja, det är klart. Lägre bränslepris – ja, det är klart. En ny infrastruktur – att ny infrastruktur skulle kunna bidra till att trafiken totalt skulle ha ökat så att restiderna har förlängts med 36 procent. Det är en svindlande siffra. På en enskild gata kan man förstå det, men om det nu avser ytterstaden som helhet är det väldigt mycket. Hur ska det förklaras?

Jag hoppas att jag får ett tillfredsställande svar av Daniel Helldén. Annars ligger det naturligtvis konspiratoriska tankar att det handlar om att blåsa upp siffrorna för att visa att det är dåligt med bilar; de fungerar inte i trafiken.

Anförande nr 205

Borgarrådet H e l l d é n (MP): För att vara ärlig har jag inte något riktigt bra svar på din fråga angående siffran. Jag kan egentligen bara säga att förlängningen av restiderna har skett generellt i staden. Vi vet att biltrafiken har ökat i Stockholm. Den har ökat med mellan 4 och 6 procent, som ju beror på lägre bensinpriser och på att folk har mer pengar. Vi har också byggt nya trafikleder som genererar mer trafik. Det gör att det blir större problem att ta sig fram.

I innerstaden har vi en massa projekt som pågår just nu och som påverkar trafiken och gör att det blir trögare. Det är inte meningen att folk ska sitta fast i trafiken, att det ska gå långsamt. De som behöver ta sig fram ska kunna göra det på ett bra sätt. Däremot ska vi ha minskad trafik; det är viktigt.

Jag är ledsen att jag inte kan svara på din fråga.

Anförande nr 206

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag tackar för svaret. Nu håller vi på att hamna i en situation som påminner om situationen i landstinget där jag hela tiden berömmar landstingsrådet för hans kompetens, saklighet, goda intentioner och trevliga uppförande. Han är nästan generad och röd i ansiktet. Jag vet inte om det blir samma sak med sig, Daniel. Jag tycker att det var ett utmärkt svar, ett ärligt svar. Jag tar tillbaka allt ont jag möjligtvis har sagt här i talarstolen om dig.

Anförande nr 207

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Det blir tjatigt, men när Vänsterpartiet anklagades för att inte ta till vara nya idéer och nya initiativ som möjliggör att man bygger idrottsanläggningar i Stockholm blir jag nödgad att bemöta Bo Sundin. Är det något parti som tar ansvar för skattebetalarnas kronor och ören är det Vänsterpartiet. Det vill jag understryka.

Sedan tjas det hela tiden om att det är vi i Vänsterpartiet som stoppar offentlig-privat-samverkan när det gäller att möjliggöra att det byggs fler idrottsanläggningar. När ni kom till makten lovade ni att ni skulle bygga en simhall i Skarpnäck, med just en sådan lösning, en simhall i offentlig-privat-samverkan. Åtta år satt ni vid makten, men inte ens en utredning blev det av det.

Man byggde idrottshall i Stora Mossen i Bromma. Där var det också fråga om en liknande lösning, men där var ni kloka nog att konstatera att det skulle bli mycket dyrare att bygga utifrån principen privat-offentlig-samverkan.

Sedan tjas det också om att kostnader skenar i väg och att det är vår skuld, att vi inte tar ansvar för ekonomin och inte släpper in privata aktörer. Nya Karolinska är ett skräckexempel på varför man ska akta sig för att låta den modellen få fotfäste i Stockholms kommun.

*§ 19 Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för Nobel Center inom del av fastigheten Norrmalm 3:43 m.fl. på Norrmalm med Nobelhuset AB (Utl. 2016:47)
Genomförandebeslut*

§ 20 Detaljplan för del av Norrmalm 3:43 m.fl., Nobel Center på Blasieholmen, i stadsdelen Norrmalm, DP 2013-00460-54 (Utl. 2016:50)

Anförande nr 208

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en vacker stad, en stad med lång historia där många olika epoker ger avtryck i stadsbilden. Vi är många som älskar vår stad, som älskar att gå längs Stockholms vatten och njuta. Många av oss har varma minnen som är kopplade till speciella delar av staden.

Därför är det inte märkligt att förändringarna i stadsbilden leder till starka reaktioner. Men en stad som har ambition att växa, att locka till sig fler invånare och besökare kommer att förändras. Den dagen då vi, nöjda med det som hittills åstadkommits, låtit Stockholm förvandlas till ett museum är också den dag då staden slutar att växa och utvecklas. Även vår tid bör lämna avtryck i vår stad, utan att vi behöver skämmas utan tvärtom vara stolta över det vi skapar i dag.

Det arv Alfred Nobel lämnade efter sig har varit en viktig följeslagare i vår stad i över 100 år. Det faktum att Stockholm är centrum när vi hyllar världens förnämsta litteratur, de viktigaste upptäckarna och de vetenskapliga genombrotten har bidragit till att vår stad växer och utvecklas. Nobelpriset delas ut till dem som har gjort den största nyttan för mänskligheten. Det är en tydlig riktning framåt, en inriktning som passar väl in på en stad som vill vara världens smartaste stad, öppen för alla.

Därför är jag glad i dag för att vi ska fatta beslut om Nobel Center. Att Nobelpriset, förenat med en positiv människosyn och dragningskraft för vetenskap och kultur, får en central och tydlig placering i Stockholm är bra för vår stad. Det är bra för besöksnäringen att fler människor lockas till vår stad. Det är bra för våra universitet och högskolor att vi ger vetenskapen och akademien en central arena i vår stad. Det är bra för företag och näringsliv att vi stärker Stockholms och Nobels varumärken och att vi fokuserar ännu mer på innovation och konkurrenskraft.

Nobel Center kommer att byggas på Blasieholmen, en central del av vår stad. Det är förstås ett viktigt val vi gör när vi beslutar oss för att använda så centralt placerad mark. Det är inte något som man ska göra lättvindigt. Vi har stor respekt för platsen, historien och framtiden. Att fatta beslut om att uppföra en byggnad på denna plats bör ske i samsyn över blockgränsen. Det är det vi ser här i dag, vilket är glädjande.

Arbetet med att skapa en tydlig hemvist för Nobelpriset i Stockholm har varit långvarigt. Flera tänkbara placeringar har varit föremål för diskussion. Det vi velat skapa är en ny viktig samlingspunkt för Stockholm, för stockholmarna och för besökare. Vi vill att Nobel Center ska vara tillgängligt, öppet för alla och synligt, en byggnad och en plats att samlas kring och att vara stolt över.

Nobel Center kommer att ge oss nya publika ytor i staden. Stockholms ungdomar får en plats att lära känna vetenskap, en mötesplats för akademi, restauranger och kaféer,

ett nytt forskningscenter, möjligheter till ett museum med ett mycket stort antal besökare. Det är en plats och en byggnad som är bra för staden.

Det Nobel gör som varumärke för staden och för Stockholm är att Stockholm finns på den internationella kartan. Vi ska vara väldigt stolta i dag att fatta ett beslut om Nobel Center, ett nytt och växande Nobel Center för företag, för forskning och för Stockholm i framtiden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 209

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är imponerande att det finns åhörare kvar på läktaren efter en långdragen debatt som man kan fundera mycket över. Ett växande Nobel Center, säger finansborgarrådet. Men Gud bevara mig – ska det växa ännu mer, utöver de planer vi redan sett? Då blir det nog ännu mer problematiskt att få det på plats; det kan jag lova er.

Liberalerna var med från början och tyckte att det skulle vara himla bra om vi kunde få Nobel Center på Blasieholmen. Det Nobelmuseum som finns på Stortorget är alldeles för litet. Döm om vår förvåning när vi på stadsbyggnadsnämndens bord fick tre förslag på hus i kolossalt format. Då hade det varit en arkitekttävling, och det vinnande förslaget skulle presenteras för stadsbyggnadsnämnden. Självklart insåg vi redan då att det huset inte skulle kunna uppföras på Blasieholmen, definitivt inte utan att både hamnmagasinen och det gamla tullhuset skulle behöva rivas. Det har stått klart från början. Sedan har ni på olika sätt försökt att vilseleda oss med att säga: Nja, vi kanske kan riva och bygga upp det någonstans.

Beklagligtvis är dessa två av de få 1800-talshus som finns kvar i Stockholm. Det fanns 15 kvar när ni gemensamt lyckats riva gårdshuset till Astoriahuset, nu tullhuset vid Blasieholmen och sedan eventuellt Freys Hyrverk nere vid Stureplan.

Med tiden har vi fått en ekonomisk redovisning av hur det här ska kunna sluta. Det kan inte sluta annat än illa med tanke på de redovisningar som finns i exploateringskontorets utlåtanden och de erfarenheter som inte minst Stockholms Hamn haft av renoveringen av kajen nedanför Grand Hôtel, Strömkajen. Då får man alltså fram att i den här kalkylen saknas ett par hundra miljoner. Bara att bygga upp torget vet jag kostar 30 miljoner kronor, utifrån de torgbildningar som vi tittat på i Stockholms Hamn.

Nej, det är att säga som nätverket Rädda Blasieholmen brukar säga: Detta är för stort, för fullt och på fel plats. Man skulle kunna begära betydligt mer av de styrande i den här salen. Besvikelsen på Moderaterna är också stor.

Bifall till Liberalernas förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 210

Jan Valeskog (S): Jag ska återkomma senare om att du är helt ute och cyklar när det gäller ekonomin, Björn. Men jag skulle vilja fråga Björn Ljung som är missnöjd med arkitekturen i det här fallet. Jag vet att Liberalerna har väldigt inspirerande tider nu när de har en ny partilogga. Kan du berätta, nu när ni har denna

inspiration, hur ni skulle vilja ha Nobelhuset? Har du någon uppfattning, Björn? Kan inte du säga någonting? Du verkar tycka att platsen är bra i alla fall.

Anförande nr 211

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande! Några ord om ekonomin: Läs din egen förvaltnings tjänsteutlåtande, Jan, och kombinera det med borgarrådet Roger Mogerts och stadsbyggnadskontorets yttranden och titta på vad Stockholms Hamn fick betala för renoveringen av Strömkajen utanför Grand Hôtel. Då får du en ganska saftig nota som du inte har räknat med ännu.

Vi har sagt att Nobel Center på Blasieholmen skulle fungera om man integrerade det med tullhuset och inte rev det huset, som ni vill göra. Ni har ingen känsla för kulturhistoria i Stockholms stad över huvud taget. Det ser vi på alla andra rivningsförslag som ni har.

Nobel Center skulle mycket väl kunna inrymmas där, med ett museum, ett bibliotek, en samlingssal för skolklasser och ett forskarrum. Det är ett sådant Nobel Center vi vill ha. Vi behöver ingen stor kongresshall i ett så känsligt läge som Blasieholmen är. Det liknar mest ett förgyllt kärnkraftverk.

Anförande nr 212

J a n V a l e s k o g (S): Jag fick inget svar, och vi kan tänka oss hur liten plats det här ska ta, ungefär som er nya logga. Där någonstans har vi svaret.

Jag menar att det här är en stor dag för Stockholm. Äntligen kan vi ta beslut om att använda en plats på Blasieholmen som i dag är isolerad och otrygg och som mest används för upplag för drygt 200 fordon, bilar som många vill ska fortsätta att skymma Stockholms vackraste utsikt. I stället kommer vi genom detta beslut att få en levande mötesplats för människor, för turister, för skolelever, för stockholmarna, en plats för publik verksamhet, inte privatiserad och övergiven som i dag.

Nobel Center blir en byggnad av hög arkitektonisk kvalitet, en byggnad som motsvarar de krav som ställdes upp i arkitekttävlingen och som inte minst motsvarar de krav på funktion och verksamhet vi vill se. Utställningar, mötes- och föreläsningssverksamhet, skolverksamhet, en tvärvetenskaplig mötesplats för forskare från hela världen och mycket mer.

Stadens kostnader har diskuterats. Av de 227 miljonerna utgör det mesta kostnader som vi skulle ha oavsett vad vi placerar där. Det är 21 miljoner för gator och torg, 42 miljoner kronor för tullhuset och varumagasinen, flytten av nätstationen 20 miljoner, 23 miljoner för den servicetunnel som SL har och som behövs för byggande av tunnelbanan till Nacka. Endast kostnader för utredningar och detaljplaner för arkeologiska utgrävningar är direkt kopplade till bygget. Det handlar om ca 25 miljoner. Kostnader för de arkeologiska utgrävningarna kan bli både större och mindre. Många ser fram emot de här utgrävningarna. Vi kommer att få veta mer om Stockholms historia. Sammantaget är det mycket väl investerade pengar för staden.

Tullhuset är inte K-märkt enligt den gamla lagstiftningen. Det är inte heller Q-märkt enligt dagens regler. Det är inte blåklassat. Det är ombyggt flera gånger, och det är

grönklassat, ett kulturhistoriskt värde men inte på långt när högre än vad detta fantastiska Nobelhus kommer att få.

Den lokala sjöfarten kommer att få mer trafik. Vi kommer att ha en ny kajplats som gör att både pendelbåts- och sightseeingtrafiken i Stockholm ökar rejält. Vilka värden kommer inte detta Nobelhus att ge! Vi pratar om minst 600 000 besökare årligen, kanske 1 miljon, som en del optimister tror. Det blir en turistmagnet som kommer att öka Stockholms konkurrens- och attraktionskraft.

Stockholm är ett starkt varumärke. Nobel är ännu starkare. Att gifta Nobel och Stockholm i en och samma evenemangsplats kommer att ge fantastiskt stort värde. De flesta förstår det, kanske inte alla.

Nobel Center ska naturligtvis finnas i stadens centrum. Det är både Stockholm och Nobel värda.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 213

Björn Ljung (L): Ordförande, ledamöter, åhörare! Intressant att Jan Valeskog inte nämnde en enda siffra. Det beror på att hans plånbok är helt tom. Han har inte hela kostnadsbilden klar för sig. Han vet inte vad de arkeologiska utgrävningarna kostar, men han borde lära vad Stockholms Hamn betalade för att bygga kajen vid Grand Hôtel. Han vet inte vad plankostnaderna blir för stadsbyggnadskontoret. Han vet inte vad miljökonsekvensbeskrivningen kostar.

Allt detta har ni erbjudit er att betala för att få Nobel Center. Detta är kostnader som i vanliga fall andra får betala själva, men Nobel Center får alltså allt detta gratis. Man kan bara undra hur mycket pengar ni ska ösa över Nobel Center när det gäller den här saken.

Slutligen: Lärosätena har sagt nyligen i en artikel att platsen inte har någon betydelse för dem. Det viktiga är innehållet.

Anförande nr 214

Jan Valeskog (S): Jag var mycket tydlig med siffrorna och nämnde exakt vad de olika delarna kostar, ungefär 25 miljoner kronor. Jag vet också, vilket jag inte tror Björn Ljung vet, vad det kostade Stockholms Hamn på grund av de arkeologiska grävningar som då skedde. Det var exakt 10 miljoner kronor extra, men då var en stor del av dessa extra pengar för att man skulle hinna i kapp och hålla tidtabellen. Det var inte bara arkeologiska utgrävningar det handlade om. 10 miljoner kostade det, varav en stor del som sagt för att komma i kapp. Det visar ungefär storleken på beloppen.

Anförande nr 215

Martin Westmont (SD): Fru ordförande! Som så många gånger förr talar inte Jan Valeskog riktigt sanning. Det här projektet är kraftigt underfinansierat. Vad händer med projektet när kostnaderna för projektet skenar, precis som i fråga om Slussen till exempel? Den budget som ligger för 2011 är inte aktuell 2020. Är det

ansvarsfullt att sätta i gång med ett projekt när du inte har finansieringen klar, varken från staden eller från projektören?

Anförande nr 216

J a n V a l e s k o g (S): Det var ingen konkret fråga, men min erfarenhet av er sverigedemokrater när det gäller Slussen är att ni knappt visste vad som var upp och vad som var ned. Jag är rädd att ni inte vet det i den här frågan heller.

Anförande nr 217

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Sanningen är, Jan Valeskog, att de ekonomiska kalkylerna, oavsett vad du nu säger, är väldigt osäkra. Det är sällan man läser så vaga formuleringar från de styrande kring ekonomin som vi gör i det här ärendet. Det är osäkra prognoser. Erfarenheten visar att när det är så osäkra prognoser brukar kostnaderna sticka i väg.

Det är jätteroligt att du gillar arkitekturen i bygget. Problemet är bara att du är ganska ensam om det. Bland remissinstanserna är det i princip bara länsstyrelsen som har sagt ja till detta. Det är en otroligt bred majoritet som sågar förslaget till ett nytt Nobelhus. Till och med nätverket Yimby som brukar säga ja till det mesta riktar ganska stark kritik mot gestaltning.

Faktum är att ni med den här planen river 1800-talshus och ersätter det med nymodernism. Detta gör ni mitt i Stockholms hjärta. Jag tror att domen kommer att bli väldigt hård över dem som röstar ja i dag.

Anförande nr 218

J a n V a l e s k o g (S): Ingen kåk utan bråk, var det någon som sade. När det är en märkesbyggnad kommer det alltid att finnas delade meningar om vad som är passande eller snyggt. Jag får ställa samma fråga som tidigare, även om du inte kan svara. Kristdemokraterna vill ha en rund byggnad, och vi har vissa misstankar om vilken typ av byggnad Liberalerna vill ha. Man måste ju ha ett alternativ själv. Det viktigaste är att den här byggnaden vann i en tävling där man hade ställt upp speciella krav. Funktionen tycker jag att man har lyckats väl med, helt i enlighet med de tävlingskriterier som fanns.

Det är omstritt, ja, men när det gäller funktionen tror jag att stockholmarna med tiden kommer att vara mycket nöjda när det väl är färdigställt.

Anförande nr 219

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag måste säga att det gläder mig att vi i dag fattar beslut om att anta detaljplanen för Nobel Center, delvis för att det har varit en väldigt lång process som nu äntligen är färdig. Med den här specifika platsen har vi från stadens sida arbetat i åtminstone fem år. Tidigare har vi så där under 10 – 15 år provat andra platser i staden.

Låt mig säga att jag känner mig övertygad om att platsen är rätt vald. Det är en central plats. Det är en vacker plats, det är en värdig plats för Nobel Center. Jag stärks i den uppfattningen av att när avsiktsförklaringen gjordes 2011 rådde det enighet i frågan, när exploateringsnämnden markanvisade 2012 rådde det enighet och när start-PM:et antogs av stadsbyggnadsnämnden 2013 rådde det enighet.

Ordförande, fullmäktige! Jag är säker på att detta är en väl vald plats. Sedan är det naturligtvis en plats som ställt och ställer höga krav på utformningen. Min absoluta uppfattning när det gäller utformningen är att den arkitekttävling i två steg som Nobelstiftelsen genomförde gav oss ett vinnande förslag som håller mycket hög kvalitet. Det är gjort av en arkitekt, David Chipperfield, vars adelsmärke är just moderna tillägg i historiska miljöer. Mest känd är han väl för Neues Museum i Berlin. Det är en byggnad som, vill jag påstå, tillför staden och platsen någonting i sitt sätt att vara. Det är ett genomarbetat förslag som håller hög kvalitet och som inte bara ger oss ett nytt museum och nya publika ytor utan också ett nytt offentligt rum i staden, som ger oss en park och en torgbildning i en attraktiv öppen yta i ett solläge i centrala Stockholm.

Ordförande, fullmäktige! Det här vill jag påstå är ett förslag som för mycket med sig som är positivt för den här staden. Sedan är jag väl medveten om att det här är ett hus som syns och som tar plats. Men jag menar och kommer att fortsätta att mena att också vår tid måste få ta plats i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 220

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ska inte fråga Roger vad planavgiften för Nobel Center är, för den har han säkert räknat ut vid det här laget. Det jag däremot är lite fundersam över är att Roger säger att det här är en väl vald plats och att här kommer vi att få ett soligt torg. Ingenting stämmer. Om vi byggde ett rimligt välintegrerat Nobel Center med tullhuset skulle vi kunna få en trevlig och öppen plats med möjligheten att ha kvar sjömagasinen. Men det är en storvulnhet och en fäbless för att vi ska bygga fler fyrkantiga förgyllda bilbatterier eller kärnkraftverk som ska sätta avtryck. Det är väl det som ska vara monumentet över den betongallians som ni nu upprättat med Moderaterna och Centerpartiet.

Jag förstår inte hur du som kultur- och stadsbyggnadsborgarråd, Roger Mogert, kan uttala dig så tvärsäkert om arkitekturen.

Anförande nr 221

Borgarrådet M o g e r t (S): Nåja, jag tar mig friheten att ha uppfattningen att det här är vackert och välarbetat. Att det är en välrenommerad arkitekt kan vi väl vara eniga om.

När det gäller planavgifterna har jag kollat upp efter det att du ställde frågan till mig, Björn. Ni var med och bestämde i oktober 2012 i exploateringsnämnden i enighet att staden skulle stå för planavgifterna. Det stod Folkpartiet bakom, Liberalerna nu för tiden.

Du pratar om volymer, Björn, i det start-PM som du själv röstade för 2013. Där slås det fast att det ska vara 24 000 BTA, det nuvarande förslaget är 17 000 BTA. Det är alltså mindre än i det start-PM som antogs i full enighet i stadsbyggnadsnämnden. Det är ett faktum.

Anförande nr 222

Karin Ernlund (C): Jag måste fråga stadsbyggnadsborgarrådet hur det kommer sig att ni inte har fått till en flytt av tullhuset. Det framgår väldigt tydligt i reservationen från Vänsterpartiet och Miljöpartiet att det kravet måste tillgodoses för att era koalitionspartner ska kunna rösta ja till förslaget. Det borde ha varit skönt för er socialdemokrater att ha hela koalitionen med er.

Vad är det som har gjort att ni inte har kunnat se till att flytta detta hus och få en bredare majoritet i fullmäktige?

Anförande nr 223

Borgarrådet Mogert (S): Tack för frågan! Det är två saker som gör flytten komplicerad. Den ena är att det är behäftat med en ganska rejäl kostnad. Då bör man vara helt säker på att det ska genomföras och att det är värt det. Den andra är att det har varit svårt att hitta en fungerande plats. Vi slår i det här ärendet fast att om det finns någon som är beredd att vara med och betala och har en plats för det så har vi inte stängt den dörren. Men i dagsläget är kostnaden stor, och det är svårt att hitta en fungerande plats.

Anförande nr 224

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Det är ganska ofta man nu för tiden får höra att vi ska gilla detta förslag eftersom det är en internationell stjärnarkitekt som ligger bakom. Han är minsann duktig och vet vad han gör.

Jag har varit ledamot i stadsbyggnadsnämnden i sex år. Det är inte alltid de internationella stjärnbyråerna som imponerar mest när det gäller arkitektonisk utformning, utan det är ofta de mindre byråerna som visar en stor känslighet för Stockholms kulturvärden på ett sätt som kanske inte alltid de stora internationella byråerna gör.

Jag blir inte lugn för att Mogert, Wanngård och Valeskog går upp och säger: Jag tycker att det är så vackert. Någon varningsklocka borde ringa hos alla er tre när det föreligger ett sådant motstånd från remissinstanserna. Det är knappt någon som är för detta. Nästan varenda en sågar idén och förslaget till den här utformningen av Nobel Center. Är det inte någon varningsklocka som ringer, Mogert?

Anförande nr 225

Borgarrådet Mogert (S): Nej, man behöver inte alls tycka om detta, man behöver inte tycka att det är vackert. Det är inte min poäng. Däremot när det gäller er kritik att det skulle vara något hafsverk och något slags fusk och att det är att smälla ihop en låda är min poäng att det inte alls är så. Sedan tycker jag att det är vackert. Det är ett genomarbetat förslag, det är gjort av en arkitekt vars specialitet framför allt är nya moderna tillägg i historisk miljö. Det är inte hopprafsat och påhittat. Jag vill invända mot den typen av argumentation.

Både du, Erik, och jag var och tittade på ett hus som en stjärnarkitekt från Le Corbousier som vi tyckte var anskrämligt. Absolut, det behöver inte vara vackert bara för att det är en stjärnarkitekt som gjort det. Där delar jag din uppfattning helt.

Anförande nr 226

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag måste säga att jag är imponerad över åhörarna som kan sitta kvar trots de hårda bänkarna.

Feministiskt initiativ säger nej till Nobel Center på Blasieholmen, och det framför allt av två anledningar. För det första är det naturligtvis kostnaderna, som rusar i väg i staden och har nästan fördubblats. Och det finns fortfarande en massa frågetecken. Vi vet inte vad som finns i marken och vad som behöver göras.

Ur ett feministiskt perspektiv är det väldigt problematiskt att vi kan pumpa in hur mycket som helst i prestigeprojekt samtidigt som vi håller igen kostnaderna inom välfärden. Det finns inga kommunala verksamheter där det vore okej att låta kostnaderna öka på det här sättet. Omsorg, skola och socialtjänst måste hålla budget eller skära ned, men statusbyggen verkar få de pengar de behöver. Det är ett tydligt ojämnt sätt att fördela våra gemensamma resurser på, och ingenting som vi kan stå bakom.

Den andra anledningen är placeringen. Det är så kortsiktigt att lägga en till publikdragande verksamhet i innerstaden. Stockholm växer, som finansborgarrådet påpekade, och det finns många bra platser i ytterstaden där Nobel Center kunde fylla sin uppgift som en samlingspunkt för vetenskaperna och locka besökare till de delar av staden som annars inte är naturliga mål för turister.

Vi feminister arbetar för att bryta den segregerade staden. Det har länge varit dags att släppa innerstadsfixeringen och se möjligheterna i hela staden. Till exempel i Järva finns det många människor, bra kommunikationer och Kista i närheten.

Jag yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 227

K a r i n E r n l u n d (C): Det är kul att höra att Feministiskt initiativ äntligen tycker någonting i fullmäktigesalen. Det är inte ofta vi ser era vara uppe och engagerat ta del av debatten. Det är intressant att ni väljer just det här ärendet, där ni slår följe med till exempel Sverigedemokraterna i att skydda utsikten från Strandvägen. Jag måste säga att jag är lite förvånad att ni väljer just detta ärende att engagera er i.

Jag måste ställa en fråga. Det som verkar vara er viktigaste kritik är de ökade kostnaderna. En del av de ökade kostnaderna är i själva verket en minskad intäkt i form av minskade intäkter från parkering. Tycker inte ni i Feministiskt initiativ att det faktiskt är ganska bra?

Anförande nr 228

M a l i n E r i c s o n (FI): Vi slår inte följe med någon, utan vi har våra egna åsikter om saker som ligger nära våra hjärtan, och i det här fallet är det placeringen av Nobel Center. Det beror inte på hur det ser ut, utan det är helt enkelt denna innerstadsfixering som vi är väldigt trötta på.

Jag tycker att det är mycket bra att vi slipper en parkering på Blasieholmen, men det finns andra saker som kan byggas där än just det här museet.

Vi ansluter oss till Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 229

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, ledamöter, åhörare! För många manifesteras Alfred Nobels livsgärning i och med festligheterna den 10 december varje år med utdelning av Nobelpris och en fantastisk bankett, bland annat i detta hus som vi befinner oss i. Som student var jag själv engagerad i detta firande, så Nobel och hans arv ligger mig väldigt varmt om hjärtat. Hans betydelse för Sverige som varumärke kan inte nog understrykas.

Självklart borde Nobel få ett eget hus, och där ska en rad olika funktioner rymmas. Det får gärna vara djärvt till både funktion och form precis som en byggnad som representerar en innovatör som Nobel ska göra. Därför är det otroligt viktigt att platsen väljs med omsorg. Därför är det så olyckligt att man stirrat sig blind på Blasieholmen.

Blasieholmen bär på sitt eget historiska arv och kultur som en del av Stockholms handel och sjöfart. Därför skulle det vara sorgligt om en sådan del gick förlorad. Det kommer det att göra, för detaljplanen förutsätter att man river tullhuset och de två sjömagasinen. Det du en gång rivit kan du aldrig återställa. Det finns det otaliga exempel på även i närtid.

Jag vill inte lägga hela Stockholm i formalin, som en del vill låta påskina. Jag vill både ha Nobel Center i Stockholm, varför inte i Hagastaden eller i Vinterviken, och ha ett bevarat tullhus på Blasieholmen. Det tycker jag att stockholmarna ska få.

Bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 230

R a s m u s J o n l u n d (L): Ordförande, ledamöter, åhörare! Alfred Nobels gärning och det pris som bär hans namn är ett av Sveriges och Stockholms starkaste varumärken. Naturligtvis ska vi ge förutsättningar för att skapa ett modernt Nobel Center som berättar om historien och som siktar på framtiden.

En annan av Stockholms stora tillgångar är staden i sig – stadsmiljön, vattnet, den lätt avläsbara topografin, arkitekturen från många sekler som bråkar, bryter av och framför allt samsas. Dessa två tankar kan vi och måste ha i huvudet samtidigt. Platsen på Blasieholmen är en av stadens sista centrala i huvudsak fria tomter. Det är en märkesplats, och den ska naturligtvis utnyttjas till någonting riktigt bra, en märkesbyggnad. Men den är inte helt tom. Där finns både byggnader och inte minst ett historiskt arv som vi måste beakta. Det är en sak.

Platsen i sig är historisk och dess roll i staden är den andra och kanske ännu känsligare saken. Jag och Liberalerna motsätter oss inte Nobel Center, tvärtom. Vi motsätter oss inte heller en framtida byggnation på Blasieholmen, men vi vill och kan inte stödja detta förslag till Nobel Center på Blasieholmen.

David Chipperfield må vara en arkitekt med världsrykte, och det gyllene hus som han har ritat och ritat om må mycket väl vara av arkitektur i hög klass, men är det rätt för platsen? Att vi ställer den frågan innebär inte att vi måste ha en färdig skiss på

hur vårt hus skulle se ut som vi skulle vilja ha på den här platsen. Det är som bekant inte politiker som ska rita hus, trots att det låter så ibland i debatten.

Kulturmiljön på Blasieholmen och husets plats i centralt blickfång är det som motiverar vårt nej. Det är ett nej som delas av många röster i denna sal, röster som inte alltid har samma uppfattning i handels- eller ens i stadsbyggnadsfrågor, utan tvärtom. Till kritikerna hör, som har nämnts tidigare i debatten, nätverket Yimby vars själva existens går ut på en positiv inställning till stadsbyggnadsmässig förnyelse och förtätning. Men här talar man om en monolitisk utformning och betonar, liksom vi, värdet av det tullhus som måste rivas.

Att säga nej till det nuvarande förslaget till Nobel Center på Blasieholmen är inte ett utslag av att säga nej till allt byggande i Stockholm. Det är inte ett nej till förändring. Det är inte ett nej till modern arkitektur. Men att bejaka förnyelse och förtätning innebär inte att man måste säga ja till allt. Att bygga nytt innebär inte att vi måste radera historien.

Tänk om, tänk nytt! Ta chansen att göra någonting riktigt bra såväl för Nobel som för Blasieholmen och Stockholm. Tack för ordet!

Anförande nr 231

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här ärendet har, som väldigt många andra plan- och byggärenden, väckt många känslor. Det är förståeligt eftersom förändring ofta känns skrämmande.

Jag och Centerpartiet tillstyrker förslaget om Nobel Center på Blasieholmen därför att vi vill se en stad i förändring. Vi vill blicka framåt, och vi ser att det med förändring tillförs värden till vår stad.

Nobelpriset är ett av de mest prestigefyllda priserna i världen och ett av de starkaste varumärkena för Sverige. Sedan Alfred Nobel instiftade priset har det nått en berömmelse utan motstycke, långt utanför den vetenskapliga litteratur han ville premiera.

Stockholm har genom att vara den plats där priset delas ut blivit världskänt. Prisutdelningen och festen ses numera av många miljoner tv-tittare runt hela världen. Det har gjort Stockholm till en ännu större turistmagnet. Så länge jag minns har diskussioner förts om en behovet av en byggnad för Nobelpriset. Det har funnits många förslag. De har värderats och förkastats under årens lopp, men hittills har ett mindre museum i Börshuset blivit det enda synliga beviset på prisets historia, och det tycker jag är väldigt synd.

Fru ordförande! Nu ska vi äntligen få ett verkligt Nobel Center på en central plats i staden, Blasieholmen, en mötesplats där allmänhet och vetenskap kan träffas och förkovra sig i vetenskapliga rön och i Nobelprisets historia och där utvecklingen inom forskningen under mer än hundra år kan tydliggöras.

Dagens förslag till beslut grundar sig på en överenskommelse mellan staden och Nobelstiftelsen 2011 med ett brett politiskt stöd om att gemensamt verka för ett byggande av Nobel Center på Blasieholmen. Det tillför staden ett nytt attraktivt

besöksmål, tillgängligt från kollektivtrafik och från vattnet. En upprustning kommer att ske av ett område som i dag består av parkeringar och grus. Centern beklagar dock att beslutet inte innehöll flytt av det gamla tullhuset.

En arkitekttävling har genomförts där elva arkitekter från åtta länder inbjöds att delta. En jury utsågs med representanter för vetenskap, kultur och professionen. I den ingick även Stockholms stads dåvarande stadsarkitekt. Sedan beslutet fattades har en demokratisk, öppen och transparent process genomförts i enlighet med lagen där alla aspekter belysts och vägts in. I sammanvägningen av allting gällande Nobel Center överväger fördelarna, och nu tar vi nästa steg.

Anförande nr 232

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige! Det jag undrar lite grann när det gäller Centerpartiets inställning i denna fråga är att ända sedan jag kommer ihåg från slutet av 80-talet var aktiva centerpartister väldigt inriktade på miljöfrågor och kulturmiljöfrågor. Min uppfattning är i och för sig att ni i mångt och mycket i er fäbless för höga hus med mera styrs av Stureplanshögern, men jag antar att jag har fel, Christina. Det kan väl inte vara så illa?

Anförande nr 233

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Jag vet inte vilken Stureplanshöger du pratar om, Björn, men vad jag vet är att Centerpartiet alltid har varit en idéskapande del av Stockholmspolitiken. Vi har kommit ständigt med nya idéer. Ibland har vi legat lite före, men verkligheten brukar komma i kapp oss. Och det kommer den säkert att göra nu också när väl huset är på plats, Björn Ljung.

Anförande nr 234

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Precis som vid Slussen och när det gäller Waterfront vill man bygga rymdskeppsliknande byggnader på Blasieholmen. Visst, vi har inget emot den futuristiska arkitekturen, men den hör inte hemma i kulturhistoriska miljöer i Stockholm.

Hur är det med utrymmet ute på Blasieholmen? Det här utrymmet behövs när Nationalmuseum utökar sina utställningar. Det här har man inte tagit i beaktande, anser jag. Det kommer en tid när Nationalmuseum behöver mer utrymme, och om vi bygger Nobel Center där finns inte den möjligheten. Vi får inte glömma att Nationalmuseum är en av våra stora klenoder. Att man bygger den här kolossen vägg i vägg med Nationalmuseum är väldigt illa.

Vidare vill jag nämna att det känns självklart att Nobel Center ska ligga i vetenskapsstaden, Hagastaden. Men i stället vill man bygga Nobel Center på Blasieholmen. Varför vill man göra det? Ja, det handlar självklart om pengar. Genom att bygga en stor koloss ute på Blasieholmen, i Stockholms bästa läge, får Nobelstiftelsen möjlighet att hyra ut den för olika evenemang och kontorslokaler i Stockholms bästa läge. Det är Nobelstiftelsen i behov av. De är inte så intresserade av att behöva sänka priserna ännu mer än vad man redan har gjort.

Vi har hört vd:s för Nobelstiftelsen som tårdrypande talar om barn: Tänk på barnen, skolklasserna måste ha utrymme. För att lite senare deklarerar: Får jag inte bygga på Blasieholmen är jag inte intresserad av att bygga alls.

Det här säger egentligen allt. Det handlar helt enkelt om pengar. Det viktigaste är inte att bygga Nobel Center, utan det handlar om pengar. Det viktigaste är inte att vårda varumärket Nobel. Det viktigaste är helt enkelt att Nobelstiftelsen ska tjäna pengar.

Jag tycker att det är djupt beklagligt om vi i dag bifaller förslaget. Debatten slutar inte här oavsett beslutet.

Anförande nr 235

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag har fått möjligheten att lyssna på argumentationen under debatten. Jag kan konstatera att jag är ganska imponerad av att vi i denna sal tycks vara helt överens om en sak, och det är att Blasieholmen är rätt plats för Nobel Center. Det är också vad jag har uttryckt hela tiden som vi har diskuterat frågan. Blasieholmen är uppenbarligen rätt placering, men sedan har det under resans gång uppkommit diskussioner om arkitektur och annat, vilket jag återkommer till. Det är bra att vi är överens om platsen.

Det som förvånar möjligen är att Feministiskt initiativ och Sverigedemokraterna har kommit till exakt samma slutsats, att huset är vackert men det ska vara någon annanstans. Det var lite annorlunda än vad jag trodde att jag skulle få höra i kväll.

Det är väl kanske inte så underligt att det finns olika uppfattningar om hur ett hus ska se ut. Jag tror att vi alla har anledning att börja reflektera över vad som skapar skepsis som finns i Stockholm för ny arkitektur som vågar ta för sig. Tveksamhet till nya byggnader är dock inte någonting som vi har sett bara de senaste åren. Faktum är att när Nobel Center skulle byggas 1907, de första förslag som kom då, var man extremt skepsis till de förslag som då visades upp. Även Stadshuset ansågs vara väldigt märkligt i vissa kretsar, för att inte tala om Riksdagshuset och Riksbanken, Globen och Vasamuseet. Nu börjar vi närma oss den tideräkning då flera av er var med i salen. Så har vi ABBA-museet och Slussen. Det var några i denna sal som röstade mot Slussenförslaget inledningsvis.

Ja, det finns en skepsis mot någonting nytt, och det tycker jag att vi alla måste ha respekt för. Man kan då fundera på: Vad beror det på? Jag tror att stockholmarna är väldigt intresserade av arkitektur av ett skäl, och det är nedärvd skepsis mot det som vi såg under Hjalmar Mehr-åren. Man är försiktig när man ser planer som kommer fram. Man är fundersam över om beslutsfattarna igen ska sätta i gång med någonting som man har sett tidigare.

Det motståndet måste man dock ta med stort allvar. Jag vill hävda att efter det gedigna arbete som staden har gjort i den här frågan kan vi med stor enighet i dag fatta beslut om dels platsen, dels en byggnad som kommer att ge varumärket Nobel ytterligare glans, för det är det värt.

Anförande nr 236

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag tycker att det var väldigt intressant med resonemangent guilty by association. Jag vet inte hur andra partier resonerar i alla lägen, men jag vet hur vi i Feministiskt initiativ resonerar. Vi har ett feministiskt perspektiv på de förslag som vi lägger fram och på de tankar vi har, även kring byggprocesser.

Vi ser att det finns mycket bättre ställen att ha Nobel Center på än just mitt i staden, med denna innerstadsfixering där allt ska stoppas mitt i alltihopa. I stället skulle man kunna tänka sig en publikdragande magnet utanför staden.

Anförande nr 237

Borgarrådet L a r s s o n (M): Poängen är just att det kanske inte är så lätt att ideologiskt finna en arkitektur. Det är inte så lätt ideologiskt att finna den här konsten gemensamt. Jag är lite fascinerad över att partierna kan vara så eniga om någonting är vackert eller inte. Skönheten sitter väl ändå i betraktarens öga. Det kan skära igenom partier och även genom familjer. Det är nämligen svårt att säga vad som är vackert eller ej, för det är en subjektiv bedömning.

Det är därför jag blev något förvånad över att ni båda i era respektive partier i talarstolen sade att ni egentligen inte hade någonting emot huset, men ni tyckte att det var felplacerat. Den uppfattningen har jag inte hört så mycket här. Här tycks det vara en relativt stor enighet om att placeringen på Blasieholmen är den rätta.

Anförande nr 238

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Visst, en fyrkantig låda kan passa in i nya stadsdelar, men är inte direkt någonting som vi uppskattar inom Sverigedemokraterna. Det som jag tycker är väldigt beklagligt, Joakim Larsson, är att inte bara Moderaterna utan även Socialdemokraterna efter ett par cocktailpartyn med Nobelstiftelsen är beredda att sälja ut praktiskt taget hela staden. Man har gett bort marken från Blasieholmen som är värd 1 miljon kronor. Det är stockholmarnas mark.

Kan inte du svara på frågan, Joakim, för Jan Valeskog är inte intresserad av att svara, men du kanske kan svara: Varför kräver man inte att Nobelstiftelsen garanterar finansieringen av detta bygge åtminstone?

Anförande nr 239

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag avstår från att kommentera det party som du pratade om, Martin. Vi ska hålla oss inom politik, och det är bra för er att lära er det också.

En sak kan jag konstatera. Om det hade varit fråga om ditt Vikingamuseum hade du inte haft ett enda erinrande om att det kostade pengar att göra i ordning marken för ditt Vikingamuseum. Det här handlar återigen om vad man vill se. Vi har museer och statliga institutioner som stöds av statliga pengar. Vi har stadens eget museum som vi bekostar varje år. Det här blir till och med lite billigare än vad Liljevalchs kostar. Men du kanske vill ta bort de statliga stöden och stadens stöd till olika museer? Om det är det som är Sverigedemokraternas vilja, så säg det för Guds skull! Vi behöver alltmer få reda på er politik inom de andra områdena än inom ert favoritämne.

Anförande nr 240

E l i n O l s s o n (MP): Miljöpartiet säger nej till Nobel Center. Vi gör det efter en lång process. Vi har arbetat intensivt för att hitta konstruktiva lösningar utifrån det som sakkunniga och remissinstanser har lyft fram under processen.

Vi ser i grunden att Nobel är en viktig symbol för Sverige, och ett väl genomfört Nobel Center på ett positivt sätt skulle bidra till Stockholms attraktivitet. Med den volymminskning som skett sedan inriktningsbeslutet, att parkeringsgaraget utgått och att man säkerställt att byggnaden garanterat får ett huvudsakligen offentligt innehåll, ser vi att projektet tagit stora kliv i rätt riktning. Det har varit viktigt för oss att inte behöva se en smyggkontorisering av en mycket värdefull plats i Stockholms hjärta.

Dock kvarstår flera osäkerhetsfaktorer kring ekonomin, kulturmiljön och gestaltning. Blasieholmens känsliga kulturmiljö ställer exceptionella krav, både på byggnationen och på hanteringen av platsens kulturhistoriska arv. En alternativ placering hade kunnat påskynda hanteringen avsevärt och sannolikt lett till mindre kostsamma lösningar för staden. Från Miljöpartiets sida har vi ett uttalat krav att tullhuset ska flyttas. I överenskommelsen om exploatering finns ingen tillfredsställande lösning presenterad, vilket varit en förutsättning från vår sida för projektets genomförande.

Kostnaden för staden har mer än fördubblats sedan det tidigare inriktningsbeslutet och trots det kvarstår flera osäkerhetsfaktorer kring de arkeologiska utgrävningarna och den framtida kostnaden för torget, som vi ser som en viktig beståndsdel för helheten av projektet. En uppskattning av kostnader för iordningsställande av torget och flytten av tullhuset borde ha inkluderats i den totala uppskattningen då de är viktiga förutsättningar för projektets genomförande.

Vi anser därutöver att kostnader för detaljplan samt just kostnaden för arkeologiska utgrävningar borde ha finansierats av Nobelstiftelsen, för att minska osäkerhetsfaktorerna gällande stadens utgifter i samband med byggnationen.

Mot bakgrund av detta kommer Miljöpartiet att rösta nej till Nobel Center.

Anförande nr 241

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Hur kan man stå här och tala om att vi har gjort en så jättedålig förhandling inom majoriteten att ni måste säga nej till förslaget? Det är ett förslag som ni uppenbarligen tycker har blivit rätt bra, ett förslag som ni ser stora fördelar med. Men så har ni den och den invändningen. Varför i Herrans namn har ni inte tagit upp det inom majoriteten och kommit överens så att ni hade kunnat vara med och haft den positiva inställningen fullt ut till det här bygget, som ni ändå tycks vilja ha?

Anförande nr 242

E l i n O l s s o n (MP): Vi kan konstatera att vi från sida inte tycker att man har kommit hela vägen fram med projektet. Det är så det har landat på båda sidor av blocket. Vi har tagit ställning för projektet som enskilda partier, och vi för vår del har landat i att vi inte kan gå vidare med förslaget så som det ser ut.

Anförande nr 243

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och därmed till förslaget att gå vidare med att uppföra Nobel Center på Blasieholmen.

Centerpartiets utgångspunkt är och har varit att hitta en bra plats för ett Nobelhus i Stockholm men också att omvandla Blasieholmen från en central så gott som

outnyttjad plats till en levande stads- och kajmiljö. Vi ser fram emot att omvandla den gropiga och grusbelagda parkeringsplatsen med en utmärkt sjöutsikt till en plats som faktiskt blir värd att besöka och vistas i.

Stockholm ska fortsätta att ha ett levande båtliv. Det finns ingenting i Nobelprojektet som hindrar det. Tvärtom ser vi fram emot att få en upprustad kajmiljö som kan ge bättre förutsättningar för ett levande båtliv, med till exempel pendelbåtstrafik.

Vi är glada över att parkeringsgaraget har utgått från planerna. Det hör inte hemma på en sådan här central plats i Stockholm med närhet till tunnelbanan. Med pendelbåtstrafik kan besökare som inte går eller cyklar till Nobel Center ta sig dit förutom med tunnelbana också med båt.

Det finns en del i denna sal som är emot detta bygge, som helt enkelt tycker att det är fult. Fult för att det är för stort, fult för att det är för modernistiskt, och någon tycker att det är fult för att det är i mässingsfärg. Någon annan tycker att det inte passar in med utsikten från Strandvägen.

Frågan om det planerade huset i Blasieholmen har behandlats under en lång process där en markanvisning fick stöd från en bred politisk majoritet, varpå man utlyste en arkitekttävling. Där var det en enig expertjury som utsåg det liggande förslaget som vinnare. Tycka vad man vill om det, men vi centerpartister tar inte på oss rollen att agera smakpoliser och gå över huvudet på den expertisen.

Efter denna långa process ser vi nu fram emot att minnet och arvet efter Nobel får en värdig plats i staden och att Blasieholmen får det lyft som holmen faktiskt förtjänar.

Anförande nr 244

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Karin Ernlund nämnde här att det tilltänkta bilgaraget inte är bra. Då undrar jag hur Karin Ernlund tänker. Hur ska man klara av trafiksituationen ute på Blasieholmen? Det kommer ju inte att bli färre bilar. Det kommer att bli enormt mycket taxibilar, och det kommer kanske att vara 20–30 bussar som ska trängas ute på Blasieholmen under högsäsong. Hur hade ni tänkt att det här ska lösas?

Anförande nr 245

K a r i n E r n l u n d (C): Tack för frågan! Martin Westmont lyssnade uppenbarligen inte på vad jag sade här i mitt anförande. Jag ser fram emot att de besökare som inte går eller cyklar till Nobel Center kan ta sig dit med tunnelbana. Det är bara några hundra meter till blå linjens tunnelbanestation. Det handlar också om pendelbåtstrafik.

När det gäller de 20–30 bussarna som Martin Westmont ser framför sig ska gå till Blasieholmen finns det ingen naturlag som säger att alla besökare behöver ta sig fram med bussar. Sjövägen mellan Stockholms stora kryssningsfartyg och Blasieholmen är väldigt kort. De personer som kommer till Stockholm med kryssningsfartyg kan med fördel ta sig dit med pendelbåtstrafik i stället.

Anförande nr 246

M a g n u s N i l s s o n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Den här diskussionen om Nobel Center kanske är den mest infekterade diskussionen vi har haft sedan vi pratade Slussen. Det känns som om de båda byggena har någonting gemensamt, och det är att det är ganska stora och omfattande byggen väldigt centralt i Stockholm. Jag förstår att det väcker mycket känslor. Att bygga i innerstaden är svårt, och det är svårt av den enkla anledningen att vi älskar vår stad. Det är en väldigt vacker stad vi har. Det räcker med att gå hem efter mötena här på kvällarna så ser vi hur fantastiskt vackert Stockholm är. Det är klart att detta att avgöra vad som är vackert på en sådan plats är väldigt svårt, speciellt när det gäller byggnader. Byggnader är inte som vårmode eller liknande, utan det är något som ska stå i hundratals år om man sköter dem väl, så det är väldigt svåra frågor att svara på.

Vad vi egentligen skulle diskutera är kanske inte vad som är vackert eller fult, själva utseendet, utan vad byggnaden faktiskt ska innehålla. Det jag tycker är mest intressant i det här är det som finns inuti: hyllningen till vetenskap och forskning och möjligheten till framtidens framsteg. Det är möjligheten att bygga en plats där man kan samla forskare, doktorander, professorer, skolelever och studenter för att diskutera lösningar på de utmaningar vi står inför, att diskutera det som Nobelpriset egentligen handlar om, att diskutera materiallära, matematik, lyrik, litteratur, konfliktlösning. Vi har enorma problem framför oss som våra generationer har skapat och som morgondagens generationer måste ha inspiration att lösa.

Det här ger oss en möjlighet att lyfta Stockholm ett steg förbi att bara ha väldigt bra universitet. Stockholms universitet är bland de bästa i världen, och vi skulle kunna ta steget upp till att också ha universitet på nivån Harvard och Cambridge, men då måste vi också ha en symbol, en vision av vad Kunskapsstockholm ska innebära som lockar till sig de absolut bästa studenterna, de bästa forskarna och som inspirerar.

Jag tror att Nobel Center kan vara en sådan inspirationskälla för att nå helt nya mål, och jag tror också att det för våra egna skolelever, de tolv skolklasser som ska tas emot dagligen där, kan vara en otroligt inspirerande källa till morgondagens utbildningar och vetenskap.

Jag tycker att det här centret skulle kunna vara en kunskapsvision som vi kan vara stolta över, något som vi verkligen kan känna är starten på någonting mycket, mycket större. I stället för att diskutera vad som är vackert och fult tycker jag att vi ska koncentrera oss på just den möjligheten till en forskningsyta att vara stolta över. Jag tror att den visionen är det absolut vackraste som vi kan placera mitt i staden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 247

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det var ett långt inlägg för att tala om för oss att vi inte ska ha någon uppfattning om arkitekturen utan se på innehållet. Låt oss göra det! De lärosäten som nyligen uttalade sig i en debattartikel i Dagens Nyheter sade mycket tydligt att det är inte storleken och inte platsen som är det viktiga för dem. Det viktiga är att få ett Nobel Center.

Då så. Om man nu vill ha detta Nobel Center med denna storlek och innehållet, som redan finns, är viktigt: Låt oss då ha det på en annan plats! Hagastaden skulle passa alldeles utmärkt, till exempel. Det har ni inte reflekterat över, utan det ni vill ha är en ofinansierad lösning i Stockholm stad på en av de känsligaste platserna. Där vill ni lägga en byggnad som kommer att ta över holmen, ta över och dominera över den del av Blasieholmskajen som möter Hovslagargatan och dessutom det nyrenoverade Nationalmuseum.

Alla fel, Socialdemokraterna!

Anförande nr 248

M a g n u s N i l s s o n (S): Men Björn, jag förstår inte riktigt varför du är rädd för att använda Stockholms innerstad. Det är ju något av det absolut vackraste vi har. Är det någonting vi ska visa och stå upp för och vara stolta över är det just vår innerstad! Det är fantastiskt med vattnet, ljuset och människorna som rör sig. Jag bor inte själv i innerstaden, men jag åker väldigt gärna dit för det är en vacker plats.

Det är någonting jag är stolt över, och när jag är stolt över någonting vill jag visa det finaste jag kan tänka mig där. Och det är banne mig framsteg, vetenskap och forskning! Jag kan nämna 50 hus som jag tycker är mindre värda att ha i innerstaden och som står där redan i dag. Är det något vi ska vara stolta över är det vår vetenskap, vår forskning och våra framsteg. Det borde vara mitt i byn. Det borde vara på Blasieholmen.

Anförande nr 249

E r i k S l o t t n e r (KD): Det skulle bli en otroligt tråkig debatt om vi bara skulle stå här och diskutera Nobels och forskningens betydelse nu. Jag menar, där är vi ju helt överens, så det kunde bli något allmänt panelsamtal här framme. Men då skulle verkligen, om inte annat, både åhörarna och fullmäktigeledamöterna här inne kanske somna.

Jag blir lite orolig över resonemanget om att vi inte får diskutera vad som är bra och dålig arkitektur. Magnus Nilsson säger nu att vi inte ska diskutera vad som är fult och vad som är fint. Jag tycker inte att vi gör det så jättemycket. Jag tycker mer att vi diskuterar vad som passar in på Blasieholmen och inte. Men med den liksom relativistiska syn som Magnus Nilsson har på det här skulle vi lika gärna kunna ställa dit något beige punkthus från 1974 på tolv våningar, för vi ska inte ha någon åsikt om vad som passar in, vad som är fult och inte.

Jag tycker att det där är att retirera lite väl mycket politiskt. Jag står för, exempelvis, att jag tycker att gamla Klara var bättre än det nya Klara. Jag står för, exempelvis, att jag tycker att Strandvägen är finare än vad Åhléns hus är. Jag kan stå för ganska mycket av detta, och jag tycker att Magnus Nilsson retirerar för mycket.

Anförande nr 250

M a g n u s N i l s s o n (S): Då ska jag vara väldigt tydlig med att jag inte retirerar. Jag skulle vilja säga så här att *jag* inte tycker att det viktigaste är exakt hur byggnaden ser ut. *Jag* tycker i egenskap av folkvald här att det viktigaste med byggnaden är vad som finns inuti, vad byggnaden kan ha för funktioner och vad den

symboliserar. Det tycker jag är det absolut viktigaste med det här bygget. Det är inte en reträtt; det är ett anfall mot din syn som är fullkomligt fixerad vid utseende.

Jag har en annan vision om vad staden är, och det är den jag står upp för här i talarstolen, och det är ett Nobelhus som lyfter fram forskning och framsteg. Då väljer jag att fokusera på det, och om Erik Slottner vill fokusera på utseendet är det upp till honom. Jag fokuserar på innehållet.

Anförande nr 251

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Nu vänder jag mig kanske främst till åhörarläktaren och även eventuella webb-tv-tittare, för i en sådan här tung stund kan det kännas som en lättnad för oss om vi lyfter oss tillbaka och reflekterar lite grann över vad det beslut som antagligen kommer att tas i kväll faktiskt betyder.

Det första som det betyder är att man kommer att riva tullhuset och de två magasinerna. Det känns för oss hjärtskärande och så vidare, men ändå: Det är för att vi är lite bortskämda här. I andra länder kommer det en jordbävning, och så är bara kulturarvet borta. I dagarna uppmärksammar vi nu årsdagen av jordbävningen i Nepal – ett världsarv som bara försvann. För ett dussintal år sedan var det en jordbävning i staden Bam i östra Iran. 40 000 människor dog. En hel stad, 2 000 år gammal, blev bara sand. Vi får väl liksom bita ihop och acceptera nu att de här byggnaderna kommer att rivas.

Sedan då? Sedan ska det vara arkeologiska utgrävningar. Det kommer överklaganden. Det som står i handlingarna om att man kanske tänker sig att december 2019 ska det vara den första utdelningen och invigningen – det finns nog goda chanser till att det inte blir så. Tvärtom kommer den här frågan om Nobel Center att utvecklas till en valfråga. Vi ska fortsätta kämpa! Vi ska ha folkomröstning! Vi ska... tja, vad vet jag. H&M går in och sponsrar. Kanske kan vi starta en bojkott, en kampanj mot H&M? Vad vet jag vad det kommer ut av det. Men kampen fortsätter, långt efter midnattsslaget!

När det gäller huset som sådant och läget såg vi här i förra veckan hur sponsorerna gick ut och sade att det ska vara forskning i den här byggnaden. Hurra, vad bra! Men då så! Var forskar man i Stockholm? Karolinska institutet, KTH, Stockholms universitet – var ligger de någonstans? Ta nu den här guldfyllda reaktorn och lägg den i Hagastaden där den hör hemma! Den är ful, den skär sig, den förstör fullständigt den vackra miljön omkring.

Vi menar att en stad ska byggas med årsringar. Alltså säger vi nej till det föreliggande förslaget till byggnad. Jag kommer tillbaka och tillbaka och tillbaka – jag går och trycker in mig igen!

Anförande nr 252

P e r O s s m e r (SD): Ordförande, ledamöter, åhörare! Egentligen, fru ordförande, borde inte frågan om Nobel Center vara en politisk fråga. I stället borde de olika ledamöterna utifrån vissa givna fakta och utifrån sina värderingar skapa sig en egen uppfattning. Visst hade det varit intressant, ja, faktiskt spännande att veta vad kammarens utslag hade varit vid en sluten och hemlig omröstning.

Nu lever vi inte i den världen. Betongblocken står där de står. Sverigedemokraterna är emot bygget på Blasieholmen. Varför då? Vi är väl alla ense om att Nobel Center ska ha en framträdande placering. Redan 1906 hade Ferdinand Boberg planer på att bygga vid Djurgårdsbron. Men varför ska det till varje pris byggas på Blasieholmen? Varför inte, som så många har sagt, i Hagastaden tillsammans med andra forskande vetenskapliga institutioner, eller kanske i närheten av Ulriksdal?

Varför ska det byggas så stort som möjligt? Det handlar väl om inkomstbringande evenemang och höga hyror, men det får inte vara ledstjärnan för Nobelinstitutet. De reduceringar som skett av byggnadsvolymen jämfört med ursprungligt förslag förtar inte intrycket av att man eftertryckligt sätter ned en enorm förgylld kloss, för att inte säga koloss, mitt i Stockholms vackra inlopp. Ny bebyggelse behöver inte vara likadan som gammal bebyggelse, men det här förslaget saknar varje tillstymmelse till anpassning till den omgivning som bland annat rymmer Nationalmuseum. Det kommer heller inte att bli många kvadratmeter över för en utbyggnad av museet. Sjötrafiken, en del av Stockholms själ, spolieras också.

Jag hoppar över trafikfrågorna och kan konstatera det att placeringen och utformningen av Nobel Center har varit aktuell lika länge som Slussenfrågan. Det är bra att det tas beslut, men det ska tas rätt beslut. Vi vet att det finns ett massivt motstånd från en överväldigande del av remissinstanserna. Det har sammanfattats av flera med några ord: för stort, för fult, för dyrt och på fel plats.

Sverigedemokraterna yrkar bifall till Liberalernas reservation vad gäller ärendena 2016:47 och 2016:51.

Anförande nr 253

E r i k S l o t t n e r (KD): Ett Nobel Center är välkommet till Stockholm. Ett Nobel Center skulle knyta an till vår stads stolta vetenskapshistoria med Alfred Nobel som den mest kända kopplingen med det Nobelpris som är vida känt världen över.

Men nu handlar inte denna debatt om ett ja eller nej till ett Nobelcenter. Detta är en stadsbyggnadsfråga av betydligt större dimensioner, om hur vi vill att vår stad ska utvecklas och gestaltas. Stadsbyggnadspolitik kräver ett stort mått av fingertoppskänsla, men tyvärr saknas det i detta förslag. Förslaget är okänsligt. Det tar ingen hänsyn till platsens kulturhistoriska värden, och man går emot en oerhört bred opinion i frågan. I princip är det ju bara, lite ironiskt kan man tycka, länsstyrelsen som säger ja till planen.

Man föreslår alltså att det grönklassade tullhuset från 1876 ska rivas för att ersättas av en fyrkantig modernistisk kub – på Blasieholmen. För mig är detta ofattbart. När man ser ritningarna går faktiskt tankarna väldigt lätt till en kärnkraftsreaktor, om än med ett något mer originellt färgval. Och kom inte och säga att detta är något unik arkitektoniskt tillskott till Stockholm! Det är så här nymodernistisk arkitektur ser ut; det är inget unikt med denna byggnad.

Men vi vill inte ha det på Blasieholmen! Inte på Strandvägen, inte i Gamla stan och inte på väldigt många andra platser heller. Det finns faktiskt bättre platser att välja för den här typen av byggnader. Vi måste ställa oss frågan hur vi vill utveckla Stock-

holm, om vi verkligen vill utveckla Stockholms vackra kärna med modernistiska kuber eller om vi vill utveckla Stockholm utifrån de starka värden som finns. För mig och Kristdemokraterna är svaret enkelt.

Jag har en liten bild här som kan illustrera hur man har gjort i Sovjetunionen. Där gjorde man ungefär så här när man förnyade sina platser, och det finns säkert massor av arkitekter som tyckte att det här var en fantastisk förvandling från något gammalt till nytt, att en ny årsring nu bidrar till den moderna stadens utveckling. Men medborgarna, våra uppdragsgivare, gillar inte detta. Det finns ingen folklig opinion, det finns inget folkligt tryck över huvud taget för att ersätta gamla byggnader med modernistiska klossar – tro mig!

En del hävdar att politiker inte ska lägga sig i gestaltningsfrågor. Samtidigt har ju självaste borgarrådet i sina synpunkter sagt att han tycker att arkitekturen håller en mycket hög nivå, och om ett borgarråd kan hävda det måste väl en opposition kunna hävda det motsatta. För Kristdemokraterna är frågan given: Ett Nobel Center i Stockholm är välkommet, men det måste ske på Stockholms villkor, och därför säger vi nej till det förslag som nu föreligger och yrkar bifall till den reservation som Kristdemokraterna och Liberalerna har lagt i kommunstyrelsen.

Anförande nr 254

Borgarrådet M o g e r t (S): Erik Slottner är absolut fri att hävda att byggnaden inte är vacker. Då utgår jag från att han tycker att jag är fri att hävda det motsatta. Jag tycker att den fungerar på platsen och tillför både staden och platsen någonting.

Jag måste få invända mot en sak i Erik Slottners resonemang, något som fler har sagt, nämligen det här att av alla som har svarat i samrådet så är det så många som är emot. Men så ser det ut i alla våra processer. Nästan alla samråd domineras av dem som är emot. Min fråga blir då: Kommer det att fortsätta vara Kristdemokraternas linje, att om en majoritet av dem som svarar i samråden är emot så kommer ni att vara emot? Eller är detta ett specifikt fall?

Anförande nr 255

E r i k S l o t t n e r (KD): När det gäller om man får tycka att något är fult eller inte: Varför jag sade detta till Roger Mogert, att han i sina synpunkter säger att det håller en hög kvalitet arkitektoniskt, är för att ni ofta brukar säga till oss som inte tycker att det gör det att politiken ska hålla fingrarna borta från gestaltningsfrågor och detta är något som vi ska lämna över till professionen.

Jag delar inte den synpunkten. Framför allt måste vi från politiskt håll kunna säga om det här är en byggnad som passar in på en viss plats eller inte.

När det gäller plansamrådet är det faktiskt unikt att det är ett så massivt motstånd. Jag menar, det är ju inte bara närboende och grannhus som är emot detta för att det täcker en utsikt, utan det är faktiskt en rad statliga institutioner och myndigheter som säger nej till detta. I princip är det bara länsstyrelsen som säger ja, och jag säger återigen ironiskt nog, för jag tycker att det är lite ironiskt att just länsstyrelsen säger ja, eftersom de brukar säga nej till så mycket annat. Jag vill därför påstå att det är unikt i detta fall att en så bred majoritet säger nej, och det är klart att det påverkar vårt synsätt i frågan.

Anförande nr 256

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nobel är en viktig symbol för Sverige och Stockholm. Nobel Center skulle på ett positivt sätt kunna bidra till Stockholms attraktivitet.

Vänsterpartiet är för ett Nobel Center i Stockholm. Men samtidigt har vi hela tiden varit tydliga med att man måste kunna klara av ett par saker inom ärendet. Det handlar om en godtagbar ekonomisk kalkyl och att kulturmiljön som finns i dag måste hanteras på ett godtagbart sätt.

Blasieholmens känsliga kulturmiljö ställer exceptionella krav, både på byggnationen och på hanteringen av platsens kulturhistoriska arv. För Vänsterpartiet har det varit ett minimikrav att tullhuset ska flyttas eller bevaras. Staden går nu fram med ett ärende utan en lösning för detta, och då kan inte vi heller ställa oss bakom Nobel Center.

Fullmäktige! Kostnaderna för staden har fördyrats avsevärt sedan det tidigare inriktningsbeslutet. Trots det kvarstår flera osäkerhetsfaktorer kring arkeologiska utgrävningar av torget. En uppskattning av iordningsställande av torget och flytten av tullhuset skulle inkluderas i en total kalkyl. Detta är viktiga förutsättningar för att hela projektet ska kunna genomföras.

Fullmäktige! Alla projekt som staden bekostar är så klart resultatet av prioriteringar, så även i detta fall. Det finns många verksamheter som vi behöver stärka med ännu mer resurser, inte minst i förorten. När vi ser ett projekt dra i väg på det här sättet måste vi därför prioritera det som vi tycker är viktigast.

Vänsterpartiet ställer sig av dessa skäl inte bakom detta förslag. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 257

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Man kan ju ställa samma fråga till er som jag ställde till Miljöpartiet om hurdana förhandlare ni egentligen är, eftersom ni egentligen bara är emot att man inte ska flytta tullhuset och resten kan ni köpa. Eller var det så att kulturmiljön, alltså grusplanen och parkeringarna, var det viktigaste skälet för er? Eller är det så att ni vill försvara dem som bor på Strandvägen så att deras utsikt inte blir störd av ett nytt hus? Vad är det som gäller?

Anförande nr 258

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Hela tiden har vi varit stringenta kring den här frågan och lagt särskilda yttranden och sådant i våra nämnder, och hela tiden genom historien har vi också pratat om ekonomi kring vad vi egentligen ger eller skänker till Nobelstiftelsen. Så på den punkten behöver Christina Linderholm inte känna något tvivel.

Det som vi har villkorat är att man ska klara kulturmiljöfrågorna. Där har en kompromiss varit att vi skulle kunna se ifall vi kan flytta tullhuset. Det har man kommit fram till att man inte gör. När det gäller ekonomin handlar det så klart också om att prioritera. I sådana fall handlar det om att man tar pengarna någon annanstans ifrån, och det är vi inte beredda att göra.

Anförande nr 259

Cecilia Obermüller (MP): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Just den här perioden är det inte helt lätt att vara miljöpartist. Vi har haft det lite skakigt. Men vi sprider glädje – skadeglädje. Alltid något!

Just här och nu i denna stund känns det okej. Vi har inom Miljöpartiet fattat ett beslut avseende Nobel Center – ett avslag på föreliggande förslag, som vi anser är rätt beslut. Jag tror att nästan undantagslöst är alla här inne förespråkare för att på olika sätt lyfta Nobel och Nobelpriset. Det är ju en fantastisk marknadsföringsfördel vi har för Sverige och för Stockholm. Nobelpriset lyfter forskning, kunskap och kultur och ger en skopa glamour med Nobelfesten. Nobel och Nobelpriset ger stolthet åt staden.

Självfallet vill alla ha ett bra Nobelmuseum. Men det nu liggande förslaget kan inte Miljöpartiet ställa sig bakom. Det handlar om ekonomin, det handlar om miljön, det handlar om kulturmiljö med tullhuset som vi ville skulle få ligga kvar eller åtminstone flyttas. Förslaget tillgodoser inte dessa aspekter.

En övervägande del av remissvaren är negativa. Nästan alla är det. Det är en farlig väg att inte lyssna på medborgarna. Det kan göda ett politikerförakt. Det kan ju bli en ny almstrid, och vi har annat att göra, andra uppgifter som vi måste genomföra. Ett omtag i den här frågan vore bra.

Bifall till Miljöpartiets reservation i frågan!

Anförande nr 260

Christina Linderholm (C): Jag kan inte låta bli – jag har ju läst er reservation, och förutom det här med att ni tydligen är väldigt oroliga för vad människor tycker i olika frågor och inte vill stöta er med någon skriver ni i reservationen att det är olyckligt att ändra fasadmateriäl. Så är det ju. Man har bytt ut fasadmaterialet just för att det man hade tänkt sig från början inte svarade mot stadens miljökrav.

Nu har man ett fasadmateriäl som gör det, och detta har gjorts under ärendets gång. Nu finns inte de riskerna. Miljöpartiet har liksom inte bara sagt nej, utan ni har ju sagt ja, om och ja, om. Men plötsligt landar ni i alla fall i ett nej med något märkliga argument.

Anförande nr 261

Cecilia Obermüller (MP): Jag tycker att vi ska bygga staden *för* medborgarna, *med* medborgarna. Det är ju inte motborgare vi har i staden. Alltså lyssnar vi.

Det är inte konstigt att man tvekar när fasadmaterialet byts ut. Det är väl bra om det blir bättre ur miljöhänseende, men man kan ha en viss oro efter att ha sett hur Stockholm Waterfront blev.

Vi har tittat och vägt samman de olika alternativen. Vi har sett på hela faktaunderlaget och konstaterat att sammantaget kan vi inte stödja det här förslaget.

Anförande nr 262

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har nu behandlat rätt så många delar i det här ärendet och ändå inte gått till botten med allt. Ni som nu förespråkar detta Nobel Center har sagt till oss som är ytterst skeptiska motståndare till det här förgyllda bilbatteriet eller kärnkraftverket på den här platsen att så kan vi inte tycka! Det här är ju världsberömda arkitekter och titta vad fint det har blivit i Berlin!

Då kan vi säga att när det gäller resultatet i Berlin för dessa internationella arkitekter så finns det olika uppfattningar. Det finns fler exempel på att just dessa internationella arkitekter inte alls lämnar efter sig de oförglömliga byggnader som alla kommer att älska i tidernas evighet. Så är det inte, och vi förbehåller oss rätten att föredra att behålla kulturhistoriskt viktiga hus och kulturhistoriskt viktiga sjömagasin framför att skövla och jämna dem med marken och sedan bygga ett hus med en gestaltning som inte alls fungerar på platsen.

En annan sak som ännu inte riktigt har hanterats är de arkeologiska utgrävningarna. Mia Tottmar hade en utmärkt artikel i Dagens Nyheter för tio dagar sedan, där hon visade de olika troliga fyndplatserna på Blasieholmen och i dess närhet. Kommer ni ihåg vad som hände när gamla riksdagshuset, som nu är vårt nya riksdagshus, skulle få ett parkeringsgarage? Kommer ni ihåg vad som hände? Just precis, man hittade en del av Stockholms medeltida stadsmur och vi fick ett medeltidsmuseum.

Det som skulle kunna hända i samband med att det finns en majoritet som beslutar i detta, och som skulle ha någonting gott med sig, är att när man gör de arkeologiska utgrävningarna så blir det till slut inget Nobel Center, utan det vi får blir i stället ett maritimt museum, därför att man kommer att hitta sådana fynd på den här platsen att man inte kan tänka sig att bygga. Det vore bra. Det kan vara ett önsketänkande, men det är inte helt orealistiskt.

En annan sak som bekymrar mig är att vi trots allt inte får svar när det gäller ekonomin. Jag hävdar att det finns uppgifter i Stockholms Hamnars redovisning som visar att kajen vid Grand Hotel var utomordentligt dyr att renovera och bygga upp igen. Det handlar om kostnader på 250 miljoner och inte 10 miljoner som Jan Valeskog säger.

Anförande nr 263

Borgarrådet Moger (S): Låt mig säga att jag flera gånger, precis tvärtemot vad Björn Ljung säger, har sagt att han absolut är fri att tycka någonting annat kring detta. Bara för att det är en internationellt erkänd arkitekt behöver det inte betyda att man ska tycka att huset är vackert. Det finns ingen sådan logik.

Däremot skulle jag nog tycka om ifall Björn Ljung visade respekt för oss som tycker att huset är vackert och fungerar på platsen. Jag kan bli lite störd av den här typen av nedsättande termer som flera av er svänger er med när ni pratar om ett förgyllt bilbatteri eller kärnkraftverk eller sovjetarkitektur. Jag tycker att det är onödigt. Jag tycker att det är lite småaktigt. Vi kan ha olika synpunkter på det; det köper jag.

Jag tycker att det blir ett bra tillägg. Jag står för det, och jag tycker att Björn Ljung också ska respektera detta.

Anförande nr 264

Björn Ljung (L): Intressant! Analysera nu vad borgarrådet Mogert sade: Jag tycker inte att du ska få tycka det du tycker, för du tycker ju att det här liknar något som jag inte håller med om.

Nu tycker jag att vi ska höja debatten lite mer än så. Min första reflektion när jag såg det här att det ser ju för tusan ut som mitt båtbatteri, fast i gyllene färg. Det var min egen reflektion. Tillåt mig därför också säga att jag föredrar att vi behåller våra historiska hus i den här staden och faktiskt inte låter de internationellt erkända arkitekterna gå hårt åt dem.

Ni har en annan uppfattning på den här punkten, och det är bara att beklaga. Det är att beklaga att rivningsraseriet tar ny fart i Stockholms stad under er, Centerpartiets och Moderaternas majoritet här i fullmäktige. Men jag kan lova er att ni kommer att möta motstånd på varenda punkt, ända in i kaklet – var så säker, Roger Mogert!

Anförande nr 265

Jan Valeskog (S): Det är märkligt att Björn Ljung blandar ihop Stockholms Hamnars kostnader för totalrenovering av kaj och byggande av biljettkurer och annat vid Strömkajen. Vad frågan handlar om är hur mycket extra de arkeologiska utgrävningarna kostade. De kostade alltså 10 miljoner som jag sade, varav en del av de pengarna fick läggas ned extra för att påskynda projektet så att man hann i tid. Jag har ställt den frågan och fått skriftligt svar, och jag kan skicka över den till Björn Ljung: 10 miljoner inkluderat extrakostnader för att hinna ifatt projektet i tid.

Ibland pratar Björn Ljung om helt andra saker, som kostnaderna för att göra om kajen. Vi pratar om de extra kostnaderna för de arkeologiska utgrävningarna, och det är det som är intressant apropå projektet med Nobel Center.

Anförande nr 266

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Äntligen, Jan Valeskog, visar du att du inte har förstått ett enda dugg av vad jag har sagt! Om du hade lyssnat hade du hört att jag sade att renoveringen av hela kajen kostade detta. I ärendet om Nobel Center finns inte ett öre avsatt för renovering av kajerna. Man kan räkna om det här på många olika sätt. Gå och titta i Stockholms Hamnars nyckeltal vad det kostar att renovera kajer!

Jan Valeskog, jag förstår att du är desperat och vill avbryta mig eftersom du inte har koll på siffrorna, något som du tycker är så noga i andra fall. Men när det gäller att få fram Nobel Center, då är det viktigast att det går fort. Att det blir fel, det gör inte så himla mycket.

Jan Valeskog har inte koll på kostnaderna heller, och det är väldigt allvarligt i ett sådant här läge.

Anförande nr 267

Margareta Haglund (SD): Ordförande, ledamöter, åhörare! Under min levnad har jag åsett skövlandet av Klara. Jag har sett Brunkebergstorg förvandlas till en stenöken, Sagerska husen på Hamngatan rivs för att ge plats åt ett fult bankhus och det vackra palatsliknande Sidenhuset förintas.

Vi förlorar turister till Stockholm om vi fortsätter på denna väg. Stockholm håller på att förfulas i en väldigt hög hastighet. Man reser inte till Stockholm för att titta på de fem trumpetstötarna, Hötorgsskraporna, eller vila ögonen på hemska Sergels torg.

Jag är infödd stockholmare i sjunde generationen. Detta är min och mina förfäders hembygd, och det är mig en stor njutning och glädje att vandra på samma gator och blicka på samma vackra hus som min farmors farmor gjorde.

Det är nog nu! Besinna er! Bevara Stockholm vackert! Bygg inte Nobel Center på Blasieholmen! Det är för fullt och passar inte in. Vi i Sverigedemokraterna kommer att riva upp beslutet efter 2018. Överklagande av detaljplaner kommer att fixa tiden – var så säkra! Tänk om, gör rätt! Vi har stockholmarna bakom oss!

Vi yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 268

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ska börja med det viktigaste, eftersom jag alltid glömmer att yrka bifall till det jag önskar, förutom när vi inte ska yrka bifall som i förra ärendet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen förslag, fru ordförande. Då var det gjort.

Jag vill ägna mig en liten stund åt den bild som finns på s. 11. Jag skulle önska att de i fullmäktige som inte har somnat skulle ta och slå upp s. 11 och titta på den ritning som finns över platsen och planområdet. Jag vill erinra om varför huset ligger där det är placerat på den här bilden, oavsett hur det ska se ut. Orsaken var just att man inte skulle störa Nationalmuseum och dess kommande eventuella utbyggnad. Man ville också förena hela ärendet, planområdet, med att kunna få en park på platsen, en riktig Nobelpark som vi också skulle kunna göra till en mötesplats för stockholmarna. Vidare kom förslagen kring att båttrafiken måste stärkas. Allt detta har på något sätt varit argument emot placeringen, men det har också haft till följd att stadsbyggnadskontoret har arbetat med att få den här placeringen av huset.

Jag tycker att det är en riktig bedömning. Det här kan bli en väldigt fin mötesplats, och oavsett diskussionen om hur huset ser ut tycker jag ändå att vi borde vara eniga om placeringen. Faktum är att det blir lite märkligt i diskussionen när man hör, kanske ganska sent under processens gång, att huset på något sätt skulle integreras med det som redan finns där i dag, alltså parkeringsplatsen och det här tullhuset. Man hade kunnat bevara tullhuset på den här platsen om man hade bestämt sig för att inte ha parken och om man skulle hota utbyggnaden av museet och så vidare.

Det här är en sammanvägd bedömning som tjänstemännen har lagt fram och som jag tycker är väldigt bra. På det här sättet kan Blasieholmen nu bli den mötesplats och den träffpunkt som man inte har utnyttjat särskilt mycket som det ser ut i dag, vilket naturligtvis är beklagansvärt på många sätt.

Sedan måste jag säga att det är väldigt mycket historierevisionism när det gäller hur de här åren har varit. Plötsligt har man varit emot väldigt mycket under resans gång. Jag vill bara erinra Vänsterpartiet om att ni senast den 19 januari 2015 faktiskt yrkade bifall till att just godkänna detaljplanen och lägga ut den för utställning. Det

fanns inga särskilda uttalanden där, kan jag säga, utan det är naturligtvis så att under resans gång blev det svettigt och så ändrade man sig. Det kan man få göra, men staden måste också ibland kunna hålla en linje, från att man har en markanvisning till dess att man gör verklighet av ett sådant här viktigt projekt. Man kan inte fly fram och tillbaka och låtsas som att man inte gör det.

Anförande nr 269

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det är så att vi har lagt särskilda yttranden hela tiden. Det är också så att man prövar en detaljplan för att se vart det bär och hur det kommer att utvecklas. Man prövar också sådana saker som att kan vi egentligen bevara det här tullhuset eller hur kommer det att se ut. Siffrorna på vad det kommer att kosta kommer fram i ett sent skede, och då kommer också avgörandets stund: Kan man stå för de här sakerna? Hur ser det ut med ekonomin? Alla de här sakerna får man klarhet i.

Joakim Larsson kanske också kan minnas att när det gäller de pengar som vi dessutom ger till Nobelstiftelsen har Vänsterpartiet alltid reserverat sig i den frågan. Den pengan ska ju också öka. Jag menar alltså att Vänsterpartiet har varit mycket stringent i den här frågan och hållit samma linje hela tiden.

Anförande nr 270

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det stämmer. Ni har inte velat stödja museet, och det är tråkigt. Vi har olika uppfattningar där, och nu kommer man ju att kunna gå in med ett driftstöd som i alla fall inte hamnar på samma nivå som en del andra museer, till exempel Liljevalchs.

Det jag kan konstatera är ändå att de kostnader som man beskriver här med markhanteringen uppkommer oavsett hur huset ser ut och oavsett hur verksamheten är, om det är så att man ska ha någonting annat på platsen än de 250 parkeringsplatser som finns där i dag. Om det nu är så att fullmäktige är mer eller mindre överens om att det ska ligga ett Nobel Center där, då måste ju även ni förstå att markägaren kommer att få en del kostnader. Oavsett hur museet ser ut och oavsett var det ligger kommer man att behöva göra arkeologiska utredningar och få en del kostnader med projektet. Detta gäller oavsett det vi ser i dag. Det ska man ha klart för sig.

Anförande nr 271

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Precis som när det gäller Slussen, Joakim Larsson, anser jag att vi har sett bilder av Nobel Center som kanske inte har varit skalenliga. Jag anser att man inte har varit ärlig mot stockholmarna, helt enkelt, när man driver igenom de här projekten. Ser inte Joakim Larsson att det är ett problem? Man vet redan innan att det här är tvivelaktigt och att vi får svårt att få igenom det, och så presenterar man bilder som inte överensstämmer med hur det kommer att se ut i verkligheten.

Anförande nr 272

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är bara att konstatera en sak, och det är att i stort sett för varenda byggnation i den här staden och jag antar i övriga världen också hävdar de som är emot projektet att bilderna inte stämmer. Så är det. Jag är ingen expert på att bedöma bilder, men jag kan konstatera att ibland ser husen inte alls ut som de första ritningarna.

Det jag kan konstatera i just det här fallet är att man har fått se bilder på det ursprungliga förslaget och alldeles för få bilder efter det bearbetade förslaget som har krympt på höjden och även storleksmässigt. Här skulle jag gärna ha sett att man hade tagit fram lite mer bilder. Den bild som har florerat mest är väl från något vykort, tror jag, och det var väl knappast idealiskt. Jag tycker att det är viktigt att man försöker använda sig av bildmaterial som ligger så nära verkligheten som möjligt. Det gör det lättare för alla. Därmed inte sagt att de bilder som har florerat på andra sidan i den här diskussionen har varit så värst korrekta heller.

Anförande nr 273

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Då ska vi se var vi var någonstans.

Beslutet är taget. Tullhuset och magasinerna är rivna. Man genomför arkeologiska utgrävningar. Överklaganden ska processas och så vidare. Ja, och då är vi framme vid valet 2018. Det är trots allt bara två och ett halvt år och ännu mindre kvar innan vi kommer dit.

Så blir det val, och efter valet kommer vi som säger nej till föreliggande förslag att ha majoritet i den här rådssalen, och då kommer vi att riva upp beslutet. Här finns det nu en skillnad gentemot Slussen, för där är det nog kört. Dels har man kommit längre i processen, dels är Slussen ett större projekt, så det är svårt att gå in där och ändra i någon omfattning av betydelse.

När det gäller Nobel Center däremot ser jag fram emot att få ingå i delegationen som åker ned till Blasieholmen och snackar med bygggubbarna och säger att nu så, nu tar vi och lägger in verktygen i verktygslådorna och så åker ni hem och vilar er ett tag så ska vi fundera på hur vi ska göra med Nobel Center.

Det beror lite grann på hur långt man har kommit, hur världen ligger då. Ska vi fortsätta att bygga ett Nobel Center där men mindre och i mer tidsenlig utformning? Eller ska vi ha det här forskningskomplexet och i så fall lägga det i Hagastaden? Det får vi ta beslut om då.

Däremot kan jag än en gång lugna er: Var inte oroliga! Fortsätt kämpa! Bara kämpa, kämpa ned de här stadsmiljövandalerna, kulturförstörarna! Vi kan med tillförsikt se framtiden an. Den här byggnaden kommer inte att bli av där.

Sedan har vi frågan om ekonomin, för så är det ju: Här kommer man förgäves att investera. Mycket pengar kommer att kastas i sjön. Det kommer att handla om många miljoner när vi ska vända skutan efter valet 2018, och den finansieringen ska jag ta upp i mitt tredje anförande. Jag går och trycker in mig igen. Då ska jag också lämna in mitt yrkande.

Anförande nr 274

J a n V a l e s k o g (S): Sanningen varar längst, Björn Ljung. Jag har ett mejl här från tekniska chefen och Stockholms Hamnar från den 19 april, där det står så här, i delar: Nybrokajen är i relativt bra skick. Vi gör inga längre underhållsplaner än tio år, och i den tidshorizonten finns inga större underhåll planerat för denna kajsträcka.

Det är alltså inget större underhåll planerat, och det är naturligtvis vad det handlar om. Kajen är i ganska gott skick. Alla våra kajer måste naturligtvis rustas upp. Men det är alltså inte någonting som behöver göras i nutid. Stockholms Hamnar har god tid på sig när det gäller kajerna.

Björn Ljung hade alltså helt missuppfattat det här. Det är ganska allvarligt, tycker jag, när han står ute bland demonstranterna och lurar i dem sådana felaktigheter som han just gjorde här. Det är klart att folk blir förvirrade när sådana uppgifter sprids.

Det intressanta är naturligtvis det andra som jag tog upp, nämligen merkostnaden för arkeologiska utgrävningar som finns inräknade i det här projektet och som kan bli både mer och mindre, som jag sade. Men när det gäller Strömkajen kostade det, som jag sade flera gånger, 10 miljoner extra – inget annat. Blanda inte ihop siffrorna och kajerna! Nybrokajen längs denna sträcka är alltså för tillfället, de närmaste åren, i gott skick.

Anförande nr 275

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande, ledamöter! Allright, då är vi där! Slaget är vunnet. Vi som inte vill ha reaktorn där är i majoritet. Vi befinner oss i september 2018 och har kanske en grupp av något slag där vi kan bygga det vi vill ha.

Det som återstår då är ett stort ekonomiskt underskott, ett moras, ett hål att fylla. Hur ska det då fyllas? Jo, vi pratade här om revisorerna och om att man skulle bevilja ansvarsfrihet. Ni som i dag röstar för kommunstyrelsens förslag kommer *inte* att beviljas ansvarsfrihet! Jag ska se till att ni, samtliga – du och du och du – ska bli personligt ansvariga, för det här kommer att dra extra när vi ska bygga om Nobel Center. Personligt ansvar!

Ni kanske säger att sådana här beslut kan man inte ta retroaktivt. Då vill jag påminna om att prins Carl Philip föddes som kronprins. Sedan ändrade man det, och då var det rättsexperter som sade att man kan inte ändra successionsordningen retroaktivt. Men i riksdagen bara gjorde man det! Det är precis vad vi också kommer att göra: Vi kommer bara att göra det!

Nu handlar det om hundratals miljoner, så då kan man ansöka om skuldsanering. Vi kanske kan jämka på något sätt. Det får vi se. Men jag ska begära omröstning i frågan. Jag ska fotografera tavlan, och ni som röstar ja till det här ska vara beredda på att börja spara lite grann redan nu för säkerhets skull.

Som sagt, jag yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut till förmån för att det kastas i papperskorgen!

Anförande nr 276

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ska skänka lite seriositet till debatten i denna sena timme. Jag ska åtminstone göra vad jag kan.

Jan Valeskog blandar äpplen och päron fullständigt. Jag har sagt att kostnaden för upprustning av kajen vid Grand Hotel summerar till ungefär 247 miljoner kronor. Jag har inte pratat om att de arkeologiska utgrävningarna kostar så mycket.

Ska hela Blasieholmskajen renoveras? Åtminstone har jag aldrig påstått det. Men det är så här att ert förslag till Nobel Center, som ser ut att gå igenom här ikväll, också innebär att man måste bygga om kajen framför Nobel Center. Då har jag antagit att det är ungefär samma sträcka, och det kommer nog att kosta ungefär lika mycket. Det enda som skiljer, nota bene, är de här vackra kioskerna som står nedanför Grand Hotel. I övrigt bör det vara samma kostnad. Det finns även lite andra nyckeltal som Stockholms Hamnar har och som man kan använda sig av.

Den andra delen är att Jan Valeskog inte vet någonting om vad miljökonsekvensutredningen kostar. Det ska du betala, eller du har bestämt att staden ska betala det. Planavgifter har vi hanterat tidigare.

Det är kort sagt så att Jan Valeskog inte har koll på de här kostnaderna, men ändå ska ni alltså rösta igenom det här i dag. I vanliga fall är Jan Valeskog väldigt duktig på att mästra dem som säger sig inte ha full koll på siffrorna i denna talarstol. I det här fallet, Jan Valeskog, är det du som inte har full koll på siffrorna, och jag tar mig friheten att syna dig. Och när synar dig så kommer du med päron eller äpplen, vilket du vill, det vill säga någonting som vi över huvud taget inte diskuterar.

Det är dessutom så att ni inte heller riktigt vet hur mycket det kostar att riva de olika delarna, till exempel tullhuset och sjömagasinen. Och jag har inte ens tagit upp frågan om den alternativa placeringen av skärgårdstrafiken, Waxholmsbolaget som styrs några hundra meter uppför den här gatan. Vart ska de ta vägen? Var ska de ha sina reparations- och underhållsverkstäder? Det kommer alltså en kostnad, men det är inte Jan Valeskogs bord så det bryr han sig väl inte om. Men så är det.

Det finns en rad kostnader som faktiskt inte är redovisade och som i allra högsta grad är osäkra. Så är det när man ska hasta fram ett ärende och inte lyssnar till 90 procent av seriösa remitterter som säger att detta inte borde byggas, inklusive Statens Fastighetsverk.

Anförande nr 277

J a n V a l e s k o g (S): Jag tycker att Björn Ljung snart låter som Rickard Wall, vilket naturligtvis är en oförskämdhet att säga.

Jag har citerat Stockholms Hamnar. Vi har ett ärende från exploateringskontoret som är helt överens med Stockholms Hamnar om standarden på den här kajen och vad som behöver göras och inte. Man har underhållsplaner, och man har bra koll. Mycket tydligt har de sagt detta, och jag citerade till och med tekniska chefen.

Du, Björn Ljung, går ändå omkring med en annan uppfattning som du tydligen har gett uttryck för så många gånger att du tror på det själv. Det värsta är att du har sagt det till demonstranterna och tutat i folk en massa galenskap. Jag tycker att du ska sluta med det!

Anförande nr 278

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Notera hur den som kallar sig biträdande finansborgarråd fortfarande inte kan hålla reda på de siffror som jag säger och dem han själv talar om.

Jag talar om den ombyggnad av kajen vid Nobel Center som är nödvändig att göra. Ingenting annat. Inbilla dig nu inte, Jan Valeskog, att jag står här och sprider några oriktigheter, för du har fortfarande inte kommit fram till vad det egentligen är vi talar om. Jan Valeskog talar om någonting helt annat. Om du inte orkar debattera så här dags på kvällen, så gör jag det, och jag tycker att vi ska hålla en snygg ton. Men det är du kanske inte fullt så duktig på i de här sammanhangen, Jan Valeskog.

Låt oss vara lite statsmannamässiga i stället och respektera varandra i talarstolen! Hade jag varit kvinna hade jag sagt att du har ägnat dig åt manlig härskarteknik, för det var exakt ett exempel på vad du gjorde alldeles nyss!

§ 22 Upprustning och utveckling av Medborgarhuset (Utl. 2016:52)

Anförande nr 279

R a s m u s J o n l u n d (L): Nu gäller det Medborgarhuset, och det är ju en väldigt intressant och viktig fråga som också förtjänar sin debatt. Givetvis ska Medborgarhuset upprustas, men frågan är hur dyrt det får bli. Vi har sett ett antal projekt som vi har talat om här i talarstolarna många gånger som har blivit betydligt mycket dyrare än från början planerat. Medborgarhuset sällar sig till dem, och det är inte lite, utan det är hela 40 procents fördyring vi talar om här. Ändå får vi inget tunnelbanebibliotek, och ändå sviks stadens löfte till Debaser om att kunna vara kvar på Medis.

De här kostnaderna är ingen engångshistoria. Det är inget övergående problem, en puckel som vi tar oss över och sedan kan vi vara nöjda med det och liksom dra en suck av lättnad. Som vi alla vet lever de här investeringskostnaderna kvar och kommer att kännas av varje gång som verksamheternas hyror ska betalas under åren framöver. De kraftigt höjda kostnaderna för investeringen i Medborgarhuset kommer obevekligen att innebära kraftigt höjda driftskostnader för Kulturskolan, Forsgréniska badet och alla de andra hyresgästerna i huset.

Givetvis ska upprustning och modernisering få kosta, men risken när det blir så dyrt är att vi inte kommer att ha pengar att driva de verksamheter vi har husen till, så att säga. Högre hyra innebär mindre pengar till böcker, surfplattor och bibliotekarielöner, mindre pengar till instrument och kulturskollärare och mindre pengar till badvakter och trygghet på Forsgréniska badet. Bara för kulturnämndens del handlar det om 10 miljoner kronor mer per år, och det är väldigt mycket pengar i kulturen – det kan jag lova. Det motsvarar hela fjolårets budget för El Sistema eller fem biblioteksbudgetar i Hässelby.

När kostnaderna skenar iväg i projekt efter projekt behöver vi ge oss själva och stockholmarna en tankepaus. Ibland, kanske rentav ofta, kan kostnaderna vara motiverade, men i projektet Medborgarhuset där de skenande kostnaderna samtidigt ska paras ihop med icke uppnådda mål, bland annat tunnelbanebibliotek och Debaser, då behöver vi tänka om.

Jag vill därför yrka bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 280

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag hade nog tänkt att hålla ett lite längre anförande än vad jag nu ska göra. Jag nöjer mig med att yrka bifall till den reservation vi har lagt i kommunstyrelsen tillsammans med Alliansen.

Anförande nr 281

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Jag gör precis som Erik Slottner och avstår från mitt ganska långa anförande. Jag vill yrka bifall till Alliansens reservation och meddela att vi vill att Debaser ska få behålla sina lokaler i Medborgarhuset.

Anförande nr 282

J a n V a l e s k o g (S): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 283

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Jag yrkar bifall till Moderaterna och Liberalernas gemensamma reservation.

Anförande nr 284

M a l i n E r i c s o n (FI): Vi vill också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 285

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och också betona att vi från majoriteten i kulturnämnden har lyft fram behovet av att involvera rådet för funktionshindersfrågor i det här renoveringsarbetet.

Anförande nr 286

M i c k e S e i d (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vill yrka också bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och tycker att nu bygger vi ett Stockholm för alla!

§ 23 Diplomerings av Stockholms stad som Fairtrade City (Utl. 2016:48)

Anförande nr 287

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Jag ska fatta mig kort. Jag yrkar bifall till Moderaterna och Liberalernas reservation.

Anförande nr 288

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Jag yrkar bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 289

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Redan de gamla grekerna... Nej, jag bara skojar. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 290

J o a r F o r s s e l l (L): Vi libertiner, nej, jag menar vi liberaler, hade tänkt hålla ett brandanförande om prissättningsmekanismer, men jag yrkar enbart bifall till vår reservation.

Anförande nr 291

S o f i a M o d i g h (KD): Jag yrkar bifall på vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 292

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Nu skulle det vara gott med lite Fairtradebananer och Fairtradekaffe. Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 293

L i s a P a l m (FI): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 294

K a t a r i n a L u h r (MP): Jag hade också tänkt hålla ett brandtal om den globala utvecklingen, men jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 295

D e m b a B a h (MP): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.